

# DIREKTĪVAS

## KOMISIJAS DELEĢĒTĀ DIREKTĪVA (ES) 2020/12

(2019. gada 2. augusts),

**ar ko attiecībā uz kompetences standartiem un attiecīgajām zināšanām un prasmēm, praktisko eksāmenu standartiem, trenāžieru apstiprināšanas standartiem un veselības stāvokļa standartiem papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2017/2397**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 12. decembra Direktīvu (ES) 2017/2397 par profesionālās kvalifikācijas atzīšanu kuģošanā pa iekšzemes ūdensceļiem un ar ko atceļ Padomes Direktīvas 91/672/EEK un 96/50/EK (<sup>1</sup>), un jo īpaši tās 17. panta 1. un 4. punktu, 21. panta 2. punktu un 23. panta 6. punktu,

tā kā:

- (1) Direktīvā (ES) 2017/2397 ir izklāstīti nosacījumi un procedūras tādu personu kvalifikācijas sertificēšanai, kuras iesaistītas peldlīdzekļa, kas kuģo pa Savienības iekšzemes ūdensceļiem, ekspluatācijā. Sertifikācijas mērķis ir veicināt mobilitāti, garantēt kuģošanas drošību un nodrošināt cilvēku dzīvības un vides aizsardzību.
- (2) Lai nodrošinātu saskaņotus kvalifikācijas sertificēšanas minimālos standartus, Komisija ir pilnvarota pieņemt šķīti izstrādātus noteikumus, ar ko nosaka kompetences standartus un attiecīgās zināšanas un prasmes, praktisko eksāmenu standartus, trenāžieru apstiprināšanas standartus un veselības stāvokļa standartus.
- (3) Atbilstoši Direktīvas (ES) 2017/2397 32. pantam deleģētajos aktos būtu jāizdara atsauce uz Iekšzemes kuģošanas standartu izstrādes Eiropas komitejas ("CESNI") izstrādātiem standartiem un jāiekļauj viss minēto standartu teksts ar nosacījumu, ka minētie standarti ir pieejami un atjaunināti, ka tie atbilst jebkādam direktīvas pielikumos noteiktajām piemērojamām prasībām un ka izmaiņas CESNI lēmumu pieņemšanas procesā neapdraud Savienības intereses. Visi trīs nosacījumi tika izpildīti, kad CESNI 2018. gada 8. novembra sanāksmē pieņēma pirmos iekšzemes kuģošanas profesionālās kvalifikācijas standartus.
- (4) Kompetenču standartos būtu jānosaka kompetenču minimums, kas vajadzīgs peldlīdzekļa drošai ekspluatācijai un kas piemērojams apkalpes locekļiem operatīvajā līmenī un vadības līmenī, kuģu vadītājiem, kuri ir pilnvaroti kuģot ar radiolokācijas iekārtu palīdzību, un personām, kuras ir pilnvarotas kuģot pa iekšzemes ūdensceļiem, kam ir jūras ūdensceļu pazīmes, pasažieru navigācijas speciālistiem un sašķidrinātas dabasgāzes (LNG) speciālistiem. Katra vajadzīgā kompetence būtu jānosaka kopā ar tai atbilstošajām zināšanām un prasmēm.

(<sup>1</sup>) OV L 345, 27.12.2017., 53. lpp.

- (5) Lai kompetentās iestādes Direktīvas (ES) 2017/2397 17. panta 3. punktā prasītos praktiskos eksāmenus īstenotu līdzīgi, būtu jānosaka praktisko eksāmenu standarti. Šajā nolūkā standartos attiecībā uz katru praktisko eksāmenu būtu jānosaka konkrētās kompetences un novērtēšanas situācijas, tostarp īpaša vērtēšanas sistēma un tehniskās prasības iekārtām, kas atrodas uz peldlīdzekļa un krastā. Kuģa vadītāja kvalifikācijas pretendentiem, kuriem iepriekš nav veikts novērtējums operatīvajā līmenī, būtu jāparedz papildu modulis, lai varētu pārliecināties arī par spēju veikt saistītos uzraudzītos uzdevumus.
- (6) Trenažieru apstiprināšanas standarti būtu jānosaka, lai nodrošinātu, ka trenažieri, ko izmanto kompetences novērtēšanai, ir konstruēti tādā veidā, kas ļauj pārliecināties par praktisko eksāmenu standartos paredzētajām kompetencēm. Standartos būtu jāiekļauj tehniskās un funkcionālās prasības attiecībā uz kuģu vadības trenažieriem un radiolokācijas iekārtu trenažieriem, kā arī minēto trenažieru administratīvās apstiprināšanas procedūra.
- (7) Lai mazinātu medicīnisko prasību un eksaminācijas procedūru atšķirības starp valstīm un nodrošinātu, ka medicīniskās izziņas, ko izsniedz klāja apkalpes locekļiem iekšzemes kuģošanai, ir ticams apliecinājums par viņu veselības stāvokļa atbilstību veicamajam darbam, būtu jānosaka veselības stāvokļa standarti. Standartos būtu jānorāda pārbaudes, kas jāveic praktizējošiem ārstiem, un kritēriji, kas viņiem jāpiemēro, lai noteiktu klāja apkalpes locekļu piemērotību darbam. Standartiem būtu jāattiecas uz redzes, dzirdes, fizisko un psiholoģisko stāvokli, kas var izraisīt īslaicīgu vai pastāvīgu nepiemērotību darbam, kā arī uz iespējamajiem ietekmes mazināšanas pasākumiem un ierobežojumiem. Konsekvences labad standartiem vajadzētu būt balstītiem uz pamatnostādnēm par jūrnieku veselības pārbaudēm, ko publicējusi Starptautiskā Darba organizācija un Starptautiskā Jūrniecības organizācija, it īpaši uz kritērijiem, ko piemēro attiecībā uz krasta pakalpojumiem.
- (8) Konsekvences un efektivitātes labad šīs deleģētās direktīvas transponēšanas datums būtu jāpielāgo Direktīvas (ES) 2017/2397 transponēšanas datumam.
- (9) Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas judikatūru informācijai, kuru dalībvalstīm ir pienākums sniegt Komisijai saistībā ar direktīvas transponēšanu, jābūt skaidrai un precīzai. Tas attiecas arī uz šo deleģēto aktu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

#### 1. pants

Kompetences standarti un attiecīgās zināšanas un prasmes, kas minētas Direktīvas (ES) 2017/2397 17. panta 1. punktā, ir noteikti šīs direktīvas I pielikumā.

#### 2. pants

Praktisko eksāmenu standarti, kas minēti Direktīvas (ES) 2017/2397 17. panta 3. punktā, ir noteikti šīs direktīvas II pielikumā.

#### 3. pants

Trenažieru apstiprināšanas standarti, kas minēti Direktīvas (ES) 2017/2397 21. panta 2. punktā, ir noteikti šīs direktīvas III pielikumā.

#### 4. pants

Veselības stāvokļa standarti, kas minēti Direktīvas (ES) 2017/2397 23. panta 6. punktā, ir noteikti šīs direktīvas IV pielikumā.

#### 5. pants

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības vēlākais līdz 2022. gada 17. janvārim. Dalībvalstis tūlīt dara Komisijai zināmu minēto noteikumu tekstu.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Šā panta 1. punktu nepiemēro dalībvalstīm, kas nav pilnībā transponējušas un īstenojušas Direktīvu (ES) 2017/2397 saskaņā ar tās 39. panta 2., 3. vai 4. punktu. Kad minētās dalībvalstis pilnībā transponē un īsteno Direktīvu (ES) 2017/2397, tās vienlaikus nodrošina to normatīvo un administratīvo aktu stāšanos spēkā, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības, un par to informē Komisiju.

3. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

#### 6. pants

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

#### 7. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 2019. gada 2. augustā

Komisijas vārdā –  
Priekšsēdētājs  
Jean-Claude JUNCKER

## I PIELIKUMS

## KOMPETENCES STANDARTI UN ATTIECĪGĀS ZINĀŠANAS UN PRASMES

## I. KOMPETENCES STANDARTI OPERATĪVAJAM LĪMENIM

## 1. Kuģošana

1.1. Matrozis spēj palīdzēt peldlīdzekļa vadības personālam manevrēt un vadīt peldlīdzekli pa iekšzemes ūdensceļiem. Matrozis spēj veikt savus pienākumus visu veidu ūdensceļos un ostās.

Matrozis it sevišķi spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Palīdzēt pietauvošanas, attauvošanas un vilkšanas darbībās.	<ol style="list-style-type: none"> <li>Zināšanas par aprīkojumu, materiāliem un procedūrām, ko izmanto uz kuģa pietauvošanas, attauvošanas un vilkšanas darbībām.</li> <li>Spēja izmantot vajadzīgo aprīkojumu uz kuģa, piemēram, polerus un vinčas, pietauvošanas, attauvošanas un vilkšanas manevriem.</li> <li>Spēja izmantot materiālus, kas pieejami uz kuģa, piemēram, tauvas un troses, ņemot vērā attiecīgos drošības pasākumus, tostarp izmantojot individuālos aizsardzības līdzekļus un glābšanas aprīkojumu.</li> <li>Spēja sazināties ar stūres māju, izmantojot iekšējo telefonsakaru sistēmas un roku signālus.</li> <li>Zināšanas par ūdens kustības ap peldlīdzekli ietekmi un lokālo ietekmi uz kuģošanas apstākļiem, tostarp galsveres, seklūdens efektu attiecībā uz peldlīdzekļa iegrimi.</li> <li>Zināšanas par ūdens kustību, kas ietekmē peldlīdzekli manevrēšanas laikā, tostarp mijiedarbību, kad divi peldlīdzekļi peld viens otram garām vai apsteidz viens otru šauros kuģu ceļos, un mijiedarbību uz peldlīdzekli, ko pietauvo, kad tam pa kuģu ceļu nelielā attālumā garām peld cits peldlīdzeklis.</li> </ol>
2. Palīdzēt stumjamo baržu kombināciju savienošanas operācijās.	<ol style="list-style-type: none"> <li>Zināšanas par savienošanas operācijās izmantoto aprīkojumu, materiāliem un procedūrām.</li> <li>Spēja savienot un atvienot stumjamo baržu kombinācijas, izmantojot vajadzīgo aprīkojumu un materiālus.</li> <li>Zināšanas par darba drošības noteikumiem, tostarp par individuālo aizsardzības līdzekļu un glābšanas aprīkojuma lietošanu.</li> <li>Spēja piemērot darba drošības noteikumus un komunicēt ar iesaistītajiem apkalpes locekļiem.</li> </ol>
3. Palīdzēt rīkoties ar enkuru.	<ol style="list-style-type: none"> <li>Zināšanas par enkuru iekārtām, materiāliem un procedūrām, ko izmanto dažādos apstākļos.</li> <li>Spēja palīdzēt manevros, kuros izmanto enkuru, piemēram, sagatavot enkuru iekārtu enkurošanās operācijām, padot enkuru, izlaist pietiekamu enkura kabeļa vai ķēdes garumu sākotnējai kontrolei, noteikt, kad enkurs notur peldlīdzekli tā pozīcijā (enkura peilējums), nostiprināt enkurus pēc enkurošanās pabeigšanas, izmantot enkuru šļūksanu dažādos manevros un rīkoties ar enkuru zīmēm.</li> <li>Zināšanas par darba drošības noteikumiem, tostarp par individuālo aizsardzības līdzekļu un glābšanas aprīkojuma lietošanu.</li> </ol>
4. Stūrēt peldlīdzekli, izpildot stūresvīra norādījumus, pareizi izmantot stūres mehānismu.	<ol style="list-style-type: none"> <li>Zināšanas par dažādu spēkiekārtas un stūrēšanas sistēmu funkcijām un veidiem.</li> <li>Spēja stūrēt peldlīdzekli, esot uzraudzībā, un izpildīt stūresvīra norādījumus.</li> </ol>

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
5. Stūrēt peldlīdzekli atbilstoši stūresvīra norādījumiem, ņemot vērā vēja un straumes ietekmi.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par vēja un straumes ietekmi uz kuģošanu un manevrēšanu.</li> <li>2. Spēja stūrēt peldlīdzekli, esot uzraudzībā un ņemot vērā vēja ietekmi uz kuģošanu un manevriem ūdensceļos ar straumēm vai bez tām un ar vēja iezīmēm.</li> </ol>
6. Izmantot navigācijas līdzekļus un instrumentus, esot uzraudzībā.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par navigācijas līdzekļiem un instrumentiem, piemēram, stūres stāvokļa indikatoru, radiolokācijas iekārtu, pagrieziena ātruma indikatoru, kuģošanas ātruma indikatoru.</li> <li>2. Spēja izmantot informāciju, ko sniedz navigācijas līdzekļi, piemēram, gaismu un boju sistēma un kartes.</li> <li>3. Spēja izmantot navigācijas instrumentus, piemēram, kompasu, pagrieziena ātruma indikatoru un kuģošanas ātruma indikatoru.</li> </ol>
7. Veikt nepieciešamās darbības kuģošanas drošībai.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par drošības noteikumiem un kontrolsarakstiem, kas izmantojami bīstamās un ārkārtas situācijās.</li> <li>2. Spēja atpazīt nedrošas situācijas un reaģēt uz tām, veicot attiecīgus pēcpasākumus atbilstoši drošības noteikumiem.</li> <li>3. Spēja nekavējoties brīdināt peldlīdzekļa vadību.</li> <li>4. Spēja lietot individuālos aizsardzības līdzekļus un glābšanas aprīkojumu.</li> <li>5. Zināšanas par verifikāciju, ko uzdod veikt uzraudzītājs attiecībā uz peldlīdzekļa un tā aprīkojuma esību, lietderīgumu, ūdensnecaurļaidību un nostiprināšanu.</li> <li>6. Spēja veikt darbu saskaņā ar kontrolsarakstu uz kuģa un uzturēšanās telpās, piemēram, veikt lūku un kravas telpu hidroizolēšanu un nostiprināšanu.</li> <li>7. Spēja veikt darbu saskaņā ar kontrolsarakstu mašīntelpā; glabāt priekšmetus un nostiprināt vaļīgus priekšmetus, piepildīt dienas patēriņa tvertnes un pārbaudīt ventilācijas atveres.</li> </ol>
8. Raksturot Eiropas galvenos iekšzemes ūdensceļus, ostas un termināļus reisa sagatavošanas un stūrēšanas vajadzībām.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par vissvarīgākajiem valstu un starptautiskajiem iekšzemes ūdensceļiem.</li> <li>2. Zināšanas par galvenajām ostām un termināļiem, kas atrodas Eiropas iekšzemes ūdensceļu transporta (IWT) tīklā.</li> <li>3. Zināšanas par inženierbūvju, ūdensceļu profilu un nostiprināšanas darbu ietekmi uz kuģošanu.</li> <li>4. Zināšanas par upju, kanālu un iekšzemes ūdensceļu, kam ir jūras ūdensceļu pazīmes, klasifikācijas iezīmēm – gultnes platumu, krasta veidu, krasta nostiprinājumu, ūdens līmeni, ūdens kustību, tiltu caurbraukšanas augstumu un platumu, kā arī dziļumu.</li> <li>5. Zināšanas par navigācijas līdzekļiem un instrumentiem, kas vajadzīgi, kad kuģo pa iekšzemes ūdensceļiem, kam ir jūras ūdensceļu pazīmes.</li> <li>6. Spēja izskaidrot dažādu iekšzemes ūdensceļu veidu iezīmes reisa sagatavošanas un stūrēšanas vajadzībām.</li> </ol>
9. Ievērot vispārīgos noteikumus, signālus, zīmes un marķējumu sistēmu.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par saskaņotu noteikumu kopumu, kas piemērojams iekšzemes kuģošanā, un policijas noteikumiem, kas piemērojami attiecīgajiem iekšzemes ūdensceļiem.</li> <li>2. Spēja rīkoties ar peldlīdzekļa dienas un nakts marķējumu sistēmu, zīmēm un skaņas signāliem un veikt to tehnisko apkopi.</li> <li>3. Zināšanas par boju un marķējumu sistēmu <i>SIGNI</i> (<i>Signalisation de voies de Navigation Intérieure</i>) un <i>IALA</i> (<i>International Association of Marine AIDS to Navigation and Lighthouse Authorities</i>), A daļu.</li> </ol>
10. Ievērot procedūras, šķērsojot slūžas un tiltus.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par slūžu un tiltu formu, izvietojumu un tehnisko aprīkojumu, slūžu mehānismu (aizvēršanas procesu), slūžu veidiem, poleriem un kāpnēm, u. tml.</li> <li>2. Spēja piemērot procedūras, tuvojoties slūžām vai tiltam, iebraucot slūžās vai zem tilta, slūžu vai tilta aizvēršanas laikā un izbraucot no slūžām vai tilta.</li> </ol>

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
11. Izmantot satiksmes vadības sistēmas.	1. Zināšanas par dažādām satiksmes vadības sistēmām, ko izmanto, piemēram, dienas un nakts zīmēm uz slūžām, tačiem un tiltiem. 2. Spēja identificēt dienas un nakts zīmes uz slūžām, tačiem un tiltiem un izpildīt kompetento iestāžu, piemēram, tiltu un slūžu uzraugu un satiksmes vadības operatoru, norādījumus. 3. Spēja izmantot radioiekārtas ārkārtas situācijās. 4. Zināšanas par iekšzemes automātisko identifikācijas sistēmu (AIS) un iekšzemes elektronisko karšu attēlošanas un informācijas sistēmu (ECDIS).

## 2. Peldlīdzekļa ekspluatācija

2.1. Matrozis spēj palīdzēt peldlīdzekļa vadības personālam vadīt peldlīdzekļa darbību un rūpēties par personām uz peldlīdzekļa.

Matrozis spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Atšķirt dažādus peldlīdzekļu veidus.	1. Zināšanas par visizplatītākajiem peldlīdzekļu veidiem, tostarp konvojiem, ko izmanto Eiropas IWT, un to attiecīgo konstrukciju, izmēriem un tonnāžām. 2. Spēja izskaidrot visizplatītāko peldlīdzekļu veidu, tostarp konvoju, kas kuģo Eiropas IWT, raksturīgās iezīmes.
2. Piemērot zināšanas par iekšzemes ūdensceļu peldlīdzekļu konstrukciju un to uzvedību ūdenī, jo īpaši no stabilitātes un izturības viedokļa.	1. Zināšanas par peldlīdzekļa kustības ietekmi dažādos apstākļos, ko izraisa gareniskais un šķērseniskais nospriegojums, un par dažādiem slodzes stāvokļiem. 2. Spēja izskaidrot peldlīdzekļa uzvedību dažādos slodzes stāvokļos saistībā ar peldlīdzekļa stabilitāti un izturību.
3. Piemērot zināšanas par peldlīdzekļa konstrukcijas daļām un identificēt daļas pēc to nosaukuma un funkcijas.	1. Zināšanas par peldlīdzekļa konstruktīvajiem elementiem saistībā ar dažādu veidu kravas un pasažieru pārvadājumiem, tostarp par garenisko un šķērsenisko konstrukciju un lokālajiem pastiprinājumiem. 2. Spēja nosaukt konstrukcijas peldlīdzekļa daļas un raksturot to funkcijas.
4. Piemērot zināšanas par peldlīdzekļa ūdensnecaurlaidību.	1. Zināšanas par IWT peldlīdzekļu ūdensnecaurlaidību. 2. Spēja pārbaudīt ūdensnecaurlaidību.
5. Piemērot zināšanas par dokumentāciju, kas vajadzīga peldlīdzekļa ekspluatācijai.	1. Zināšanas par peldlīdzekļa obligāto dokumentāciju. 2. Spēja izskaidrot dokumentācijas nozīmīgumu attiecībā uz starptautiskām/valsts prasībām un tiesību aktiem.

2.2. Matrozis spēj izmantot peldlīdzekļa aprīkojumu.

Matrozis spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Izmantot enkurus un rīkoties ar enkurvīnčām.	1. Zināšanas par dažādu veidu enkuriem un enkurvīnčām, ko izmanto uz peldlīdzekļa.

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
	2. Spēja nosaukt un atpazīt dažādu veidu enkurus un enkurvinčas, ko izmanto uz peldlīdzekļa, un izskaidrot to konkrēto lietojumu. 3. Spēja droši rīkoties ar dažādu veidu enkuriem un enkurvinčām dažādās situācijās un apstākļos.
2. Izmantot klāja aprīkojumu un ceļamierīces.	1. Zināšanas par aprīkojumu, ko izmanto uz peldlīdzekļa klāja, piemēram, (savienojuma) vinčām, lūkām, ceļamierīcēm, autoceltniem, cauruļvadu sistēmām, ugunsdzēsības šļūtenēm u. tml. 2. Spēja nosaukt un atpazīt klāja aprīkojumu un ceļamierīces un izskaidrot to konkrēto lietojumu. 3. Spēja droši rīkoties ar klāja aprīkojumu un ceļamierīcēm.
3. Izmantot pasažieru kuģu īpašo aprīkojumu.	1. Zināšanas par īpašām pasažieru kuģu konstrukcijas prasībām, aprīkojumu un iekārtām. 2. Spēja nosaukt un atpazīt aprīkojumu, ko izmanto tikai uz pasažieru kuģiem, un izskaidrot tā konkrēto lietojumu. 3. Spēja droši rīkoties ar aprīkojumu, ko izmanto uz pasažieru kuģiem.

### 3. Kravas apstrāde, izvietošana un pasažieru pārvadājumi

3.1. Matrozis spēj palīdzēt peldlīdzekļa vadības personālam veikt kravas sagatavošanu, izvietošana un uzraudzību iekraušanas un izkraušanas laikā.

Matrozis spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Lasīt kravas izvietojuma un stabilitātes plānus.	1. Zināšanas par kravas veidu ietekmi uz kravas izvietojuma un stabilitātes plāniem. 2. Zināšanas par kravas izvietojuma un stabilitātes plāniem. 3. Spēja saprast kravas izvietojuma plānus. 4. Zināšanas par beramkravu jūras kuģu kravas telpu un tankkuģu tvertņu numerāciju un norobežojošajām konstrukcijām (N, C vai G) un zināšanas par dažādu kravas veidu izvietojumu. 5. Spēja identificēt bīstamu kravu marķējumus saskaņā ar Eiropas valstu nolīgumu par bīstamo kravu starptautiskajiem pārvadājumiem pa iekšējiem ūdensceļiem (ADN).
2. Uzraudzīt kravas izvietojumu un nostiprinājumu.	1. Zināšanas par dažādu kravu izvietošana metodēm peldlīdzeklī ar mērķi garantēt to drošu un efektīvu pārvadāšanu. 2. Zināšanas par procedūrām, peldlīdzekli sagatavojot iekraušanai un izkraušanai. 3. Spēja droši piemērot iekraušanas un izkraušanas procedūras, t. i., atverot vai aizverot kravas telpas, pildīt sardzes pienākumus uz klāja iekraušanas un izkraušanas laikā. 4. Spēja nodibināt un uzturēt efektīvu saziņu iekraušanas un izkraušanas laikā. 5. Zināšanas par kravas ietekmi uz peldlīdzekļa stabilitāti. 6. Spēja uzraudzīt kravu un ziņot par kravas bojājumiem.
3. Atšķirt dažādus kravas veidus un to īpašības.	1. Zināšanas par dažādiem kravas veidiem, piemēram, ģenerālkraavu, šķidro beztaras kravu un smagkravu, u. tml. 2. Zināšanas par loģistikas ķēdi un multimodālajiem pārvadājumiem. 3. Spēja sagatavot peldlīdzekli ekspluatācijai saistībā ar iekraušanas un izkraušanas procedūrām, piemēram, sazināties ar atklātu krastu un sagatavot kravas nodalījumus.

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
4. Izmantot balasta sistēmu.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par balasta sistēmas funkciju un izmantojumu.</li> <li>2. Spēja izmantot balasta sistēmu, piemēram, piepildot vai iztukšojot balasta tvertnes.</li> </ol>
5. Pārbaudīt kravas daudzumu.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par manuālajām un tehniskajām kravas svara noteikšanas metodēm uz dažādu veidu peldlīdzekļiem.</li> <li>2. Zināšanas par iekrautās vai izkrautās kravas daudzuma noteikšanas metodēm.</li> <li>3. Zināšanas par šķidrās kravas daudzuma aprēķināšanu, izmantojot eholotes vai tvertņu tabulas, vai abus.</li> <li>4. Spēja nolasīt iegrimes atzīmes un iegrimes skalas.</li> </ol>
6. Strādāt atbilstoši regulējumam un darba drošības noteikumiem.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par darba drošības noteikumiem un procedūrām, kas piemērojamas posmā, kad notiek peldlīdzekļa sagatavošana dažādu veidu kravām un kravu iekraušana un izkraušana.</li> <li>2. Spēja ievērot darba drošības noteikumus un procedūras, kas piemērojamas iekraušanas un izkraušanas laikā, un lietot individuālos aizsardzības līdzekļus un glābšanas aprīkojumu.</li> <li>3. Spēja nodibināt un uzturēt efektīvu verbālo un neverbālo saziņu ar visiem iekraušanas un izkraušanas procesā iesaistītajiem partneriem.</li> <li>4. Zināšanas par tehniskajiem līdzekļiem, ko izmanto kravu pārvietošanai peldlīdzeklī un ostās un no peldlīdzekļa un ostām, un par darba drošības pasākumiem šādu tehnisko līdzekļu izmantošanā.</li> </ol>

3.2. Matrozis spēj palīdzēt peldlīdzekļa vadības personālam pakalpojumu sniegšanā pasažieriem un nepastarpināti sniegt palīdzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1177/2010 <sup>(1)</sup> IV pielikumā noteiktajām apmācības prasībām un instrukcijām.

Matrozis spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Ievērot noteikumus un konvencijas par pasažieru pārvadājumiem.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par piemērojamiem noteikumiem un konvencijām attiecībā uz pasažieru pārvadājumiem.</li> <li>2. Spēja nepastarpināti sniegt palīdzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1177/2010 IV pielikumā noteiktajām apmācības prasībām un instrukcijām.</li> </ol>
2. Palīdzēt pasažieriem droši pārvietoties viņu iekāpšanas un izkāpšanas laikā.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par procedūrām, kas piemērojamas pirms pasažieru iekāpšanas un izkāpšanas un tās laikā.</li> <li>2. Spēja izvietot iekāpšanas un izkāpšanas aprīkojumu un piemērot drošības pasākumus.</li> </ol>
3. Palīdzēt pasažieru uzraudzībā ārkārtas situācijās.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par pieejamo dzīvības glābšanas aprīkojumu, kas izmantojams ārkārtas situācijās, par procedūrām, kas jāievēro sūces, ugunsgrēka, cilvēka pārkrišanas pār bortu, evakuācijas gadījumā (ietverot krīzes un pūļa vadību), un par pirmo medicīnisko palīdzību uz kuģa.</li> <li>2. Spēja palīdzēt sūces, ugunsgrēka, cilvēka pārkrišanas pār bortu, sadursmes un evakuācijas gadījumā (ietverot krīzes un pūļa vadību), izmantot glābšanas aprīkojumu ārkārtas situācijās un sniegt pirmo medicīnisko palīdzību uz kuģa.</li> </ol>

<sup>(1)</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Regula (ES) Nr. 1177/2010 par pasažieru tiesībām, ceļojot pa jūru un iekšzemes ūdensceļiem, un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2006/2004 (OV L 334, 17.12.2010., 1. lpp.).



1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
4. Efektīvi sazināties ar pasažieriem.	1. Zināšanas par saziņas standarta frāzēm pasažieru evakuācijai ārkārtas situācijā. 2. Spēja izturēties un sarunāties uz pakalpojumiem orientētā veidā.

#### 4. Kuģa mehānika un elektriskās, elektroniskās un vadības iekārtas

4.1. Matrozis spēj palīdzēt peldlīdzekļa vadības personālam kuģa mehānisko, elektrisko, elektronisko un vadības iekārtu ekspluatācijā, lai nodrošinātu vispārējo tehnisko drošību.

Matrozis spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Palīdzēt dzinēju un spēkierkārta sistēmas uzraudzībā.	1. Zināšanas par spēkierkārta sistēmas darbības principiem; 2. Zināšanas par dažādu veidu dzinējiem un to konstrukciju, veiktspēju un terminoloģiju. 3. Zināšanas par gaisa padeves, degvielas padeves, eļļošanas, dzesēšanas un dzinēja izplūdes sistēmas funkciju un darbību. 4. Zināšanas par galvenajiem dzinējiem un palīgdzinējiem. 5. Spēja veikt dzinēju pamatpārbaudes un nodrošināt dzinēju pastāvīgu darbību.
2. Sagatavot galvenos dzinējus un palīgiekārta ekspluatācijai.	1. Zināšanas par galveno dzinēju palaišanas sistēmām, palīgiekārta un hidrauliskajām un pneimatiskajām sistēmām atbilstoši norādījumiem. 2. Zināšanas par atpakaļgaitas sistēmu darbības principiem. 3. Spēja mašīntelpā sagatavot mehānismus atiešanai atbilstoši kontrolesarakstam. 4. Spēja izmantot palaišanas sistēmu un palīgiekārta, piemēram, stūres iekārtu, atbilstoši norādījumiem. 5. Spēja palaist galvenos dzinējus, ievērojot palaišanas procedūras. 6. Spēja izmantot hidrauliskās un pneimatiskās sistēmas.
3. Atbilstoši reaģēt uz dzinēju darbības traucējumiem.	1. Zināšanas par vadības aprīkojumu mašīntelpā un par darbības traucējumu ziņošanas procedūram. 2. Spēja atpazīt darbības traucējumus un veikt atbilstošus pasākumus darbības traucējumu gadījumā, tostarp ziņot peldlīdzekļa vadības personālam.
4. Ekspluatēt mehānismus, tostarp sūkņus, cauruļvadu sistēmas, sateču atsūkņēšanas un balasta sistēmas.	1. Zināšanas par mašīntelpā, balasta nodalījumos un tilpnē esošo mehānismu drošu ekspluatāciju un vadību, ievērojot procedūras. 2. Spēja kontrolēt mašīntelpā esošo mehānismu drošu funkcionēšanu un ekspluatāciju un uzturēt sateču atsūkņēšanas un balasta sistēmu, tostarp ziņot par incidentiem, kas saistīti ar pārsūkņēšanu, un spēja pareizi izmērīt un paziņot līmeni tvertnēs. 3. Spēja sagatavot un ekspluatēt dzinēju izslēgšanas iekārtas. 4. Spēja ekspluatēt sateču atsūkņēšanas, balasta un kravas sūkņu sistēmas.
5. Palīdzēt elektronisko un elektrisko ierīču darbības uzraudzībā.	1. Zināšanas par elektroniskajām un elektriskajām sistēmām un komponentiem. 2. Zināšanas par maiņstrāvu un līdzstrāvu. 3. Spēja uzraudzīt un novērtēt mērinstrumentu rādījumus. 4. Zināšanas par magnētismu un atšķirību starp dabīgajiem un mākslīgajiem magnētiem. 5. Zināšanas par elektrohidraulisko sistēmu.

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
6. Sagatavot, iedarbināt, savienot un mainīt ģeneratorus un kontrolēt to sistēmas un ārējo energoapgādi.	1. Zināšanas par energoiekārtu. 2. Spēja izmantot sadales skapi. 3. Spēja izmantot ārējo energoapgādi.
7. Definēt darbības traucējumus un izplatītākās atteices un raksturot darbības bojājumu novēršanai.	1. Zināšanas par darbības traucējumiem ārpus mašīntelpas un par procedūrām, kas jāievēro, lai novērstu bojājumus, un procedūrām, kas jāievēro darbības traucējumu gadījumos. 2. Spēja identificēt izplatītākās atteices un rīkoties, lai novērstu bojājumus mehāniskajās, elektriskajās, elektroniskajās, hidrauliskajās un pneimatiskajās sistēmās.
8. Izmantot vajadzīgos instrumentus, lai nodrošinātu vispārējo tehnisko drošību.	1. Zināšanas par to procesu un materiālu iezīmēm un ierobežojumiem, kurus izmanto dzinēju un aprīkojuma tehniskajai apkopei un remontam. 2. Spēja piemērot drošu darba praksi, kad tiek veikta dzinēju un aprīkojuma tehniskā apkope vai remonts.

4.2. Matrozis spēj veikt kuģa mehānisko, elektrisko, elektronisko un vadības iekārtu tehnisko apkopi, lai nodrošinātu vispārējo tehnisko drošību.

Matrozis spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Veikt galveno dzinēju, palīgmehānismu un vadības sistēmu ikdienas tehniskās apkopes darbu.	1. Zināšanas par procedūrām, kas jāievēro, lai veiktu mašīntelpas, galvenā dzinēja, galveno mehānismu, palīgiekārtu un vadības sistēmu tehnisko apkopi un pienācīgi rūpētos par tiem. 2. Spēja veikt galveno dzinēju, palīgiekārtu un vadības sistēmu tehnisko apkopi.
2. Veikt mehānismu, tostarp sūkņu, cauruļvadu sistēmu, sateču atsūkņēšanas un balasta sistēmu, ikdienas tehnisko apkopi.	1. Zināšanas par ikdienas tehniskās apkopes procedūrām. 2. Spēja veikt sūkņu, cauruļvadu sistēmu un sateču atsūkņēšanas un balasta sistēmu tehnisko apkopi un uzturēšanu.
3. Izmantot vajadzīgos instrumentus, lai nodrošinātu vispārējo tehnisko drošību.	1. Zināšanas par tehniskās apkopes materiālu un remonta aprīkojuma izmantošanu uz kuģa, tostarp to īpašībām un ierobežojumiem. 2. Spēja izvēlēties un izmantot tehniskās apkopes materiālus un remonta aprīkojumu uz kuģa.
4. Ievērot tehniskās apkopes un remonta procedūras.	1. Zināšanas par tehniskās apkopes un remonta rokasgrāmatām un instrukcijām. 2. Spēja īstenot tehniskās apkopes un remonta procedūras saskaņā ar piemērojamām rokasgrāmatām un instrukcijām.
5. Izmantot tehnisko informāciju un dokumentēt tehniskās procedūras.	1. Zināšanas par tehnisko dokumentāciju un rokasgrāmatām. 2. Spēja dokumentēt tehniskās apkopes darbu.

## 5. Tehniskā apkope un remonts

5.1. Matrozis spēj palīdzēt peldlīdzekļa vadības personālam veikt peldlīdzekļa, tā iekārtu un aprīkojuma tehnisko apkopi un remontu.

Matrozis spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Strādāt ar dažādu veidu materiāliem un instrumentiem, ko izmanto tehniskajai apkopei un remontam.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par vajadzīgajiem instrumentiem un aprīkojuma tehnisko apkopi un par darba drošības un vides aizsardzības noteikumiem.</li> <li>2. Spēja izmantot attiecīgas metodes peldlīdzekļa tehniskajai apkopei, ietverot spēju izvēlēties dažādus materiālus.</li> <li>3. Spēja pareizi veikt instrumentu un tehniskās apkopes aprīkojuma tehnisko apkopi un glabāšanu.</li> <li>4. Spēja veikt tehniskās apkopes darbu saskaņā ar darba drošības un vides aizsardzības noteikumiem.</li> </ol>
2. Tehniskās apkopes un remonta veikšanas laikā aizsargāt veselību un vidi.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par piemērojamām attīrīšanas un iekonservēšanas procedūrām un higiēnas noteikumiem.</li> <li>2. Spēja iztīrīt visas kajīšu telpas, stūres māju un pienācīgi uzturēt saimniecību atbilstoši higiēnas noteikumiem, tostarp uzņemties atbildību par savu kajīti.</li> <li>3. Spēja iztīrīt mašīntelpas un dzinējus, izmantojot vajadzīgos tīrīšanas materiālus.</li> <li>4. Spēja pareizajā secībā attīrīt un iekonservēt peldlīdzekļa ārējās daļas, korpusu un klājus, izmantojot vajadzīgos materiālus saskaņā ar vides aizsardzības noteikumiem.</li> <li>5. Spēja rūpēties par peldlīdzekli un sadzīves atkritumu apsaimniekošanu saskaņā ar vides aizsardzības noteikumiem.</li> </ol>
3. Veikt tehnisko ierīču tehnisko apkopi atbilstoši tehniskajām instrukcijām.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par tehniskajām instrukcijām tehniskās apkopes veikšanai un tehniskās apkopes programmām.</li> <li>2. Spēja uzturēt visas tehniskās iekārtas atbilstoši instrukcijām un izmantot tehniskās apkopes programmas (tostarp digitālās), esot uzraudzībā.</li> </ol>
4. Droši rīkoties ar trosēm un tauvām.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par dažādu tauvu un trošu veidu īpašībām.</li> <li>2. Spēja izmantot un glabāt tauvas un troses saskaņā ar darba drošības praksi un noteikumiem.</li> </ol>
5. Siet mezglus un veidot savījumus atbilstoši to lietojumam un veikt to apkopi.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par procedūrām, kas jāievēro, lai būtu iespējama droša vilkšana un savienošana, izmantojot uz kuģa pieejamos līdzekļus.</li> <li>2. Spēja atsiet troses un tauvas.</li> <li>3. Spēja izmantot mezglus atbilstoši to lietojumam.</li> <li>4. Veikt trošu un tauvu apkopi.</li> </ol>
6. Kā komandas loceklim sagatavot un īstenot darba plānus un pārbaudīt rezultātus.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par komandas darba principiem.</li> <li>2. Spēja kā komandas loceklim neatkarīgi veikt tehnisko apkopi un vienkāršus remontdarbus.</li> <li>3. Spēja veikt sarežģītākus remontdarbus, esot uzraudzībā.</li> <li>4. Spēja piemērot dažādas darba metodes, tostarp kā komandas loceklim, atbilstoši drošības norādījumiem.</li> <li>5. Spēja novērtēt darba kvalitāti.</li> </ol>

## 6. Saziņa

6.1. Matrozis spēj īstenot vispārējo un profesionālo saziņu, kas ietver spēju izmantot standarta frāzes saziņai situācijās, kad ir saziņas problēmas.

Matrozis spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Izmantot informācijas un komunikācijas sistēmas.	1. Zināšanas par iekšējo telefonsakaru iekārtu, ko izmanto iekšējai saziņai peldlīdzeklī vai saziņai ar termināli, par peldlīdzekļa (mobilo) telefonsakaru, radiosakaru, (satelīta) televīzijas un novērošanas sistēmu. 2. Spēja izmantot peldlīdzekļa (mobilo) telefonsakaru sistēmu, radiosakaru, (satelīta) televīzijas un novērošanas sistēmu. 3. Zināšanas par iekšzemes AIS sistēmas darbības principiem. 4. Spēja izmantot iekšzemes AIS datus, lai sazinātos ar citiem peldlīdzekļiem.
2. Atrisināt dažādus jautājumus, izmantojot dažādu veidu digitālās ierīces, informācijas pakalpojumus (piemēram, upju informācijas pakalpojumus (RIS)) un komunikācijas sistēmas.	1. Zināšanas par digitālajām ierīcēm, kas pieejamas iekšzemes ūdensceļu transportā. 2. Spēja izmantot peldlīdzekļa digitālās ierīces atbilstoši instrukcijām, lai veiktu vienkāršus uzdevumus.
3. Vākt un glabāt datus, tostarp veikt datu dublēšanu un atjaunināšanu.	1. Zināšanas par peldlīdzekļa komunikācijas sistēmu datu vākšanai, glabāšanai un atjaunināšanai. 2. Spēja apstrādāt datus, esot stingrā uzraudzībā.
4. Ievērot norādījumus par datu aizsardzību.	1. Zināšanas par datu aizsardzības noteikumiem un dienesta noslēpumu. 2. Spēja apstrādāt datus atbilstoši datu aizsardzības noteikumiem un dienesta noslēpumam.
5. Izklāstīt faktus, lietojot tehniskus terminus.	1. Zināšanas par vajadzīgajiem tehniskajiem un navigācijas terminiem, kā arī ar sociālajiem aspektiem saistītiem terminiem saziņas standarta frāzēs. 2. Spēja lietot vajadzīgos tehniskos un jūras navigācijas terminus, kā arī ar sociālajiem aspektiem saistītus terminus saziņas standarta frāzēs.
6. Iegūt jūras navigācijas un tehnisko informāciju, lai uzturētu kuģošanas drošību.	1. Zināšanas par pieejamiem informācijas avotiem. 2. Spēja izmantot informācijas avotus ar mērķi iegūt nepieciešamo jūras navigācijas un tehnisko informāciju kuģošanas drošības uzturēšanai.

6.2. Matrozis spēj būt sabiedrīks.

Matrozis spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Izpildīt norādījumus un sazināties ar citiem saistībā ar pienākumiem, kas veicami uz kuģa.	1. Zināšanas par to, cik svarīgi ir peldlīdzekļa vadības personāla rīkojumi, oficiālie un neoficiālie norādījumi, noteikumi un procedūras un cik svarīgi ir rādīt piemēru nepieredzējušiem apkalpes locekļiem. 2. Spēja izpildīt peldlīdzekļa vadības personāla rīkojumus un citus norādījumus un noteikumus, kā arī pavadīt nepieredzējušus apkalpes locekļus. 3. Zināšanas par kuģošanas sabiedrības vai kuģa noteikumiem. 4. Spēja ievērot kuģošanas sabiedrības vai kuģa noteikumus.
2. Veicināt labas sociālās attiecības un sadarboties ar citām personām uz kuģa.	1. Zināšanas par kultūras daudzveidību. 2. Spēja pieņemt dažādus kultūras standartus, vērtības un paražas. 3. Spēja strādāt un dzīvot komandā.

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
	4. Spēja piedalīties komandas sanāksmēs un izpildīt uzdotos uzdevumus. 5. Zināšanas par to, cik svarīgi ir cienīt komandas darbu. 6. Spēja cienīt seksuālās un kultūru atšķirības un ziņot par saistītajām problēmām, tostarp par aizskaršanu un (seksuālu) uzmākšanos.
3. Atzīt sociālo atbildību, nodarbinātības nosacījumus, individuālās tiesības un pienākumus; atzīt alkohola un narkotiku lietošanas bīstamību un attiecīgi reaģēt uz neatbilstošu rīcību un briesmām.	1. Spēja identificēt neatbilstošu rīcību un iespējamās briesmas. 2. Spēja proaktīvi reaģēt uz neatbilstošu rīcību un iespējamām briesmām. 3. Spēja strādāt neatkarīgi, ievērojot norādījumus. 4. Zināšanas par individuālu strādnieku tiesībām un pienākumiem. 5. Zināšanas par alkohola un narkotiku lietošanas radītajām briesmām darba un sociālajā vidē. (Izpratne par policijas noteikumiem toksikoloģijas jomā.) 6. Spēja identificēt ar alkoholu un narkotikām saistītas briesmas, kas apdraud drošu peldlīdzekļa ekspluatāciju.
4. Plānot, sagādāt un pagatavot vienkāršas maltītes.	1. Zināšanas par pārtikas sagādes iespējām un veselīga uztura principiem. 2. Spēja pagatavot vienkāršas maltītes, ievērojot higiēnas noteikumus.

## 7. Veselība, drošība un vides aizsardzība

7.1. Matrozis spēj ievērot darba drošības noteikumus, izprast veselības aizsardzības un drošības noteikumu svarīgumu un vides aizsardzības svarīgumu.

Matrozis spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Strādāt saskaņā ar norādījumiem un noteikumiem par darba drošību un nelaiemes gadījumu novēršanu.	1. Zināšanas par drošas darba prakses priekšrocībām. 2. Zināšanas par apdraudējumu veidiem uz kuģa. 3. Spēja novērst briesmas, kas saistītas ar apdraudējumiem uz kuģa, piemēram, attiecībā uz: <ul style="list-style-type: none"> <li>• peldlīdzekļa kustību,</li> <li>• drošas iekāpšanas peldlīdzekļi un izkāpšanas no tā nodrošināšanu (piemēram, aizborta trapu, kuģa laivu),               <ul style="list-style-type: none"> <li>• kustīgu priekšmetu nostiprināšanu,</li> <li>• darbu ar mehānismiem,</li> <li>• elektrisko apdraudējumu atpazīšanu,</li> <li>• ugunsdrošības un ugunsdzēsības pasākumiem,</li> <li>• rokas instrumentu profesionālu lietošanu,</li> <li>• pārnēsājamo darbmašīnu profesionālu lietošanu,</li> <li>• veselības un higiēnas prasību ievērošanu,</li> <li>• paslīdēšanas, nokrišanas un pakļupšanas draudu novēršanu.</li> </ul> </li> </ul> 4. Zināšanas par attiecīgajiem darba aizsardzības norādījumiem, kas jāievēro, veicot darbības uz kuģa. 5. Zināšanas par piemērojamiem noteikumiem attiecībā uz drošiem un ilgtspējīgiem darba apstākļiem. 6. Spēja novērst nelaiemes gadījumus tādu darbību veikšanā, kas var būt bīstamas personālam vai peldlīdzeklī, saistībā ar: <ul style="list-style-type: none"> <li>• kravu iekraušanu vai izkraušanu,</li> <li>• pietauvošanu un attauvošanu,</li> <li>• strādāšanu augstumā,</li> <li>• darbu ar ķīmikālijām,</li> <li>• darbu ar akumulatoriem,</li> <li>• klātbūtni mašīntelpā,</li> </ul>

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• kravu celšanu (manuāli un mehāniski),</li> <li>• ieiešanu un strādāšanu slēgtās telpās.</li> </ul> 7. Spēja saprast rīkojumus un sazināties ar citiem saistībā ar pienākumiem, kas veicami uz kuģa.
2. Lietot individuālos aizsardzības līdzekļus ar mērķi novērst nelaimes gadījumus.	1. Zināšanas par individuālajiem aizsardzības līdzekļiem. 2. Spēja lietot individuālos aizsardzības līdzekļus, piemēram, <ul style="list-style-type: none"> <li>• acu aizsardzības,</li> <li>• elpceļu aizsardzības,</li> <li>• ausu aizsardzības,</li> <li>• galvas aizsardzības līdzekļus,</li> <li>• aizsargapģērbu.</li> </ul>
3. Veikt vajadzīgos piesardzības pasākumus pirms ieiešanas slēgtās telpās.	1. Zināšanas par apdraudējumiem, kas saistīti ar ieiešanu slēgtās telpās. 2. Zināšanas par piesardzības pasākumiem, kas jāīsteno, un testiem vai mērījumiem, kas jāveic, lai noteiktu, vai ieiešana un strādāšana slēgtā telpā ir droša. 3. Spēja piemērot drošības norādījumus pirms ieiešanas konkrētās kuģa telpās, piemēram, <ul style="list-style-type: none"> <li>• kravas telpās,</li> <li>• koferdamos,</li> <li>• kuģa dubultā korpusa nodalījumā.</li> </ul> 4. Spēja īstenot piesardzības pasākumus, kas saistīti ar darbu slēgtās telpās.

7.2. Matrozis spēj atzīt uz kuģa notiekošo mācību svarīgumu un nekavējoties rīkoties ārkārtas situācijās.

Matrozis spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Rīkoties ārkārtas situācijās saskaņā ar piemērojamām instrukcijām un procedūrām.	1. Zināšanas par dažādiem ārkārtas situāciju veidiem. 2. Zināšanas par procedūru, kas jāievēro trauksmes gadījumā. 3. Zināšanas par procedūrām, kas piemērojamas nelaimes gadījumā. 4. Spēja reaģēt saskaņā ar instrukcijām un procedūrām.
2. Sniegt pirmo medicīnisko palīdzību.	1. Zināšanas par vispārējiem principiem pirmās palīdzības sniegšanai uz peldlīdzekļa, tostarp par ķermeņa uzbūvi un funkcijām, pēc situācijas novērtēšanas. 2. Spēja saglabāt fizisko un garīgo stāvokli un ievērot personīgo higiēnu pirmās palīdzības sniegšanas gadījumā. 3. Zināšanas par attiecīgajiem pasākumiem, kas veicami, kad noticis nelaimes gadījums, saskaņā ar atzīto paraugpraksi. 4. Spēja novērtēt cietušo vajadzības un draudus savai drošībai. 5. Spēja veikt vajadzīgos pasākumus ārkārtas gadījumos, tostarp: <ol style="list-style-type: none"> <li>a) pareizi novietot cietušo;</li> <li>b) pielietot atdzīvināšanas metodes;</li> <li>c) apturēt asiņošanu;</li> <li>d) īstenot atbilstošus šoka pārvaldības pamatpasākumus;</li> <li>e) īstenot atbilstošus pasākumus apdegumu un applaucējumu gadījumā, tostarp elektriskās strāvas izraisītos nelaimes gadījumos;</li> <li>f) veikt cietušā glābšanu un pārvietošanu.</li> </ol>

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
	6. Spēja pašam izveidot pārsējus un izmantot pirmās palīdzības aptiecināšanas materiālus.
3. Lietot individuālos aizsardzības līdzekļus un uz kuģa esošo dzīvības glābšanas aprīkojumu un veikt to apkopi.	<ol style="list-style-type: none"> <li>Zināšanas par individuālo aizsardzības līdzekļu, glābšanās ceļu un glābšanas aprīkojuma funkciju, bojājumu, nolietojuma un citu trūkumu plānveida pārbaudēm.</li> <li>Spēja reaģēt konstatētu trūkumu gadījumos, tostarp attiecīgās saziņas procedūrās.</li> <li>Spēja lietot individuālās dzīvības glābšanas ierīces, piemēram: <ul style="list-style-type: none"> <li>glābšanas riņķus, tostarp attiecīgo aprīkojumu, un</li> <li>glābšanas vestes, tostarp to attiecīgo aprīkojumu, piemēram, fiksētās vai mirgojošās gaismas un svilpi, kas stingri piestiprināta ar auklu.</li> </ul> </li> <li>Zināšanas par kuģa laivas funkcijām.</li> <li>Spēja sagatavot, nolaist, vadīt, pacelt un nostiprināt kuģa laivu.</li> </ol>
4. Sniegt palīdzību glābšanas operācijās un peldēt.	<ol style="list-style-type: none"> <li>Spēja glābt un pārvietot cietušo.</li> <li>Spēja pielietot peldēšanas prasmes glābšanas operācijās.</li> </ol>
5. Izmantot ārkārtas glābšanās ceļus.	Spēja uzturēt glābšanās ceļus brīvus no šķēršļiem (atbilstoši klāja specifikai).
6. Izmantot iekšējās ārkārtas sakaru un signalizācijas sistēmas.	Spēja izmantot ārkārtas sakaru un signalizācijas sistēmas un aprīkojumu.

7.3. Matrozis spēj īstenot ugunsdrošības pasākumus un pareizi izmantot ugunsdzēsības aprīkojumu.

Matrozis spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Atšķirt uguns elementus un aizdegšanās veidus un avotus.	<ol style="list-style-type: none"> <li>Zināšanas par iespējamiem ugunsgrēka cēloņiem dažādu darbību laikā, kā arī zināšanas par ugunsgrēku klasifikāciju atbilstoši Eiropas standartam EN vai līdzvērtīgam standartam.</li> <li>Zināšanas par sadegšanas procesa elementiem.</li> <li>Spēja piemērot pamatzināšanas par ugunsdzēsību.</li> </ol>
2. Izmantot dažādu veidu ugunsdzēsamos aparātus.	<ol style="list-style-type: none"> <li>Zināšanas par ugunsdzēsamo aparātu dažādām īpašībām un klasēm.</li> <li>Spēja piemērot dažādas ugunsdzēsības metodes un ugunsdzēsības aprīkojumu un stacionāras iekārtas, ņemot vērā, piemēram: <ul style="list-style-type: none"> <li>dažādu veidu pārnēsājamo ugunsdzēsamo aparātu izmantošanu un</li> <li>vēja ietekmi, tuvojoties ugunsgrēka vietai.</li> </ul> </li> </ol>
3. Rīkoties saskaņā ar klāja ugunsdzēsības procedūrām un organizāciju.	<ol style="list-style-type: none"> <li>Zināšanas par ugunsdzēsības sistēmām, kas pieejamas uz kuģa.</li> <li>Spēja dzēst uguni un veikt attiecīgus paziņošanas pasākumus.</li> </ol>
4. Ievērot instrukcijas attiecībā uz individuālo ekipējumu, metodēm, ugunsdzēsības vielām un procedūrām ugunsgrēka dzēsības un glābšanas operāciju laikā.	<ol style="list-style-type: none"> <li>Zināšanas par procedūrām, kas jāievēro, lai izvairītos no sevis pakļaušanas briesmām.</li> <li>Spēja rīkoties saskaņā ar ārkārtas procedūru.</li> </ol>

7.4. Matrozis spēj veikt savus pienākumus, ņemot vērā vides aizsardzības svarīgumu.

Matrozis spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Aizsargāt vidi saskaņā ar attiecīgajiem noteikumiem.	1. Zināšanas par valsts un starptautiskiem noteikumiem, kas attiecas uz vides aizsardzību. 2. Spēja izmantot pieejamās dokumentācijas un informācijas sistēmas attiecībā uz vides jautājumiem, ievērojot instrukcijas. 3. Zināšanas par piesārņojošu vielu iespējamu noplūžu, izšļakstījumu vai nokļūšanas vidē sekām. 4. Zināšanas par bīstamām kravām un to klasifikāciju attiecībā uz vides aspektiem.
2. Veikt piesardzības pasākumus, lai novērstu vides piesārņojumu.	1. Zināšanas par vispārējiem piesardzības pasākumiem, ar ko novērš vides piesārņojumu. 2. Spēja ievērot vispārējus piesardzības pasākumus un piemērot drošas degvielas uzņemšanas procedūras. 3. Spēja piemērot pasākumus saskaņā ar instrukcijām sadursmes gadījumā, piemēram, noblīvējot sūces.
3. Efektīvi izmantot resursus.	1. Zināšanas par efektīvu degvielas patēriņu. 2. Spēja izmantot materiālus ekonomiski un energotaupīgi.
4. Utilizēt atkritumus videi nekaitīgā veidā.	1. Zināšanas par piemērojamiem noteikumiem atkritumu jomā. 2. Spēja savākt, transportēt un utilizēt: <ul style="list-style-type: none"> <li>• peldlīdzekļa eļļas un taukvielas,</li> <li>• kravas atlikumus un</li> <li>• cita veida atkritumus.</li> </ul>

## II. KOMPETENCES STANDARTI VADĪBAS LĪMENIM

### 0. Uzraudzība

Kuģa vadītājs spēj dot norādījumus citiem klāja apkalpes locekļiem un pārraudzīt uzdevumus, ko tie pilda, kā minēts Direktīvas (ES) 2017/2397 II pielikuma 1. iedaļā, t. i., adekvātas spējas veikt šos uzdevumus.

Personām, kuras vēlas iegūt kuģa vadītāja kvalifikāciju, jāpierāda 0.1.–7.4. iedaļā uzskaitītās kompetences, ja vien viņas nav veikušas kādu no šādām darbībām:

- pabeigušas apstiprinātu mācību programmu, kuras pamatā ir kompetences standarti operatīvajam līmenim,
- izturējušas administratīvas iestādes veiktu kompetences novērtējumu, kura mērķis ir pārliecināties, ka ir izpildīti kompetences standarti operatīvajam līmenim.

#### 0.1. Kuģošana

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Demonstrēt pietauvošanas, attauvošanas un vilkšanas darbības.	1. Zināšanas par aprīkojumu, materiāliem un procedūrām, ko izmanto pietauvošanas, attauvošanas un vilkšanas darbībām. 2. Spēja izmantot materiālus, kas pieejami uz kuģa, piemēram, vinčas, polerus, tauvas un troses, ņemot vērā attiecīgos darba drošības pasākumus, tostarp izmantojot individuālos aizsardzības līdzekļus un glābšanas aprīkojumu. 3. Spēja sazināties ar stūres māju, izmantojot iekšējo telefonsakaru sistēmas un roku signālus.



1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
	<ol style="list-style-type: none"> <li>4. Zināšanas par ūdens kustības ap peldlīdzekli ietekmi un lokālo ietekmi uz kuģošanas apstākļiem, tostarp galsveres, seklūdens efektu attiecībā uz peldlīdzekļa iegrimi.</li> <li>5. Zināšanas par ūdens kustību, kas ietekmē peldlīdzekli manevrēšanas laikā, tostarp mijiedarbību, kad divi peldlīdzekļi peld viens otram garām vai apstieidz viens otru šauros kuģu ceļos, un mijiedarbību uz peldlīdzekli, ko pietauvo, kad tam pa kuģu ceļu nelielā attālumā garām peld cits peldlīdzeklis.</li> </ol>
2. Demonstrēt stumjamo baržu kombināciju savienošanas operācijas	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par savienošanas operācijās izmantoto aprīkojumu, materiāliem un procedūrām.</li> <li>2. Spēja savienot un atvienot stumjamo baržu kombinācijas, izmantojot vajadzīgo aprīkojumu un materiālus.</li> <li>3. Spēja izmantot aprīkojumu un materiālus, kas pieejami uz kuģa, lai veiktu savienošanas operācijas, ņemot vērā attiecīgos darba drošības pasākumus, tostarp izmantojot individuālos aizsardzības līdzekļus un glābšanas aprīkojumu.</li> <li>4. Spēja sazināties ar klāja apkalpes locekļiem, kuri iesaistīti stumjamo baržu kombināciju savienošanas operācijās.</li> </ol>
3. Demonstrēt enkurošanās operācijas.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par enkurošanās operācijās izmantoto aprīkojumu, materiāliem un procedūrām.</li> <li>2. Spēja demonstrēt manevrus, kuros izmanto enkurus, proti, sagatavot enkuru iekārtu enkurošanās operācijām, padot enkuru, izlaist pietiekamu enkura kabeļa vai ķēdes garumu sākotnējai kontrolei, noteikt, kad enkurs notur peldlīdzekli tā pozīcijā (enkura peilējums), nostiprināt enkurus pēc enkurošanās pabeigšanas, izmantot enkuru šļūkšanu dažādos manevros un rīkoties ar enkuru zīmēm.</li> <li>3. Spēja izmantot aprīkojumu un materiālus, kas pieejami uz kuģa, lai veiktu enkurošanās operācijas, ņemot vērā attiecīgos darba drošības pasākumus, tostarp izmantojot individuālos aizsardzības līdzekļus un glābšanas aprīkojumu.</li> <li>4. Spēja sazināties ar stūres māju, izmantojot iekšējo telefonsakaru sistēmas un roku signālus.</li> </ol>
4. Veikt attiecīgas darbības kuģošanas drošībai.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Spēja nekavējoties brīdināt peldlīdzekļa apkalpi un izmantot individuālos aizsardzības līdzekļus un glābšanas aprīkojumu.</li> <li>2. Spēja nodrošināt peldlīdzekļa ūdensnecaurlaidību.</li> <li>3. Spēja demonstrēt un veikt darbu saskaņā ar kontrolsarakstu uz kuģa un uzturēšanās telpās, piemēram, veikt lūku un kravas telpu hidroizolēšanu un nostiprināšanu.</li> </ol>
5. Raksturot dažādus slūžu un tiltu veidus attiecībā uz to darbību.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par slūžu un tiltu formu, izvietojumu un tehnisko aprīkojumu, slūžu mehānismu (aizvēršanas procesu), slūžu vārtu veidiem, poleriem un kāpnēm, u. tml.</li> <li>2. Spēja klāja apkalpes locekļiem izskaidrot un demonstrēt piemērojamās procedūras slūžu, taču un tiltu caurbraukšanas laikā.</li> </ol>
6. Ievērot vispārīgos noteikumus, signālus, zīmes un marķējumu sistēmu.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par policijas noteikumiem, kas piemērojami attiecīgajiem iekšzemes ūdensceļiem.</li> <li>2. Spēja rīkoties ar peldlīdzekļa dienas un nakts marķējumu sistēmu, zīmēm un skaņas signāliem un veikt to tehnisko apkopi.</li> <li>3. Zināšanas par boju un marķējumu sistēmu saskaņā ar SIGNI un IALA A daļu.</li> </ol>

## 0.2. Peldlīdzekļa ekspluatācija

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Atšķirt dažādus peldlīdzekļu veidus.	<ol style="list-style-type: none"> <li>Zināšanas par visizplatītākajiem peldlīdzekļu veidiem, tostarp konvojiem, ko izmanto Eiropas IWT, un to attiecīgo konstrukciju, izmēriem un tonnāžām.</li> <li>Spēja izskaidrot visizplatītāko peldlīdzekļu veidu, tostarp konvoju, kurus izmanto Eiropas IWT, raksturīgās iezīmes.</li> </ol>
2. Piemērot zināšanas par dokumentāciju, kas vajadzīga peldlīdzekļa ekspluatācijai.	<ol style="list-style-type: none"> <li>Zināšanas par peldlīdzekļa obligāto dokumentāciju.</li> <li>Spēja izskaidrot dokumentācijas nozīmīgumu attiecībā uz starptautiskām un valsts prasībām un tiesību aktiem.</li> </ol>

## 0.3. Kravas apstrāde, izvietošana un pasažieru pārvadājumi

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Izskaidrot Eiropas valstu nolīgumu par bīstamo kravu starptautiskajiem pārvadājumiem pa iekšējiem ūdensceļiem (ADN), marķēšanas un pasažieru pārvadājumu drošības procedūras.	<ol style="list-style-type: none"> <li>Spēja izskaidrot ADN bīstamo kravu marķējumu.</li> <li>Spēja izskaidrot pasažieru pārvadājumu drošības procedūras, tostarp Regulas (ES) Nr. 1177/2010 piemērošanu.</li> <li>Spēja efektīvi sazināties ar pasažieriem.</li> </ol>
2. Izskaidrot un demonstrēt balasta sistēmas izmantošanu.	<ol style="list-style-type: none"> <li>Zināšanas par balasta sistēmas funkciju un izmantojumu.</li> <li>Spēja izskaidrot balasta sistēmas izmantošanu, piemēram, papildot vai iztukšojot balasta tvertnes.</li> </ol>
3. Pārbaudīt kravas daudzumu.	<ol style="list-style-type: none"> <li>Zināšanas par manuālajām un tehniskajām kravas svara noteikšanas metodēm uz dažādu veidu peldlīdzekļiem.</li> <li>Spēja izmantot iekrautās vai izkrautās kravas daudzuma noteikšanas metodes.</li> <li>Spēja aprēķināt šķidrās kravas daudzumu, izmantojot eholotes un/vai tvertņu tabulas.</li> </ol>

## 0.4. Kuģa mehānika un elektriskās, elektroniskās un vadības iekārtas

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Eksploatēt mehānismus, tostarp sūkņus, cauruļvadu sistēmas, sateču atsūkņēšanas un balasta sistēmas.	<ol style="list-style-type: none"> <li>Zināšanas par procedūrām, kas jāievēro, lai mehānismu ekspluatācija un sateču atsūkņēšanas un balasta sistēmas ekspluatācija būtu droša un lai atkritumu apsaimniekošana tiktu veikta pareizi.</li> <li>Spēja ekspluatēt un vadīt mehānismus mašīntelpā, ievērojot procedūras.</li> <li>Spēja izskaidrot sateču atsūkņēšanas un balasta sistēmas drošu darbību, ekspluatāciju un tehnisko apkopi, tostarp ziņot par incidentiem, kas saistīti ar pārsūkņēšanu, un spēja pareizi izmērīt un paziņot līmeni tvertnēs.</li> </ol>

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
	4. Spēja sagatavot un ekspluatēt dzinēju izslēgšanas iekārtas. 5. Spēja ekspluatēt sateču atsūkņēšanas, balasta un kravas sūkņu sistēmas. 6. Spēja izskaidrot nepieciešamību savākt, uzglabāt un transportēt atkritumus pareizi un droši. 7. Spēja izmantot hidrauliskās un pneimatiskās sistēmas.
2. Sagatavot, iedarbināt, savienot un mainīt ģeneratorus un kontrolēt to sistēmas un ārējo energoapgādi.	1. Zināšanas par energoiekārtu. 2. Spēja izmantot sadales skapi. 3. Spēja izmantot ārējo energoapgādi.
3. Izmantot vajadzīgos instrumentus un materiālus.	1. Zināšanas par to procesu, materiālu un instrumentu iezīmēm un ierobežojumiem, kurus izmanto dzinēju un aprīkojuma tehniskajai apkopei un remontam. 2. Spēja piemērot drošas darba procedūras.
4. Veikt galveno dzinēju, palīgmehānismu un vadības sistēmu ikdienas tehniskās apkopes darbu.	Spēja veikt mašīntelpas, galvenā dzinēja, galveno mehānismu, palīgiekārtu un vadības sistēmu tehnisko apkopi un rūpēties par tiem.
5. Veikt mehānismu, tostarp sūkņu, cauruļvadu sistēmu, sateču atsūkņēšanas un balasta sistēmu, ikdienas tehnisko apkopi.	Spēja veikt sūkņu, cauruļvadu sistēmu un sateču atsūkņēšanas un balasta sistēmu tehnisko apkopi un uzturēšanu.

## 0.5. Tehniskā apkope un remonts

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Tehniskās apkopes un remonta veikšanas laikā aizsargāt veselību un vidi.	1. Zināšanas par piemērojamām attīrīšanas un iekonservēšanas procedūrām un higiēnas noteikumiem. 2. Spēja iztīrīt visas kajīšu telpas, stūres māju un pienācīgi uzturēt saimniecību atbilstoši higiēnas noteikumiem, tostarp uzņemt atbildību par savu kajīti. 3. Spēja iztīrīt mašīntelpas un dzinējus, izmantojot attiecīgos tīrīšanas materiālus. 4. Spēja pareizajā secībā attīrīt un iekonservēt peldlīdzekļa ārējās daļas, korpusu un klājus, izmantojot attiecīgos materiālus saskaņā ar vides noteikumiem. 5. Spēja rūpēties par peldlīdzekli un sadzīves atkritumu apsaimniekošanu saskaņā ar vides noteikumiem.
2. Veikt tehnisko ierīču tehnisko apkopi atbilstoši tehniskajām instrukcijām.	1. Zināšanas par tehniskajām instrukcijām tehniskās apkopes un remonta programmām. 2. Spēja veikt visa tehniskā aprīkojuma tehnisko apkopi un rūpēties par to saskaņā ar tehniskajām instrukcijām. 3. Spēja izmantot tehniskās apkopes programmas (tostarp digitālās), esot uzraudzībā.
3. Droši rīkoties ar trosēm un tauvām.	1. Zināšanas par dažādu tauvu un trošu veidu īpašībām. 2. Spēja izmantot un glabāt tauvas un troses saskaņā ar darba drošības metodēm un noteikumiem.

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
4. Siet mezglus un veidot savījumus atbilstoši to lietojumam un veikt to apkopi.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par procedūrām, kas jāievēro, lai būtu iespējama droša vilkšana un savienošana, izmantojot uz kuģa pieejamos līdzekļus.</li> <li>2. Spēja atsiet troses un tauvas.</li> <li>3. Spēja izmantot mezglus atbilstoši to lietojumam.</li> <li>4. Spēja veikt trošu un tauvu apkopi.</li> </ol>

## 0.6. Saziņa

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Izklāstīt faktus, lietojot tehniskus terminus.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par vajadzīgajiem tehniskajiem un navigācijas terminiem, kā arī ar sociālajiem aspektiem saistītiem terminiem saziņas standarta frāzēs.</li> <li>2. Spēja lietot vajadzīgos tehniskos un jūras navigācijas terminus, kā arī ar sociālajiem aspektiem saistītus terminus saziņas standarta frāzēs.</li> </ol>

## 0.7. Veselība, drošība un vides aizsardzība

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Piemērot noteikumus par darba drošību un nelaimes gadījumu novēršanu.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par drošām darba metodēm.</li> <li>2. Zināšanas par apdraudējumu veidiem uz kuģa.</li> <li>3. Spēja novērst briesmas, kas saistītas ar apdraudējumiem uz kuģa, piemēram, attiecībā uz: <ul style="list-style-type: none"> <li>• peldlīdzekļa kustību,</li> <li>• drošas iekāpšanas peldlīdzeklī un izkāpšanas no tā (piemēram, aizborta trapa, kuģa laivas) nodrošināšanu,</li> <li>• kustīgu priekšmetu nostiprināšanu,</li> <li>• darbu ar mehānismiem,</li> <li>• elektrisko apdraudējumu atpazīšanu,</li> <li>• ugunsdrošības un ugunsdzēsības pasākumiem,</li> <li>• rokas instrumentu profesionālu lietošanu,</li> <li>• pārnēsājamo darbmašīnu profesionālu lietošanu,</li> <li>• veselības un higiēnas prasību ievērošanu,</li> <li>• paslīdēšanas, nokrišanas un pakļupšanas draudu novēršanu.</li> </ul> </li> <li>4. Zināšanas par attiecīgajiem darba aizsardzības norādījumiem, kas jāievēro, veicot darbības uz kuģa.</li> <li>5. Zināšanas par piemērojamiem noteikumiem attiecībā uz drošiem un ilgtspējīgiem darba apstākļiem.</li> <li>6. Spēja novērst darbības, kas var būt bīstamas personālam vai peldlīdzeklī, piemēram, saistībā ar: <ul style="list-style-type: none"> <li>• kravu iekraušanu vai izkraušanu,</li> <li>• pietauvošanu un attauvošanu,</li> <li>• strādāšanu augstumā,</li> <li>• darbu ar ķīmikālijām,</li> <li>• darbu ar akumulatoriem,</li> <li>• klātbūtni mašīntelpā,</li> <li>• kravu celšanu (manuāli un mehāniski),</li> <li>• ieiešanu un strādāšanu slēgtās telpās.</li> </ul> </li> </ol>

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
2. Lietot individuālos aizsardzības līdzekļus ar mērķi novērst nelaimes gadījumus.	1. Zināšanas par drošai strādāšanai uz kuģa vajadzīgā aprīkojuma izmantošanas procedūrām. 2. Spēja lietot individuālos aizsardzības līdzekļus, piemēram: <ul style="list-style-type: none"> <li>• acu aizsardzības,</li> <li>• elpceļu aizsardzības,</li> <li>• ausu aizsardzības,</li> <li>• galvas aizsardzības līdzekļus,</li> <li>• aizsargapģērbu.</li> </ul>
3. Peldēt un sniegt palīdzību glābšanas operācijās.	1. Spēja pielietot peldēšanas prasmes glābšanas operācijās. 2. Spēja izmantot glābšanas aprīkojumu glābšanas operācijās. 3. Spēja glābt un pārvietot cietušo.
4. Izmantot ārkārtas glābšanās ceļus.	1. Zināšanas par procedūrām, kas jāievēro evakuācijas situācijā (atbilstoši klāja specifikai). 2. Spēja uzturēt glābšanās ceļus brīvus no šķēršļiem.
5. Izmantot iekšējās ārkārtas sakaru un signalizācijas sistēmas.	Spēja izmantot ārkārtas sakaru un signalizācijas sistēmas un aprīkojumu.
6. Atšķirt uguns elementus un aizdegšanās veidus un avotus.	1. Zināšanas par iespējamiem ugunsgrēka cēloņiem dažādu darbību laikā, kā arī ugunsgrēku klasifikāciju atbilstoši Eiropas standartam EN vai līdzvērtīgam standartam. 2. Zināšanas par sadegšanas procesa elementiem. 3. Spēja piemērot pamatzināšanas par ugunsdzēsības procedūrām.
7. Atšķirt un izmantot dažādu veidu ugunsdzēsamos aparātus.	1. Zināšanas par ugunsdzēsamo aparātu dažādām īpašībām un klasēm. 2. Spēja piemērot dažādas ugunsdzēsības metodes un ugunsdzēsības aprīkojumu un stacionāras iekārtas, piemēram: <ul style="list-style-type: none"> <li>• zināt ugunsdzēsamo aparātu klases,</li> <li>• prast izmantot dažādu veidu pārnēsājamus ugunsdzēsamos aparātus,</li> <li>• zināt par vēja ietekmi, tuvojoties ugunsgrēka vietai.</li> </ul>
8. Sniegt pirmo medicīnisko palīdzību.	1. Zināšanas par vispārējiem principiem pirmās palīdzības sniegšanai uz peldlīdzekļa, tostarp par ķermeņa uzbūvi un funkcijām, pēc situācijas novērtēšanas. 2. Spēja saglabāt fizisko un garīgo stāvokli un ievērot personīgo higiēnu pirmās palīdzības sniegšanas gadījumā. 3. Zināšanas par attiecīgajiem pasākumiem, kas veicami, kad noticis nelaimes gadījums, saskaņā ar atzīto paraugpraksi. 4. Spēja novērtēt cietušo vajadzības un draudus savai drošībai. 5. Spēja veikt vajadzīgos pasākumus ārkārtas gadījumos, tostarp: <ol style="list-style-type: none"> <li>a) pareizi novietot cietušo;</li> <li>b) pielietot atdzīvināšanas metodes;</li> <li>c) apturēt asiņošanu;</li> <li>d) īstenot atbilstošus šoka pārvaldības pamatpasākumus;</li> <li>e) īstenot atbilstošus pasākumus apdegumu un applaucējumu gadījumā, tostarp elektriskās strāvas izraisītos nelaimes gadījumos;</li> <li>f) veikt cietušā glābšanu un pārvietošanu.</li> </ol> 6. Spēja pašam izveidot pārsējus un pirmās palīdzības aptiecināšanas materiālus.

## 1. Kuģošana

1.1. Kuģa vadītājs spēj plānot braucienu un veikt kuģošana pa iekšzemes ūdensceļiem, tostarp spēj izvēlēties visloģiskāko, ekonomiskāko un videi nekaitīgāko kuģošanas maršrutu, lai nonāktu iekraušanas un izkraušanas vietā, ievērojot piemērojamos satiksmes noteikumus un vienošanās rezultātā pieņemto noteikumu kopumu, kas iekšzemes kuģošanā.

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
<p>1. Kuģot pa Eiropas iekšzemes ūdensceļiem, tostarp šķērsot slūžas un paceļamos tiltus, saskaņā ar kuģošanas nolīgumiem, kas noslēgti ar aģentiem.</p>	<p>1. Zināšanas par valsts un starptautiskajiem ūdensceļiem, ko izmanto iekšzemes kuģošanai, upju, kanālu, jūras ostu, iekšzemes ostu ģeogrāfisko atrašanās vietu un saistību ar kravu plūsmām.</p> <p>2. Zināšanas par Eiropas Transporta ministru konferences (CEMT) noteikto iekšzemes ūdensceļu klasifikāciju, ūdensceļa izmēriem attiecībā pret peldlīdzekļa izmēriem, izmantojot mūsdienīgas informācijas sistēmas.</p> <p>3. Spēja veikt aprēķinus ar ūdens līmeņa, dziļuma un kuģa virsūdens augstuma/iegrimes vērtībām, izmantojot attiecīgus informācijas avotus.</p> <p>4. Spēja aprēķināt attālumus un kuģošanas laiku, izmantojot informācijas avotus par attālumiem, slūžām, ierobežojumiem un kuģošanas ātrumu vai laiku.</p> <p>5. Zināšanas par atbildību un apdrošināšanu.</p> <p>6. Spēja dot norādījumus apkalpes locekļiem un kuģa personālam, lai pienākumi tiktu pildīti droši.</p>
<p>2. Ievērot un piemērot satiksmes noteikumus, kas attiecas uz kuģošanu pa iekšzemes ūdensceļiem, lai izvairītos no bojājumiem.</p>	<p>1. Zināšanas par satiksmes noteikumiem, piemēram, saskaņoto noteikumu kopumu, kas iekšzemes kuģošanā piemērojams iekšzemes ūdensceļiem, pa kuriem kuģo, lai izvairītos no bojājumiem (piemēram, sadursmes).</p> <p>2. Spēja piemērot attiecīgos satiksmes noteikumus, kas attiecas uz ūdensceļiem, pa kuriem kuģo.</p>
<p>3. Ņemt vērā peldlīdzekļa ekspluatācijas ekonomiskos un ekoloģiskos aspektus, lai peldlīdzekli izmantotu efektīvi un lai nekaitētu videi.</p>	<p>1. Zināšanas par vides aspektiem kuģošanā pa iekšzemes ūdensceļiem.</p> <p>2. Spēja kuģot vidi saudzējošā un ekonomiskā veidā, piemēram, attiecībā uz degvielas patēriņa efektivitāti, bunkurēšanu, emisiju līmeņiem, seklūdens efektu, pieslēgšanos krasta elektroapgādei un atkritumu apsaimniekošanu.</p>
<p>4. Ņemt vērā ūdensceļu tehniskās struktūras un profilus un ievērot piesardzības pasākumus.</p>	<p>1. Zināšanas par inženierbūvju, ūdensceļu profilu un nostiprināšanas darbu ietekmi uz kuģošanu.</p> <p>2. Spēja kuģojot šķērsot dažādu veidu slūžas un slūžu aizvēršanas procedūras, dažādu veidu tiltus, kanālu un upju profilus un izmantot "drošos patvērumus" un pārnakšņošanas ostas.</p>
<p>5. Strādāt ar aktualizētām kartēm vai plāniem, paziņojumiem kapteiņiem vai jūrniekiem un citām publikācijām.</p>	<p>1. Zināšanas par navigācijas līdzekļiem.</p> <p>2. Spēja izmantot piemērojamos navigācijas līdzekļus, piemēram, satelītnavigācijas sistēmu.</p> <p>3. Spēja izmantot jūras kartes, ņemot vērā faktoros, kas saistīti ar precizitāti un karšu lasīšanu, piemēram, kartes datumu, simbolus, līmeņa mērījumus, grunts aprakstu, dziļuma vērtības un datus (WGS84), un izmantot starptautiskos karšu standartus, piemēram, iekšzemes ECDIS.</p> <p>4. Spēja izmantot navigācijas publikācijas, piemēram, paziņojumus kapteiņiem vai jūrniekiem, lai apkopotu informāciju, kas nepieciešama drošai kuģošanai, jebkurā brīdī noskaidrot plūdmaiņu augstumu, informāciju par apledošanu, augstu vai zemu ūdens līmeni, piestātnēm un ostu direktoriju.</p>

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
6. Izmantot attiecīgos satiksmes uzraudzības rīkus un spēt tos piemērot.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par signāliem.</li> <li>2. Spēja izmantot dienas un nakts zīmes, piemēram, peldlīdzekļa vadugunis. Zināšanas par iekšzemes AIS, iekšzemes ECDIS, elektronisko ziņošanu un paziņojumu sniegšanu kapteiņiem vai jūrniekiem, RIS, uzraudzītu un neuzraudzītu kuģu satiksmes dienestu (VTS) sistēmu un tās komponentiem.</li> <li>3. Spēja izmantot satiksmes informācijas rīkus.</li> </ol>

1.2. Kuģa vadītājs spēj izmantot zināšanas par piemērojamiem noteikumiem attiecībā uz peldlīdzekļa apkalpes komplektēšanu, tostarp zināšanas par atpūtas laiku un klāja apkalpes locekļu sastāvu.

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Nodrošināt peldlīdzekļa apkalpes drošu komplektēšanu saskaņā ar piemērojamiem noteikumiem, tostarp zināšanas par atpūtas laiku un klāja apkalpes locekļu sastāvu.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par minimālajām apkalpes komplektēšanas prasībām un apkalpes locekļu un kuģa personāla obligātajām profesionālajām kvalifikācijām.</li> <li>2. Zināšanas par apkalpes locekļu veselības stāvokļa un veselības pārbaūžu prasībām.</li> <li>3. Zināšanas par administratīvo procedūru datu reģistrēšanai darba uzskaites grāmatīņās.</li> <li>4. Zināšanas par piemērojamiem nodarbināšanas veidiem un minimālo atpūtas laiku.</li> <li>5. Zināšanas par administratīvo procedūru datu reģistrēšanai kuģa žurnālā.</li> <li>6. Zināšanas par darba laika noteikumiem.</li> <li>7. Zināšanas par īpašām prasībām attiecībā uz atļaujām.</li> <li>8. Zināšanas par īpašām apkalpes komplektēšanas prasībām attiecībā uz kuģiem, uz kuriem attiecas ADN, pasažieru kuģiem un, ja piemērojams, LNG peldlīdzekļiem.</li> <li>9. Spēja dot norādījumus apkalpes locekļiem par to, kad sākt un kad beigt pildīt dienesta pienākumus.</li> </ol>

1.3. Kuģa vadītājs spēj kuģot un manevrēt, nodrošinot peldlīdzekļa drošu ekspluatāciju pa iekšzemes ūdensceļiem jebkuros apstākļos, tostarp situācijās, kuras ietver augstu satiksmes intensitāti vai kad citi peldlīdzekļi pārvadā bīstamas kravas, un kad nepieciešamas pamatzināšanas par Eiropas valstu nolīgumu par bīstamo kravu starptautiskajiem pārvadājumiem pa iekšzemes ūdensceļiem (ADN).

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Kuģot un manevrēt kuģi, ņemot vērā galveno iekšzemes ūdensceļu ģeogrāfiskās, hidroloģiskās, meteoroloģiskās un morfoloģiskās īpatnības.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par galveno ūdensceļu hidroloģiskajām un morfoloģiskajām īpašībām, piemēram, sateces un ūdensieguves baseiniem, upju veidiem atbilstīgi ūdens avotam, upju stāvumu un virzienu, plūsmas ātrumu un straumes veidu, cilvēka iejaukšanos upes virziena veidošanā.</li> <li>2. Zināšanas par galveno iekšzemes ūdensceļu meteoroloģisko ietekmi, piemēram, meteoroloģijas un brīdināšanas dienestiem, Boforta skalū, rajonu sadalījumu attiecībā uz vēja un vētras brīdinājumiem ar tādiem faktoriem kā gaisa spiediens, vējš, augsta un zema spiediena apgabali, mākoņi, migla, atmosfēras fronšu veidi un virzieni, kā arī brīdinājumiem par apledoju un augstu ūdens līmeni.</li> <li>3. Spēja piemērot ģeogrāfisko, hidroloģisko, meteoroloģisko un morfoloģisko informāciju.</li> </ol>

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
2. Dot rīkojumu pietauvot vai attauvot peldlīdzekli un veikt vilkšanas operācijas.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par tehniskajām prasībām un dokumentiem, kas attiecas uz pietauvošanas un attauvošanas operācijām.</li> <li>2. Spēja uzsākt pietauvošanas un attauvošanas manevru procedūras un nodrošināt, ka aprīkojums uz dažādu veidu peldlīdzekļiem atbilst peldlīdzekļa sertifikāta prasībām.</li> <li>3. Spēja sazināties ar kuģa personālu, piemēram, izmantot komunikācijas sistēmas un roku signālus.</li> </ol>
3. Nodrošināt drošu piekļuvi peldlīdzeklī.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par tehniskajām prasībām attiecībā uz aprīkojumu, ko izmanto, lai piekļūtu peldlīdzeklī.</li> <li>2. Spēja organizēt drošu piekļuvi peldlīdzeklī neatkarīgi no tā, vai tas kuģo, ir pietauvots vai noenkurots, un izmantot, piemēram, kāpnes, aizborta trapu, kuģa laivu, līdzekļus kritiena novēršanai un apgaismojumu.</li> </ol>
4. Izmantot mūsdienīgus elektroniskos navigācijas līdzekļus.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par navigācijas līdzekļu funkcijām un darbību.</li> <li>2. Zināšanas par navigācijas līdzekļu darbības principiem, ierobežojumiem un kļūdu cēloņiem.</li> <li>3. Spēja izmantot jūras sensorus un indikatorus, kas sniedz navigācijas informāciju, piemēram, par (D) GPS, atrašanās vietu, virzienu, kursu, ātrumu, attālumu, dziļumu, iekšzemes ECDIS, radiolokācijas iekārtu.</li> <li>4. Spēja izmantot upju informācijas dienestus (RIS) un tehnoloģijas, piemēram, iekšzemes AIS, iekšzemes ECDIS, elektronisko ziņošanu un paziņojumus kapteinim, FIS (kuģu ceļu informācijas dienestus), TIS (satiksmes informācijas dienestus), TMS (satiksmes vadības dienestus), CAS (katastrofu seku novēršanas dienestus), ITL (informāciju transporta loģistikai), ILE (informāciju likuma piemērošanai), ST (statistiku), WCHD (ūdensceļu maksas un ostu nodokļus), informāciju par attālumu, dziļumu, arī saistībā ar radiolokācijas iekārtu.</li> <li>5. Spēja atklāt kļūdas informācijā un piemērot korekcijas metodes.</li> </ol>
5. Ievērot tehniskās prasības attiecībā uz iekšzemes kuģošanu.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par piemērojamo tehnisko prasību struktūru un saturu un peldlīdzekļa sertifikāta saturu.</li> <li>2. Spēja ierosināt pārbaudes un sertifikācijas procedūras.</li> </ol>
6. Ņemt vērā straumes, viļņu, vēja un ūdens līmeņa ietekmi attiecībā uz mijiedarbību, ko rada šķērsojoši, pretī kuģojoši un garām braucoši peldlīdzekļi, kā arī kuģa un krasta mijiedarbību (kanāla efekts).	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par viļņu, vēja un straumes ietekmi uz kuģojošu, manevrējošu vai stāvošu peldlīdzekli, tostarp par vēja ietekmi, piemēram, sānvēju manevrēšanas laikā, arī pie jūras virsbūvēm vai iebraucot ostās, slūžās un sekundārajos ūdensceļos vai izbraucot no tiem.</li> <li>2. Zināšanas par straumes ietekmi uz kuģojošu, manevrējošu un stāvošu peldlīdzekli, ko izmanto iekšzemes kuģošanā, ko izmanto kuģošanai, piemēram, par straumes ietekmi, kad kuģi manevrē augšup vai lejup pa straumi vai kad manevrē tukšu peldlīdzekli vai peldlīdzekli ar kravu, kā arī iebraucot ostās, slūžās un sekundārajos ūdensceļos vai izbraucot no tiem.</li> <li>3. Zināšanas par ūdens kustības ietekmi, kad peldlīdzeklis kuģo, manevrē un ir stāvošs, piemēram, par ūdens kustības ietekmi uz iegrimi atkarībā no ūdens dziļuma un par to, kā reaģēt uz seklūdens efektu, piemēram, samazinot kuģošanas ātrumu.</li> </ol>



1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
	4. Spēja ņemt vērā mijiedarbības ietekmi šaurā kuģu ceļā, kad peldlīdzeklis kuģo, manevrē un ir stāvošs, un atpazīt mijiedarbības ietekmi, kas saistīta ar tukšu peldlīdzekli vai peldlīdzekli ar kravu. 5. Zināšanas par kravas apstrādes un izvietošanas apstākļu ietekmi uz stabilitāti, kad peldlīdzeklis kuģo, manevrē un ir stāvošs. 6. Spēja ņemt vērā galsveri, sānsveres leņķi, lejupejošo leņķi, sviras principu, smaguma punktus.
7. Izmantot spēkiekārtas un manevrēšanas sistēmas, kā arī attiecīgas sakaru un signalizācijas sistēmas.	1. Zināšanas par spēkiekārtas, stūrēšanas un manevrēšanas sistēmām un to ietekmi uz manevrējamību. 2. Spēja izmantot spēkiekārtas, stūrēšanas un manevrēšanas sistēmas. 3. Zināšanas par noenkurošanās ierīcēm. 4. Spēja izmantot enkuru dažādos apstākļos. 5. Zināšanas par sakaru un signalizācijas sistēmām. 6. Spēja dot norādījumus trauksmes gadījumā, ja nepieciešams.
8. Kuģot un manevrēt peldlīdzekli arī situācijās, kad ir liels satiksmes blīvums vai kad citi peldlīdzekļi ved bīstamas kravas, attiecībā uz kurām ir vajadzīga pamatzināšanas par ADN.	1. Pamatzināšanas par ADN struktūru, ADN dokumentiem un instrukcijām un ADN paredzētajām vizuālajām zīmēm. 2. Spēja saprast ADN ietvertās instrukcijas un identificēt vizuālās zīmes attiecībā uz peldlīdzekļiem, uz kuriem attiecas ADN.

1.4. Kuģa vadītājs spēj reaģēt ārkārtas situācijās, kas rodas kuģošanā pa iekšzemes ūdensceļiem.

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Veikt piesardzības pasākumus ārkārtas situācijā, kad peldlīdzeklis tiek tīši izsēdināts krastā, lai izvairītos no lielākiem bojājumiem.	1. Zināšanas par seklām vietām un smilšainiem krastiem, ko var izmantot peldlīdzekļa izsēdināšanai seklumā. 2. Spēja pienācīgi izmantot iekārtas vai noenkurošanās ierīces, kad ir nepieciešama peldlīdzekļa izsēdināšana krastā.
2. Pēc peldlīdzekļa uzskriešanas uz sēkļa atsākt kuģošanu ar palīdzību un bez tās.	1. Zināšanas par pasākumiem, kas jāveic, ja peldlīdzeklis uzskrien uz sēkļa, tostarp par sūču blīvēšanu, un darbībām, kas jāveic, lai peldlīdzekli novirzītu atpakaļ kuģu ceļā. 2. Spēja novērst sūces, novirzīt peldlīdzekli atpakaļ ar citu peldlīdzekli, piemēram, velkoņu vai stūmējkuģu, palīdzību.
3. Veikt attiecīgus pasākumus, ja sadursme ir nenovēršama.	1. Zināšanas par noteikumiem, kas piemērojami, ja sadursme vai nelaimes gadījums ir nenovēršami. 2. Spēja kuģot peldlīdzekli nenovēršamas sadursmes situācijā tā, lai miesas bojājumi personām, piemēram, pasažieriem un apkalpes locekļiem, un bojājumi peldlīdzeklī, ar kuru notiek sadursme, un citiem peldlīdzekļiem, kravai un videi būtu minimāli.
4. Veikt attiecīgas darbības pēc sadursmes un bojājumu novērtēšanas.	1. Zināšanas par noteikumiem, kas piemērojami pēc sadursmes vai nelaimes gadījuma. 2. Spēja veikt attiecīgus pasākumus bojājumu, sadursmes un uzskriešanas uz sēkļa gadījumā, tostarp novērtēt bojājumus, sazināties ar kompetento iestādi un saņemt atļauju kuģot uz atkopšanās vietu.

## 2. Peldlīdzekļa ekspluatācija

2.1. Kuģa vadītājs spēj, ekspluatējot dažādu veidu peldlīdzekļus, piemērot zināšanas par iekšzemes ūdensceļu kuģu būves un konstrukcijas metodēm, un viņam ir pamatzināšanas par tehniskajām prasībām attiecībā uz iekšzemes ūdensceļu kuģiem, kā minēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2016/1629<sup>(?)</sup>.

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Ievērot kuģu būves un konstrukcijas principus, kas piemērojami iekšzemes ūdensceļos.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par peldlīdzekļa izmēru un iekšzemes ūdensceļu izmēru svarīgumu un ietekmi saskaņā ar piemērojamiem noteikumiem.</li> <li>2. Spēja ekspluatēt peldlīdzekli atbilstoši tā izmēriem un piemērojamiem tiesību aktiem attiecībā uz kuģubūvi.</li> <li>3. Spēja uzraudzīt peldlīdzekļa atbilstību piemērojamiem tiesību aktiem, ņemot vērā būvdarbus.</li> </ol>
2. Atšķirt peldlīdzekļu būvniecības metodes un peldlīdzekļu uzvedību ūdenī, jo īpaši no stabilitātes un izturības viedokļa.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par peldlīdzekļu iezīmēm, kas noteiktas dažādu veidu peldlīdzekļu būvniecības rasējumos, par būvniecības ietekmi uz peldlīdzekļa uzvedību un tā stabilitāti un izturību.</li> <li>2. Zināšanas par peldlīdzekļa uzvedību dažādos apstākļos un vidēs.</li> <li>3. Spēja uzraudzīt peldlīdzekļa stabilitāti un attiecīgi dot norādījumus.</li> </ol>
3. Saprast, kādas ir peldlīdzekļa konstrukcijas daļas, un bojājumu kontroli un analīzi.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par peldlīdzekļu pamatelementiem un dažādu veidu peldlīdzekļiem, tostarp pamatzināšanas par tehniskajām prasībām attiecībā uz iekšzemes ūdensceļu kuģiem, kā minēts Direktīvā (ES) 2016/1629.</li> <li>2. Spēja uzraudzīt peldlīdzekļa pamatelementus attiecībā uz dažādiem pārvaldījumu veidiem un attiecīgi dot norādījumus.</li> <li>3. Zināšanas par garenisko un šķērsenisko konstrukciju un lokāliem pastiprinājumiem ar mērķi novērst un analizēt bojājumus.</li> <li>4. Spēja saprast un kontrolēt aprīkojuma funkcijas un dažādu kravas telpu un nodalījumu izmantojumu ar mērķi novērst un analizēt bojājumus.</li> </ol>
4. Rīkoties, lai aizsargātu peldlīdzekļa ūdensnecaurlaidību.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par peldlīdzekļa ūdensnecaurlaidību.</li> <li>2. Spēja uzraudzīt peldlīdzekļa ūdensnecaurlaidību un attiecīgi dot norādījumus.</li> </ol>

2.2. Kuģa vadītājs spēj vadīt un uzraudzīt obligātās iekārtas, kas minētas attiecīgajā peldlīdzekļa sertifikātā.

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Saprast peldlīdzekļa aprīkojuma funkcijas.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par peldlīdzekļa obligāto aprīkojumu.</li> <li>2. Spēja izmantot un kontrolēt visu aprīkojumu attiecībā uz tā funkcijām saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem, dot attiecīgus norādījumus un veikt attiecīgu uzraudzību.</li> </ol>
2. Izpildīt īpašas prasības attiecībā uz kravu un pasažieru pārvaldījumiem.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par īpašajām prasībām, kas attiecas uz peldlīdzekļa konstrukciju un aprīkojumu, kurš nepieciešams dažādu kravu un pasažieru pārvaldīšanai ar dažādu veidu peldlīdzekļiem saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem.</li> </ol>

<sup>(?)</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 14. septembra Direktīva (ES) 2016/1629, ar ko nosaka tehniskās prasības attiecībā uz iekšzemes ūdensceļu kuģiem, groza Direktīvu 2009/100/EK un atceļ Direktīvu 2006/87/EK (OV L 252, 16.9.2016., 118. lpp.).

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
	2. Spēja dot norādījumus un veikt attiecīgu uzraudzību. 3. Spēja dot norādījumus un uzraudzīt, vai sertifikātā noteiktās prasības tiek piemērotas pareizi.

### 3. Kravas apstrāde, izvietošana un pasažieru pārvadājumi

3.1. Kuģa vadītājs spēj plānot un nodrošināt kravu drošu iekraušanu, izvietošana, nostiprināšanu un izkraušanu un rūpēties par kravām brauciena laikā.

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Saprast attiecīgos valsts, Eiropas un starptautiskos noteikumus, kodeksus un standartus attiecībā uz kravu pārvadājumiem.	1. Zināšanas par valsts, Eiropas un starptautiskajiem noteikumiem, kas attiecas uz kravu iekraušanu, izkraušanu un pārvadāšanu. 2. Piemērot attiecīgos noteikumus un standartus attiecībā uz loģistiku un multimodālajiem pārvadājumiem.
2. Sagatavot kravu izvietojuma plānus, tostarp zināt kravu iekraušanas procedūras un balasta sistēmas, lai nodrošinātu, ka slodze uz korpusu ir pieņemamās robežās.	1. Zināšanas par beramkravu jūras kuģa (piemēram, konteīnera) un tankkuģu (N, C, G) ekspluatācijas un konstrukcijas ierobežojumiem. 2. Spēja interpretēt lieces momentu un bīdes spēku robežas. 3. Zināšanas par kravu izvietojuma un stabilitātes programmatūru izmantošanu. 4. Spēja sagatavot kravu izvietojuma plānus, tostarp izmantot kravu izvietojuma un stabilitātes programmatūras.
3. Kontrolēt iekraušanas un izkraušanas procedūras attiecībā uz drošu pārvadāšanu.	1. Zināšanas par kravu izvietojuma plāniem un uz kuģa pieejamiem datiem un to īstenošanu. 2. Spēja izvietot un nostiprināt kravu, tostarp izmantot nepieciešamos kravu apstrādes rīkus un nostiprināšanas aprīkojumu. 3. Zināšanas par dažādajām metodēm, ko izmanto kravu svāra noteikšanai kravu jūras kuģiem un tankkuģiem, un citiem peldlīdzekļiem. 4. Zināšanas par iekrautas vai izkrautas kravu daudzuma noteikšanu un beramkravas un šķidrās kravu daudzuma aprēķināšanu. 5. Zināšanas par neatbilstošas kravu apstrādes iespējamo nelabvēlīgo ietekmi. 6. Spēja izmantot tehniskos līdzekļus kravu apstrādei, tās iekraujot peldlīdzekļos un izkraujot no peldlīdzekļiem un ostās, un piemērot darba drošības pasākumus minēto tehnisko līdzekļu izmantošanā.
4. Atšķirt dažādas kravu un to īpašības, lai uzraudzītu un nodrošinātu kravu drošu iekraušanu, kā noteikts kravu izvietojuma plānā.	1. Spēja ieviest kravu drošas apstrādes procedūras saskaņā ar attiecīgajiem darba drošības noteikumiem. 2. Zināšanas par efektīvu saziņu un darba attiecībām ar visiem partneriem, kas iesaistīti kravu iekraušanas un izkraušanas procedūrās.

3.2. Kuģa vadītājs spēj plānot un nodrošināt peldlīdzekļa stabilitāti.

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Ņemt vērā kravu un kravu apstrādes darbību ietekmi uz galsveri un stabilitāti.	1. Zināšanas par ūdensnecaurlaidību un stabilitāti attiecībā uz visu veidu kravām un peldlīdzekļiem. 2. Spēja izmantot instrumentus, ar ko koriģē galsveri un stabilitāti.

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
2. Pārbaudīt peldlīdzekļa efektīvo tonnāžu, izmantot stabilitātes un galsveres diagrammas un slodzes aprēķināšanas aprīkojumu, tostarp ADB (automātisko datubāzi), lai pārbaudītu kravas izvietojuma plānu.	1. Zināšanas par specializētu stabilitātes, galsveres un slodzes aprēķināšanas programmatūru. 2. Spēja noteikt stabilitāti, galsveri un izmantot slodzes tabulas, diagrammas un slodzes aprēķināšanas aprīkojumu.

3.3. Kuģa vadītājs spēj plānot un nodrošināt drošus pasažieru pārvadājumus un rūpēties par pasažieriem brauciena laikā, tostarp nepastarpināti sniegt palīdzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1177/2010 IV pielikumā noteiktajām apmācības prasībām un instrukcijām.

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Saprast attiecīgos valsts, Eiropas un starptautiskos noteikumus, kodeksus un standartus attiecībā uz pasažieru pārvadājumiem.	1. Zināšanas par piemērojamiem noteikumiem un konvencijām attiecībā uz pasažieru pārvadājumiem. 2. Spēja nodrošināt pasažieru drošu iekāpšanu un izkāpšanu un rūpēties par pasažieriem brauciena laikā, īpašu uzmanību pievēršot personām, kam vajadzīga palīdzība, kā arī nepastarpināti sniegt palīdzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1177/2010 IV pielikumā noteiktajām apmācības prasībām un instrukcijām. 3. Spēja kontrolēt procedūras sūces, ugunsgrēka, cilvēka pārkrišanas pār bortu, sadursmes un evakuācijas gadījumā (ietverot krīzes un pūļa vadību).
2. Organizēt un uzraudzīt regulāras drošības mācības, kā noteikts (drošības) trauksmes sarakstā, lai garantētu drošu rīcību iespējamās briesmu situācijās.	1. Zināšanas par pienākumiem, ko paredz starptautiskie un valsts noteikumi attiecībā uz kuģu, pasažieru un apkalpes locekļu drošību. 2. Spēja īstenot kuģa personāla vadību un apmācību attiecībā uz drošību. 3. Spēja sniegt pirmo medicīnisko palīdzību uz kuģa.
3. Ņemt vērā ietekmi uz pasažieru kuģa stabilitāti attiecībā uz pasažieru svara sadalījumu, uzvedību un saziņu ar pasažieriem.	1. Zināšanas par noteikumiem attiecībā uz stabilitāti. 2. Spēja piemērot attiecīgus pasākumus saistībā ar pasažieru kuģu ūdensnecaurlaidību, tostarp ietekmi uz galsveri un stabilitāti. 3. Zināšanas par kuģa konstrukciju attiecībā uz galsveri un stabilitāti un par veicamajām darbībām pasažieru kuģu peldspējas/avārijas izturības daļējas zaudēšanas gadījumā. 4. Spēja izmantot saziņas standarta frāzes.
4. Noteikt un uzraudzīt ierobežotas pasažieru piekļuves klājam riska analīzi, kā arī apkopot efektīvu klāja aizsardzības sistēmu, lai novērstu neatļautu piekļuvi.	1. Zināšanas par pasažieru skaita ierobežojumu saskaņā ar pasažieru kuģa sertifikātu un ierobežojuma ievērošana. 2. Zināšanas par drošuma un drošības sistēmām, kas novērš neatļautu piekļuvi. 3. Spēja organizēt sardzes pildīšanas (t. i., nakts sardzes) sistēmas, ņemot vērā drošumu un drošību.
5. Analizēt pasažieru ziņojumus (t. i., neparedzētus notikumus, goda aizskaršanas, vandālisma gadījumus), lai attiecīgi reaģētu.	1. Zināšanas par pasažieru tiesībām un pasažieru sūdzībām un par riskiem videi, kas saistīti ar pasažieru pārvadājumiem. 2. Spēja novērst vides piesārņošanu, ko veic pasažieri un apkalpes locekļi.

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
	3. Spēja izskatīt sūdzības un pārvarēt konfliktus. 4. Spēja sazināties ar kuģa personālu un visām iesaistītajām pusēm.

#### 4. Kuģa mehānika un elektriskās, elektroniskās un vadības iekārtas

4.1. Kuģa vadītājs spēj plānot kuģa mehānisko, elektrisko, elektronisko un vadības iekārtu ekspluatācijas darbplūsmu.

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Izmantot galveno dzinēju un palīgiekārtu funkcijas un vadības sistēmas.	1. Zināšanas par galveno dzinēju un palīgiekārtu ekspluatāciju. 2. Zināšanas par degvielas un smērvielu īpašībām. 3. Zināšanas par vadības sistēmām. 4. Spēja izmantot dažādas spēkierkārta sistēmas, palīgmehānismus un palīgiekārtas.
2. Uzraudzīt un pārraudzīt apkalpes locekļus, kad tie ekspluatē galvenos dzinējus, palīgmehānismus un palīgiekārtas un veic to tehnisko apkopi.	1. Spēja pārvaldīt apkalpi attiecībā uz tehniskā aprīkojuma ekspluatāciju un tehnisko apkopi. 2. Spēja pārvaldīt galvenās spēkierkārta sistēmas, palīgmehānismus un palīgiekārtas iedarbināšanu un izslēgšanu.

4.2. Kuģa vadītājs spēj uzraudzīt galvenos dzinējus, palīgmehānismus un palīgiekārtas.

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Dot norādījumus, lai sagatavotu galvenos dzinējus, palīgmehānismus un palīgiekārtas.	1. Spēja dot norādījumus apkalpei galveno mehānismu un iekārtu, un palīgmehānismu un palīgiekārtu sagatavošanā un ekspluatācijā. 2. Spēja izveidot un uzraudzīt kontrolsarakstus un dot norādījumus, lai pienācīgi izmantotu šādus kontrolsarakstus. 3. Spēja dot norādījumus apkalpei par principiem, kas jāievēro dzinēju uzraudzības laikā.
2. Konstatēt darbības traucējumus, izplatītākās atteices un veikt darbības, lai novērstu bojājumus.	1. Zināšanas par dzinēju un mehānismu darbības traucējumu konstatēšanas metodēm. 2. Spēja konstatēt darbības traucējumus, biežākos kļūdu cēloņus vai neatbilstošu apiešanos un attiecīgi reaģēt. 3. Spēja dot rīkojumus par veicamajām darbībām, lai novērstu bojājumus, vai veikt bojājumu kontroles pasākumus.
3. Saprast eļļas un citu smērvielu fizikālās un ķīmiskās īpašības.	1. Zināšanas par izmantoto materiālu īpašībām. 2. Spēja izmantot eļļu un citas smērvielas atbilstoši to specifikācijām. 3. Spēja saprast mehānismu rokasgrāmatas. 4. Zināšanas par iekārtu un sistēmu ekspluatācijas īpatnībām.
4. Novērtēt dzinēju veiktspēju.	Spēja izmantot un interpretēt rokasgrāmatas, lai novērtētu dzinēju veiktspēju un pienācīgi ekspluatētu dzinējus.

4.3. Kuģa vadītājs spēj plānot un dot norādījumus attiecībā uz peldlīdzekļa sūkni un sūkņa vadības sistēmu.

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Uzraudzīt sūkņu, balasta un uzpildes sūkņu parasto darbību.	1. Zināšanas par sūkņu sistēmām un sūkņēšanas operācijām. 2. Spēja nodrošināt sateču atsūkņēšanas, balasta un kravas sūkņu sistēmu drošas ekspluatācijas uzraudzību, tostarp dot attiecīgus norādījumus apkalpei, ņemot vērā brīvās virsmas ietekmi uz stabilitāti.

4.4. Kuģa vadītājs spēj organizēt peldlīdzekļa elektrotehnisko iekārtu drošu izmantošanu un pielietošanu, tehnisko apkopi un remontu.

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Novērst uz kuģa esošo elektrisko un elektronisko iekārtu iespējamus bojājumus.	1. Zināšanas par elektrotehnoloģiju, elektroniku, elektroiekārtām un drošības ierīcēm, piemēram, automatizācijas, instrumentācijas un vadības sistēmām, ar mērķi novērst bojājumus. 2. Spēja piemērot drošu darba praksi.
2. Testēt vadības sistēmas un instrumentus, lai konstatētu atteices, un vienlaikus īstenot darbības, lai veiktu elektrisko vai elektronisko vadības iekārtu remontu un tehnisko apkopi.	1. Zināšanas par peldlīdzekļa elektrotehniskajām testēšanas ierīcēm. 2. Spēja ekspluatēt un testēt vadības sistēmas, veikt to tehnisko apkopi un īstenot attiecīgus pasākumus.
3. Dot norādījumus pirms un pēc darbību veikšanas, lai pievienotu vai atvienotu tehniskās krasta pieņemšanas iekārtas.	1. Zināšanas par drošības prasībām darbam ar elektriskajām sistēmām. 2. Zināšanas par kuģa elektrisko sistēmu un iekārtu konstrukcijas un darbības iezīmēm attiecībā uz krasta pieņemšanas iekārtām. 3. Spēja dot norādījumus, lai garantētu drošu pievienošanu krasta iekārtām jebkurā laikā un atpazītu bīstamas situācijas saistībā ar krasta pieņemšanas iekārtām.

4.5. Kuģa vadītājs spēj vadīt tehnisko iekārtu drošu tehnisko apkopi un remontu.

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Nodrošināt instrumentu atbilstošu izmantošanu tehnisko ierīču tehniskās apkopes un remonta veikšanai.	1. Zināšanas par tehnisko ierīču tehniskās apkopes un remonta procedūrām. 2. Spēja organizēt un dot norādījumus par drošu tehnisko apkopi un remontu, izmantojot attiecīgas procedūras (vadību), iekārtas un programmatūru.
2. Novērtēt materiālu īpašības un ierobežojumus, kā arī nepieciešamās procedūras, ko izmanto tehnisko ierīču tehniskajai apkopei un remontam.	1. Zināšanas par tehniskajām ierīcēm izmantoto tehniskās apkopes un remonta materiālu īpašībām. 2. Spēja piemērot ierīču tehniskās apkopes un remonta procedūras saskaņā ar rokasgrāmatām.

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
3. Novērtēt tehnisko un iekšējo dokumentāciju.	1. Zināšanas par konstrukcijas specifikācijām un tehnisko dokumentāciju. 2. Spēja izstrādāt kontrolsarakstus tehnisko ierīču tehniskajai apkopei un remontam.

## 5. Tehniskā apkope un remonts

5.1. Kuģa vadītājs spēj organizēt peldlīdzekļa un tā iekārtu drošu tehnisko apkopi un remontu.

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Nodrošināt apkalpes locekļu drošu rīkošanu ar materiāliem un piedevām.	1. Zināšanas par drošām un efektīvām tehniskās apkopes un remonta procedūrām. 2. Spēja uzraudzīt un pārraudzīt, kā apkalpe piemēro piesardzības pasākumus, un palīdzēt novērst jūras vides piesārņošanu. 3. Spēja piemērot un ievērot piemērojamos nodarbinātības noteikumus un darba drošības noteikumus un nodrošināt to izpildi.
2. Definēt, uzraudzīt un nodrošināt darba rīkojumus, lai apkalpes locekļi spētu neatkarīgi veikt tehniskās apkopes un remonta darbus.	1. Zināšanas par to, kā tehniskās apkopes darbu veikt rentabli un efektīvi, un par piemērojamām tiesību aktu prasībām. 2. Spēja efektīvi izmantot (digitālas) tehniskās apkopes plānošanas programmas. 3. Spēja kontrolēt peldlīdzekļa iekšējo un ārējo daļu tehnisko apkopi un remontu, ņemot vērā piemērojamās tiesību aktu prasības, piemēram, drošības datu lapas. 4. Spēja pārvaldīt higiēnas prasību ievērošanu uz peldlīdzekļa. 5. Spēja organizēt atkritumu apsaimniekošanu, ņemot vērā vides noteikumus, piemēram, Konvenciju par tādu atkritumu vākšanu, deponēšanu un pieņemšanu, kuri radušies kuģošanā pa Reinu un iekšzemes ūdensceļiem (CDNI konvencija). 6. Spēja izstrādāt peldlīdzekļa regulārās tehniskās apkopes programmu. 7. Spēja uzraudzīt un kontrolēt peldlīdzekļa tehniskos dokumentus un uzturēt tehniskās apkopes žurnālus.
3. Iepirkt un kontrolēt materiālus un rīkus, ņemot vērā veselības un vides aizsardzību.	1. Spēja pārvaldīt peldlīdzekļa krājumus. 2. Spēja organizēt drošu darba sistēmu uz kuģa, ietverot bīstamu materiālu drošu izmantošanu tīrīšanas un iekonservēšanas darbiem. 3. Spēja pārbaudīt remonta darbu kvalitāti.
4. Nodrošināt, ka troses un tauvas tiek izmantotas atbilstoši ražotāja specifikācijām un paredzētajam mērķim.	Spēja dot norādījumus personālam un to uzraudzīt saskaņā ar darba procedūrām un drošības ierobežojumiem, kad tiek izmantotas troses un tauvas atbilstoši peldlīdzekļa sertifikātam un datu lapām.

## 6. Saziņa

6.1. Kuģa vadītājs spēj veikt cilvēkresursu pārvaldību, uzņemties sociālo atbildību un rūpēties par darbplūsmas un apmācības organizēšanu uz peldlīdzekļa.

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Organizēt un stimulēt komandas saliedēšanu un konsultēt apkalpes locekļus par pienākumiem uz kuģa, un vajadzības gadījumā veikt disciplināros pasākumus.	1. Zināšanas par cilvēkresursu pārvaldību. 2. Spēja dot apkalpei norādījumus atbilstošā un profesionālā veidā. 3. Spēja izskaidrot apkalpei dotos norādījumus. 4. Spēja sniegt apkalpei atbildi par profesionālu un sociālu uzvedību uz kuģa. 5. Spēja piemērot uzdevumu un darba slodzes pārvaldību, ietverot plānošanu un koordināciju, personāla vadību, laika un resursu ierobežojumus, prioritāšu noteikšanu. 6. Spēja atpazīt un novērst nogurumu.
2. Dot norādījumus apkalpei par informācijas un komunikācijas sistēmām.	1. Zināšanas par informācijas un komunikācijas sistēmām, kas pieejamas uz kuģa. 2. Spēja dot norādījumus apkalpei par peldlīdzekļa komunikācijas, plašsaziņas un IT sistēmu izmantošanu.
3. Vākt, glabāt un pārvaldīt datus, ievērojot tiesību aktus datu aizsardzības jomā.	1. Zināšanas par visu peldlīdzekļa datorsistēmu izmantošanu. 2. Spēja vākt un glabāt datus saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem.

6.2. Kuģa vadītājs spēj jebkurā laikā nodrošināt labu saziņu, tostarp izmantot standarta frāzes saziņai situācijās, kad ir saziņas problēmas.

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Raksturot apstākļus, lietojot attiecīgo tehnisko un jūras terminoloģiju.	1. Zināšanas par attiecīgo tehnisko un jūras terminu pareizu lietojumu. 2. Spēja apgūt saziņu.
2. Iegūt, novērtēt un izmantot informāciju, kas ir būtiska drošībai uz kuģa, kā arī ar kuģošanu saistītiem tehniskiem jautājumiem.	1. Zināšanas par procedūrām, kas jāievēro visā saziņā par briesmām, ārkārtas situācijām un drošību. 2. Spēja izmantot saziņas standarta frāzes.

6.3. Kuģa vadītājs spēj gādāt par līdzsvarotas un sabiedriskas darba vides izveidi uz kuģa.

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Nodrošināt labu sociālo darba vidi.	1. Spēja uzņemties vadību komandas sanāksmju organizēšanā, lai uzturētu labvēlīgu sociālo gaisotni uz kuģa. 2. Zināšanas un izpratne par kultūras atšķirībām un ar dzimumu saistītām atšķirībām. 3. Zināšanas par attiecīgajiem noteikumiem, kas piemērojami studentu, mācekļu un stažieru apmācībai un izglītošanai. 4. Spēja konsultēt studentus, mācekļus un stažierus dažādos līmeņos. 5. Spēja piemērot komandas darba pamatprincipus un praksi, ietverot konfliktu pārvarēšanu.



1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
2. Piemērot valsts, Eiropas un starptautiskos tiesību aktus sociālajā jomā.	1. Zināšanas par dažādajiem valsts, Eiropas un starptautiskajiem tiesību aktiem sociālajā jomā. 2. Spēja dot norādījumus apkalpes locekļiem piemērojamo sociālās jomas tiesību aktu attiecīgo daļu izmantošanā.
3. Stingri ievērot alkohola un narkotiku lietošanas aizliegumu un attiecīgi reaģēt pārkāpumu gadījumos, uzņemties atbildību un izskaidrot neatbilstošas rīcības sekas.	1. Zināšanas par piemērojamiem noteikumiem attiecībā uz alkoholu un narkotikām. 2. Spēja darīt zināmus piemērojamos tiesību aktus un nodrošināt atbilstību tiem un izpratne par kuģošanas sabiedrības noteikumiem attiecībā uz alkoholu un narkotikām. 3. Spēja attiecīgi reaģēt tiesību aktu vai kuģošanas sabiedrības noteikumu pārkāpumu gadījumos.
4. Organizēt maltīšu nodrošināšanu un pagatavošanu uz kuģa.	1. Zināšanas par veselīga uztura principiem. 2. Spēja dot norādījumus apkalpes locekļiem maltīšu plānošanā un pagatavošanā. 3. Spēja dot norādījumus apkalpes locekļiem par higiēnas standartiem un uzraudzīt minēto standartu ievērošanu. 4. Spēja dot norādījumus apkalpes iepirkumu iespēju plānošanā.

## 7. Veselības aizsardzība un drošība, pasažieru tiesības un vides aizsardzība

7.1. Kuģa vadītājs spēj sekot līdzi piemērojamām juridiskajām prasībām un veikt pasākumus, lai nodrošinātu cilvēku dzīvības aizsardzību.

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Piemērot valsts un starptautiskos tiesību aktus un veikt attiecīgus pasākumus veselības aizsardzībai un nelaimes gadījumu novēršanai.	1. Zināšanas par tiesību aktiem attiecībā uz veselības aizsardzību un nelaimes gadījumu novēršanu. 2. Spēja piemērot drošības procedūras, pamatojoties uz piemērojamiem tiesību aktiem drošības un darba nosacījumu jomā.
2. Kontrolēt un uzraudzīt peldlīdzekļa sertifikāta un citu peldlīdzeklim un tā ekspluatācijai svarīgu dokumentu derīgumu.	1. Zināšanas par tiesību aktiem, kas attiecas uz iekārtu un konstrukcijas daļu periodiskajām pārbaudēm. 2. Spēja pārbaudīt sertifikātu un citu peldlīdzeklim un tā ekspluatācijai svarīgu dokumentu derīgumu.
3. Ievērot drošības noteikumus visās darba procedūrās, izmantojot attiecīgus drošības pasākumus ar mērķi novērst nelaimes gadījumus.	1. Zināšanas par drošu darba praksi un drošām darba procedūrām. 2. Spēja organizēt drošas darba procedūras, motivēt apkalpes locekļus un uzraudzīt, vai viņi ievēro darba drošības noteikumus.
4. Kontrolēt un uzraudzīt visus drošības pasākumus, kas nepieciešami slēgtu telpu tīrīšanai, pirms personas atver attiecīgās telpas, ienāk tajās un veic to tīrīšanu.	1. Spēja organizēt drošības kontroli un uzraudzīt drošības procedūras, ja personāls vai citas personas ienāk slēgtās telpās (piemēram, balasta tvertnēs, koferdamos, tvertnēs, kuģa dubultā korpusa nodalījumā), tostarp nodrošināt sardzes pildīšanu. 2. Spēja veikt riska novērtējumu pirms ienākšanas slēgtās telpās. 3. Zināšanas par piesardzības pasākumiem, kas veicami pirms ienākšanas slēgtā telpā un veicot darbu slēgtā telpā, piemēram, par: <ul style="list-style-type: none"> <li>• bīstamību slēgtās telpās,</li> <li>• atmosfēras testiem pirms ienākšanas,</li> <li>• ienākšanas slēgtās telpās kontroli,</li> <li>• piesardzības pasākumiem attiecībā uz ienākšanu slēgtās telpās,</li> <li>• aizsargaprīkojumu (piemēram, drošības siksnām un respiratoriem),</li> <li>• darbu slēgtās telpās.</li> </ul> 4. Spēja veikt attiecīgus pasākumus ārkārtas gadījumā.

7.2. Kuģa vadītājs spēj nodrošināt uz kuģa esošajām personām drošumu un drošību, tostarp nepastarpināti sniegt palīdzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1177/2010 IV pielikumā noteiktajām apmācības prasībām un instrukcijām.

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Izmantot dzīvības glābšanas ierīces un piemērot dzīvības glābšanas procedūras gan attiecībā uz cietušajiem, gan savai personīgajai drošībai.	1. Zināšanas par pieejamo dzīvības glābšanas aprīkojumu. 2. Spēja izmantot dzīvības glābšanas ierīces un piemērot dzīvības glābšanas procedūras gan attiecībā uz cietušajiem, gan savai personīgajai drošībai.
2. Organizēt krīzes pārvarēšanas apmācību par rīcību ārkārtas situācijās, piemēram, ugunsgrēka, brīdinājuma par sūci, sprādziena, sadursmes, cilvēka pārkrišanas pār bortu un evakuācijas gadījumos.	1. Zināšanas par ārkārtas procedūrām. 2. Spēja dot norādījumus apkalpes locekļiem par ārkārtas procedūrām. 3. Spēja organizēt apkalpes periodisko apmācību uz kuģa klāja, lai sagatavotos ārkārtas situācijai, tostarp organizēt ugunsdzēsības un peldlīdzekļa pamešanas mācības.
3. Dot norādījumus saistībā ar ugunsgrēka novēršanu, individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, metodēm, ugunsdzēsības materiāliem, respiratoriem un šo ierīču iespējamo izmantošanu ārkārtas situācijās.	1. Zināšanas par piemērojamiem tiesību aktiem ugunsgrēka novēršanas jomā un noteikumiem par tabakas un iespējamo aizdegšanās avotu izmantošanu. 2. Spēja ievērot attiecīgos noteikumus par uguns detektorsistēmām, stacionārām un pārvietojamām ugunsdzēsības iekārtām un saistītām ierīcēm, piemēram, sūknēšanas, glābšanas, individuālajiem aizsardzības līdzekļiem un sakaru iekārtām. 3. Spēja kontrolēt uguns detektorsistēmu un ugunsdzēsības sistēmu un iekārtu uzraudzību un tehnisko apkopi. 4. Spēja dot norādījumus apkalpei un kuģa personālam ar mērķi piemērot darba drošības noteikumus un veikt individuālo aizsardzības līdzekļu un drošības aprīkojuma tehnisko apkopi.
4. Sniegt pirmo palīdzību.	1. Spēja rīkoties atbilstoši pirmās palīdzības standartiem un praksei.
5. Ieviest efektīvu kuģa sistēmu dzīvības glābšanas ierīču kontrolei un individuālo aizsardzības līdzekļu pareizai lietošanai.	1. Zināšanas par tiesību aktiem, kas piemērojami attiecībā uz dzīvības glābšanas ierīču izmantošanu un drošu darba nosacījumu regulējumu. 2. Spēja veikt dzīvības glābšanas, ugunsdzēsības un citu drošības iekārtu un sistēmu tehnisko apkopi un veikt to ekspluatācijas stāvokļa periodiskas pārbaudes. 3. Spēja dot norādījumus apkalpes locekļiem un kuģa personālam par (personīgās) drošības iekārtu izmantošanu, motivēt viņus izmantot šādas iekārtas un uzraudzīt, vai tās tiek izmantotas pareizi.
6. Organizēt palīdzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām.	1. Zināšanas par apmācības prasībām un instrukcijām, kas noteiktas Regulas (ES) Nr. 1177/2010 IV pielikumā. 2. Spēja sniegt un organizēt nepastarpinātu palīdzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām.

7.3. Kuģa vadītājs spēj izstrādāt plānus ārkārtas situācijām un bojājumu kontroles plānus un rīkoties ārkārtas situācijās.

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Ierosināt glābšanas plānu sagatavošanu dažādu veidu ārkārtas situācijām.	1. Zināšanas par dažādu veidu ārkārtas situācijām, kas var rasties, piemēram, sadursmi, ugunsgrēku, applūšanu, grimšanu. 2. Spēja organizēt kuģa situatīvos plānus reaģēšanai uz ārkārtas situācijām un uzdot apkalpes locekļiem konkrētus uzdevumus, tostarp uzraudzību un kontroli.

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
2. Apmācīt par ugunsgrēka novēršanas metodēm, ugunsgrēka izcelsmes noteikšanu un ugunsdzēsību atbilstoši apkalpes locekļu dažādajām prasmēm.	1. Zināšanas par ugunsdzēsības procedūrām, īpašu uzmanību pievēršot taktikai un pavēlēm. 2. Zināšanas par ūdens izmantošanu ugunsgrēka dzēšanai, ņemot vērā ietekmi uz kuģa stabilitāti, kā arī spēja veikt attiecīgus pasākumus. 3. Spēja īstenot saziņu un koordināciju ugunsgrēka dzēšanas laikā, ietverot saziņu ar ārējām organizācijām, un aktīvi piedalīties glābšanas un ugunsgrēka dzēšanas operācijās.
3. Apmācīt par dzīvības glābšanas ierīču izmantošanu.	1. Zināšanas par glābšanas ierīču īpašajām iezīmēm un aprīkojumu. 2. Spēja nolaist un pacelt kuģa laivu un dot norādījumus apkalpes locekļiem un kuģa personālam par kuģa laivas izmantošanu.
4. Dot norādījumus par glābšanas plāniem, glābšanās ceļiem un iekšējām sakaru un signalizācijas sistēmām.	1. Zināšanas par tiesību aktiem, kas attiecas uz glābšanas plāniem un drošības plānojumu. 2. Spēja dot norādījumus par glābšanas plāniem, glābšanās ceļiem un iekšējām sakaru un signalizācijas sistēmām.

7.4. Kuģa vadītājs spēj nodrošināt atbilstību vides aizsardzības prasībām.

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Veikt piesardzības pasākumus, lai novērstu vides piesārņošanu, un izmantot attiecīgas iekārtas.	1. Zināšanas par vides piesārņojuma novēršanas procedūrām. 2. Spēja veikt piesardzības pasākumus ar mērķi novērst vides piesārņojumu. 3. Spēja piemērot drošas bunkurēšanas procedūras. 4. Spēja veikt pasākumus un dot norādījumus kuģa bojājumu, sadursmes gadījumā vai uzskrienot uz sēkļa, ieskaitot sūču blīvēšanu.
2. Piemērot tiesību aktus vides aizsardzības jomā.	1. Zināšanas par vides noteikumiem. 2. Spēja motivēt apkalpes locekļus un kuģa personālu veikt attiecīgus pasākumus, lai rīcība būtu videi nekaitīga, vai izturēties videi nekaitīgā veidā.
3. Izmantot iekārtas un materiālus ekonomiski un videi nekaitīgā veidā.	1. Zināšanas par procedūrām, kas jāievēro, lai resursu izmantošana būtu ilgtspējīga. 2. Spēja dot norādījumus personālam par iekārtu un materiālu izmantošanu ekonomiski un videi nekaitīgā veidā.
4. Dot norādījumus par atkritumu apsaimniekošanu un uzraudzīt, vai tā notiek ilgtspējīgi.	1. Zināšanas par tiesību aktiem, kas attiecas uz atkritumu apsaimniekošanu. 2. Spēja nodrošināt atkritumu ilgtspējīgu apsaimniekošanu un dot attiecīgus norādījumus apkalpes locekļiem un kuģa personālam.

### III. KOMPETENCES STANDARTI KUĢOŠANAI PA IEKŠZEMES ŪDENSCEĻIEM, KAM IR JŪRAS ŪDENSCEĻU PAZĪMES

1. Kuģa vadītājs, kurš kuģo pa iekšzemes ūdensceļiem, kam ir jūras ūdensceļu pazīmes, spēj strādāt ar aktualizētām kartēm un plāniem, paziņojumiem kapteiņiem un jūrniekiem un citām publikācijām, kas ir specifiskas ūdensceļiem, kuriem ir jūras ūdensceļu pazīmes.

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
<p>1. Izmantot informāciju, kas iegūta no īpašiem jūras informācijas avotiem, un noteikumus, kas piemērojami attiecībā uz iekšzemes ūdensceļiem, kuriem ir jūras ūdensceļu pazīmes.</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par jūras karšu un iekšzemes ūdensceļu, kam ir jūras ūdensceļu pazīmes, karšu izmantošanu.</li> <li>2. Spēja izmantot un pareizi piemērot kartes un iekšzemes ūdensceļu, kam ir jūras ūdensceļu pazīmes, kartes, ņemot vērā faktoros, kas saistīti ar karšu lasīšanas precizitāti, piemēram, kartes datumu, simbolus, līmeņa mērījumus, grunts aprakstu, dziļuma vērtības un datus, un starptautiskos karšu standartus, piemēram, <i>ECDIS</i>.</li> <li>3. Zināšanas par zemes un satelītu navigāciju ar mērķi veikt deducēto izskaitļošanu, izmantot loča pakalpojumus, noteikt koordinātas, ģeodēzisko platumu un garumu, horizontālās ģeodēziskās koordinātas, ģeogrāfiskā platuma un garuma starpību, attālumu un ātrumu attiecībā pret zemi, norādes uz zemes, kursu, kursu attiecībā pret zemi, kompasa kursu, kas koriģēts ar dreifu vēja virziena un stipruma, kursa un peilējuma rezultātā, noteikt kursu, kursu ar vēja un straumes ietekmi, kursu ar straumes ietekmi un atrašanās vietu, kuģojot maršrutā un pēc peilējumiem.</li> <li>4. Spēja izmantot paziņojumus kapteiņiem un jūrniekiem un citus informācijas pakalpojumus, piemēram, locijas, plānošanas norādījumus, uģu sarakstus, jūras drošības informāciju (<i>MSI</i>).</li> <li>5. Zināšanas par satiksmes noteikumiem, kuri piemērojami iekšzemes ūdensceļos, kam ir jūras ūdensceļu pazīmes, tostarp starptautisko kuģu sadursmju novēršanas noteikumu attiecīgajām daļām.</li> <li>6. Zināšanas par noteikumiem, kas piemērojami ārkārtas situācijās iekšzemes ūdensceļos, kuriem ir jūras ūdensceļu pazīmes.</li> <li>7. Spēja izmantot jūras navigācijas iekārtas, ko paredz īpašs regulējums.</li> </ol>

2. Kuģa vadītājs, kas kuģo pa iekšzemes ūdensceļiem, kuriem ir jūras ūdensceļu pazīmes, spēj izmantot datus par plūdmaiņām, datus par plūdmaiņu straumēm, periodiem un cikliem, plūdmaiņu straumju laiku un plūdmaiņām un variācijām visā estuārā.

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
<p>1. Ņemt vērā plūdmaiņas, laikapstākļu prognozes un apstākļus pirms kuģa atiešanas un kuģošanas laikā.</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par publikācijām un informāciju plūdmaiņu un straumju prognozēšanai, piemēram, plūdmaiņu tabulām, plūdmaiņu prognozēšanu pakārtotām stacijām, informāciju par apledošanu, augstu/zemu ūdens līmeni, piestātņu un ostu direktorijiem ar mērķi noteikt ūdens līmeni, straumju virzienu un spēku un pieejamo dziļumu.</li> <li>2. Zināšanas par laikapstākļu, zemes formas un citu faktoru ietekmi uz plūdmaiņu straumēm.</li> <li>3. Spēja noteikt plūdmaiņu līmeņa, straumes, laikapstākļu un viļņu ietekmi uz plānoto braucienu, lai kuģošana būtu droša.</li> </ol>

3. Kuģa vadītājs, kurš kuģo pa iekšzemes ūdensceļiem, kam ir jūras ūdensceļu pazīmes, spēj izmantot *SIGNI* (*Signalisation de voies de Navigation Intérieure*) un *IALA* (Starptautiskās Jūras navigācijas līdzekļu un bāku administrāciju asociācijas) noteikumus drošai kuģošanai pa iekšzemes ūdensceļiem, kam ir jūras ūdensceļu pazīmes.

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Izmantot <i>SIGNI</i> ( <i>Signalisation de voies de Navigation Intérieure</i> ), <i>IALA</i> (Starptautiskās Jūras navigācijas līdzekļu un bāku administrāciju asociācijas) noteikumus vai citas vietējās marķējumu un signālu sistēmas.	1. Zināšanas par boju, <i>IALA</i> , A reģiona, marķējumu un signālu sistēmām, piemēram, boju virzienu, numerāciju, objektu un virsbūvju marķējumu, laterālajiem un kardinālajiem marķējumiem, bifurkācijas bojām, papildinošajām zīmēm, bīstamības punktu un šķēršļu marķējumu, kuģu ceļa kursa marķēšanu, kā arī kanāliem, ieejām ostās, bojām, apgaismojumu un apgaismojuma īpašībām. 2. Spēja izmantot marķējumu un signālu sistēmas, lai noteiktu atbilstošo peldlīdzekļa novietojumu ūdensceļā, ņemot vērā vietējos apstākļus un nosacījumus.

#### IV. KOMPETENCES STANDARTI KUĢOŠANAI AR RADIOLOKĀCIJAS IEKĀRTU PALĪDZĪBU

1. Kuģa vadītājs spēj pirms kuģa atiešanas veikt attiecīgus pasākumus kuģošanai ar radiolokācijas iekārtu palīdzību.

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Sagatavoties brauciena sākšanai un izmantot navigācijas radiolokācijas iekārtas un pagrieziena ātruma indikatorus kuģošanai, jo īpaši apgrūtinātās redzamības apstākļos.	1. Vispārīgas zināšanas par radioviļņiem un zināšanas par radiolokācijas iekārtu darbības principiem, jo īpaši: <ul style="list-style-type: none"> <li>• radioviļņu izplatīšanās ātrumu,</li> <li>• radioviļņu atstarošanu,</li> <li>• navigācijas radiolokācijas iekārtu galvenajiem parametriem (darbības frekvenču diapazonu, pārraides jaudu, impulsu ilgumu, antenas apgriezību skaitu, antenas īpašībām, attēlu izmēriem un diapazonu skalām, minimālo diapazonu, radiālo izšķirtspēju un azimutālo izšķirtspēju utt.).</li> </ul> 2. Vispārīgas zināšanas par pagrieziena ātruma indikatoru darbības principu un to piemērošanu. 3. Spēja ieslēgt, noregulēt un kontrolēt navigācijas radiolokācijas iekārtas, piemēram, <i>Tune</i> , <i>Gain</i> , <i>Brilliance</i> , <i>On/Standby</i> , <i>Range</i> , un izmantot pagrieziena ātruma indikatorus iekšzemes kuģošanā un nodrošināt to pareizu izmantošanu.

2. Kuģa vadītājs, kurš kuģo ar radiolokācijas iekārtu palīdzību, spēj interpretēt radiolokācijas iekārtu attēlus un analizēt radiolokācijas iekārtu sniegto informāciju.

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Pareizi interpretēt radiolokācijas iekārtu attēlus attiecībā pret sava peldlīdzekļa un citu peldlīdzekļu atrašanās vietu.	1. Spēja interpretēt radiolokācijas iekārtu attēlus, pareizi identificējot: <ul style="list-style-type: none"> <li>• antenas novietojumu uz ekrāna un kursa līniju,</li> <li>• nosakot sava peldlīdzekļa novietojumu, kursu un pagrieziena virzienu,</li> <li>• nosakot attālumus un darbības rādītājus.</li> </ul> 2. Spēja interpretēt citu satiksmes dalībnieku (stāvošu peldlīdzekļu, tuvojošos peldlīdzekļu un tajā pašā virzienā kuģojošu peldlīdzekļu) uzvedību.

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
2. Analizēt citu informāciju, ko sniedz radiolokācijas iekārtas.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Spēja analizēt informāciju, ko sniedz radiolokācijas iekārtas, piemēram, kursa līniju (<i>HL</i>), elektronisko peilēšanas līniju (<i>EBL</i>), rādiusa līnijas un maināmā diapazona marķierus (<i>VRM</i>), mērķa sliedes, decentrēšanu, paralēlās līnijas (<i>P-Lines</i>), un izskaidrot radiolokācijas iekārtu attēlus.</li> <li>2. Zināšanas par navigācijas radiolokācijas iekārtu sniegtās informācijas ierobežojumiem.</li> <li>3. Spēja interpretēt radiolokācijas iekārtu attēlotus nekustīgus un kustīgus objektus.</li> </ol>

3. Kuģa vadītājs, kurš kuģo ar radiolokācijas iekārtu palīdzību, spēj samazināt dažādas izcelsmes traucējumus.  
Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Identificēt un samazināt traucējumus, ko rada savs peldlīdzeklis.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par traucējumiem, kuru cēlonis var būt antenas stara lūzums vai sadalīšanās, aizēnouma efekts ("aklie" sektori) vai vairāki atstarojumi (piemēram, kravas nodalījumu zonā).</li> <li>2. Spēja rīkoties, lai samazinātu sava peldlīdzekļa radītos traucējumus.</li> </ol>
2. Identificēt un samazināt traucējumus, ko rada apkārtējā vide.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par traucējumiem, ko rada lietus vai viļņi, izkliedēti lauki (piemēram, tilti), vairāki atstarojumi, viltus atbalsis, energoapgādes līnijas, radiolokācijas iekārtas aizēnojums un vairākceļu izplatīšanās ietekme.</li> <li>2. Spēja rīkoties, lai samazinātu traucējumus, ko rada vide (izmantojot lietus traucējumu dzēšanas ierīces (<i>FTC</i>) un jūras traucējumu dzēšanas ierīces (<i>STC</i>)).</li> </ol>
3. Identificēt un samazināt traucējumus, ko rada citas radiolokācijas navigācijas iekārtas.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par tādu traucējumu parādīšanos, kurus rada citas navigācijas radiolokācijas iekārtas.</li> <li>2. Spēja rīkoties, lai novērstu traucējumus, ko rada citas navigācijas radiolokācijas iekārtas (traucējumu slāpēšana (<i>IR</i>)).</li> </ol>

4. Kuģa vadītājs, kurš kuģo ar radiolokācijas iekārtu palīdzību, spēj kuģot, ievērojot vienošanās rezultātā pieņemto noteikumu kopumu, kas piemērojams iekšzemes kuģošanā, un saskaņā ar noteikumiem, kuros paredzētas prasības kuģošanai ar radiolokācijas iekārtu palīdzību (piemēram, prasības kuģa apkalpes komplektēšanai, tehniskās prasības kuģiem).

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Piemērot noteikumus, kas reglamentē radiolokācijas iekārtu izmantošanu.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zināšanas par īpašiem noteikumiem attiecībā uz radiolokācijas iekārtu izmantošanu, kuri ietverti vienošanās rezultātā pieņemtajā noteikumu kopumā, kas piemērojams iekšzemes kuģošanā, un piemērojamos policijas noteikumos (piemēram, kuģošana apgrūtinātas redzamības situācijās, radiolokācijas iekārtas izmantošana, kad redzamība nav samazināta, un obligāta radiolokācijas iekārtas izmantošana kuģojot), <i>VHF</i> izmantošanu, skaņas signāliem un vienošanos par kursu, kas jātur uz stūres.</li> <li>2. Zināšanas par tehniskajām prasībām peldlīdzekļiem, kas izmanto navigācijas radiolokācijas iekārtas saskaņā ar piemērojamām tehniskajām prasībām, piemēram, <i>ES-TRIN</i> (Eiropas standarts, ar ko nosaka tehniskās prasības iekšzemes ūdensceļu kuģiem).</li> <li>3. Spēja pareizi izmantot navigācijas radiolokācijas iekārtas, pagrieziena ātruma indikatorus un iekšzemes <i>ECDIS</i> apvienojumā ar radiolokācijas iekārtu.</li> <li>4. Zināšanas par apkalpes komplektēšanas prasībām apgrūtinātas redzamības un labas redzamības apstākļos.</li> <li>5. Spēja pienācīgi sadalīt pienākumus starp apkalpes locekļiem un dot attiecīgus norādījumus.</li> </ol>

5. Kuģa vadītājs, kurš kuģo ar radiolokācijas iekārtas palīdzību, spēj rīkoties īpašos apstākļos, tādos kā blīva satiksme, iekārtu defekts, bīstamas situācijas.

Kuģa vadītājs spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Pienācīgi reaģēt ārkārtas apstākļos, tādus kā liels satiksmes blīvums, iekārtu defekts un citas neskaidras vai bīstamas satiksmes situācijas.	1. Zināšanas par iespējam reaģēt liela satiksmes blīvuma situācijās. 2. Spēja veikt attiecīgus pasākumus liela satiksmes blīvuma situācijās. 3. Zināšanas par ietekmes mazināšanas pasākumiem un pienācīgas reaģēšanas veidiem iekārtu defektu gadījumā. 4. Spēja reaģēt iekārtu defektu gadījumā. 5. Zināšanas par iespējamām darbībām, kas veicamas jebkādās neskaidrās vai bīstamās satiksmes situācijās. 6. Spēja reaģēt jebkādās neskaidrās vai bīstamās satiksmes situācijās.

#### V. KOMPETENCES STANDARTI PASAŽIERU NAVIGĀCIJAS SPECIĀLISTIEM

1. Speciālists spēj organizēt dzīvības glābšanas aprīkojuma izmantošanu uz pasažieru kuģiem.

Speciālists spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Organizēt dzīvības glābšanas aprīkojuma izmantošanu.	1. Zināšanas par drošības kontroles plāniem, tostarp: <ul style="list-style-type: none"> <li>• drošības plānojumu un drošības plānu,</li> <li>• ārkārtas situāciju plāniem un procedūrām.</li> </ul> 2. Zināšanas par dzīvības glābšanas aprīkojumu un tā funkcijām un spēja demonstrēt dzīvības glābšanas aprīkojuma izmantošanu. 3. Zināšanas par zonām, kas pieejamas pasažieriem ar ierobežotām pārvietošanās spējām. 4. Spēja demonstrēt dzīvības glābšanas aprīkojuma izmantošanu pasažieriem, tostarp pasažieriem ar ierobežotām pārvietošanās spējām.

2. Speciālists spēj piemērot drošības norādījumus un veikt pasākumus, kas vajadzīgi, lai aizsargātu pasažierus kopumā, jo īpaši ārkārtas situācijās (piemēram, evakuācija, bojājums, sadursme, uzskriešana uz sēkļa, ugunsgrēks, sprādziens vai citas situācijas, kurās var izcelties panika), tostarp nepastarpināti sniegt palīdzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1177/2010 IV pielikumā noteiktajām apmācības prasībām un instrukcijām.

Speciālists spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Piemērot drošības norādījumus.	1. Spēja uzraudzīt drošības sistēmas un iekārtas un organizēt pasažieru kuģa drošības iekārtu, tostarp elpošanas aparātu, pārbaudes un kontroli. 2. Spēja vadīt mācības par ārkārtas situācijām. 3. Spēja dot norādījumus apkalpes locekļiem un kuģa personālam, kam ir konkrēta funkcija saskaņā ar drošības plānojumu, par dzīvības glābšanas aprīkojuma izmantošanu, glābšanās ceļiem, pulcēšanās zonām un evakuācijas zonām ārkārtas gadījumā. 4. Spēja, uzsākot braucienu, sniegt informāciju pasažieriem par rīcības kodeksu un drošības plāna saturu.
2. Veikt nepieciešamos pasākumus, lai aizsargātu pasažierus kopumā un ārkārtas situācijās.	1. Spēja īstenot drošības plānojumu pasažieru evakuācijai no kuģa daļām vai visa kuģa, ņemot vērā dažādas ārkārtas situācijas (piemēram, piedūmojums, ugunsgrēks, sūce, kuģa stabilitātes apdraudējums un apdraudējums, ko rada kuģa vestā krava). 2. Zināšanas par krīzes un pūļa vadības un konfliktu pārvarēšanas principiem.

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
	3. Spēja sniegt nepieciešamo informāciju kuģa vadītājam, pasažieriem un ārējiem glābšanas spēkiem.
3. Sniegt palīdzību un dot norādījumus, lai personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām varētu droši uzkāpt uz kuģa, uzturēties uz kuģa un nokāpt no tā.	1. Zināšanas par kuģa pieejamību, kuģa zonām, kas ir piemērotas personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, tostarp šādu personu īpašajām vajadzībām, piemēram, attiecībā uz glābšanās ceļiem, un par šādu zonu pareiziem apzīmējumiem drošības plānos. 2. Spēja īstenot noteikumus par nediskriminējošu piekļuvi un drošības plānojamu attiecībā uz personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, kā arī visas apmācības prasības, kas minētas Regulas (ES) Nr. 1177/2010 IV pielikumā.

3. Speciālists spēj sazināties angļu valodā, izmantojot pamatvārdu krājumu.

Speciālists spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Sazināties angļu valodā ar drošību saistītos jautājumos, izmantojot pamatvārdu krājumu.	1. Angļu valodas pamatvārdu krājuma un vārdu izrunas pārziņāšana, kas ir atbilstoša, lai varētu dot norādījumus visām personām uz kuģa standarta situācijās un viņas brīdināt un vadīt vajadzīgajā virzienā ārkārtas gadījumā; 2. Spēja lietot angļu valodas pamatvārdu krājumu un vārdu izrunu, kas ir atbilstoša, lai varētu dot norādījumus visām personām uz kuģa standarta situācijās un viņas brīdināt un vadīt vajadzīgajā virzienā ārkārtas gadījumā.

4. Speciālists spēj ievērot Regulas (ES) Nr. 1177/2010 attiecīgās prasības.

Speciālists spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Sniegt palīdzību pasažieriem saistībā ar viņu tiesībām.	1. Zināšanas par noteikumiem, kas attiecas uz iekšzemes ūdensceļu transportu un ir paredzēti Regulā (ES) Nr. 1177/2010, jo īpaši nediskrimināciju attiecībā uz pārvadājuma nosacījumiem, ko pasažieriem piedāvā pārvadātāji, pasažieru tiesībām atcelšanas vai aizkavēšanās gadījumā, minimālo informāciju, kas jāsniedz pasažieriem, sūdzību izskatīšanu un vispārīgiem izpildes noteikumiem. 2. Spēja informēt pasažierus par piemērojamām pasažieru tiesībām. 3. Spēja īstenot piemērojamās procedūras, lai nodrošinātu piekļuvi un sniegtu profesionālu palīdzību.

#### VI. KOMPETENCES STANDARTI SAŠĶIDRINĀTAS DABASGĀZES (LNG) SPECIĀLISTIEM

1. Speciālists spēj nodrošināt atbilstību tiesību aktiem un standartiem, kas piemērojami ar LNG darbināmiem peldlīdzekļiem, kā arī citiem attiecīgajiem veselības un drošības noteikumiem.

Speciālists spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Nodrošināt atbilstību attiecīgajiem tiesību aktiem un standartiem, kas piemērojami ar LNG darbināmiem peldlīdzekļiem.	1. Zināšanas par noteikumiem, kas attiecas uz peldlīdzekļiem, kurus darbina ar LNG, piemēram, attiecīgajiem policijas noteikumiem, attiecīgajiem noteikumiem par tehniskajām prasībām un ADN. 2. Zināšanas par klasifikācijas sabiedrības noteikumiem.



1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
	3. Spēja dot norādījumus apkalpes locekļiem un uzraudzīt viņu darbības, lai nodrošinātu atbilstību tiesību aktiem un standartiem, kas piemērojami ar LNG darbināmiem peldlīdzekļiem, uz peldlīdzekļa un jo īpaši bunkurēšanas procedūrā.
2. Nodrošināt atbilstību citiem attiecīgiem veselības aizsardzības un drošības noteikumiem kuģošanas laikā un kad peldlīdzeklis ir pietauvots.	1. Zināšanas par attiecīgajiem veselības aizsardzības un drošības noteikumiem, tostarp attiecīgajām vietējām prasībām un atļaujām, jo īpaši ostu teritorijās. 2. Spēja dot norādījumus apkalpes locekļiem un uzraudzīt viņu darbības, lai nodrošinātu atbilstību citiem attiecīgiem veselības aizsardzības un drošības noteikumiem.

2. Speciālists spēj apzināties aspektus, kam jāpievērš īpaša uzmanība saistībā ar LNG, atpazīt riskus un pārvaldīt tos.

Speciālists spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Atpazīt aspektus, kam jāpievērš īpaša uzmanība saistībā ar LNG specifiku.	1. Zināšanas par LNG definīciju, sastāvu un kvalitātes īpašībām un drošības datu lapu (SDS) – produkta fizikālajām īpašībām un iezīmēm un ekoloģiskajiem raksturlielumiem. 2. Zināšanas par atbilstošu LNG glabāšanas temperatūru, uzliesmošanas temperatūru, sprādzienbīstamības robežām un spiediena īpašībām, kritiskajām temperatūrām, saistīto bīstamību, atmosfēras apstākļiem, kriogēnajām īpašībām, uzvedību gaisā, iztvaikojošo gāzi un inerto gāzi, piemēram, slāpekli.
2. Atpazīt un pārvaldīt riskus.	1. Zināšanas par drošības plāniem, bīstamību un risku, tostarp zināšanas par trauksmes sarakstu un ar to saistītajiem drošības uzdevumiem. 2. Spēja vadīt risku pārvaldību, dokumentēt drošību uz kuģa (tostarp drošības plānu un drošības norādījumus), novērtēt un kontrolēt bīstamas zonas, ugunsdrošību un izmantot individuālos aizsardzības līdzekļus.

3. Speciālists spēj droši ekspluatēt LNG specifiskas sistēmas.

Speciālists spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Spēj droši ekspluatēt uz kuģa esošās un kuģa sistēmām pieslēgtās LNG specifiskās sistēmas.	1. Zināšanas par LNG sistēmas tehniskajiem aspektiem, piemēram: <ul style="list-style-type: none"> <li>• vispārējo konfigurācijas un ekspluatācijas rokasgrāmatu,</li> <li>• LNG bunkurēšanas sistēmu,</li> <li>• noplūdes kontroles aprīkojumu,</li> <li>• LNG lokalizācijas sistēmu,</li> <li>• gāzes sagatavošanas sistēmu,</li> <li>• LNG cauruļvadu sistēmu,</li> <li>• gāzes piegādes sistēmu,</li> <li>• mašintelpas koncepciju,</li> <li>• ventilācijas sistēmu,</li> <li>• temperatūru un spiedienu (kā lasīt spiediena un temperatūras sadalījuma diagrammu),</li> <li>• vārstiem (jo īpaši galveno gāzes degvielas vārstu), pārspiediena vārstiem,</li> <li>• vadības, uzraudzības un drošības sistēmām, trauksmēm, gāzes detektoriem un sausajiem atvienošanās novēršanas mehānismiem.</li> </ul>

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
	2. Spēja demonstrēt LNG iedarbības veidu, nolasīt spiediena un temperatūras rādījumus, ekspluatēt gāzes atdalīšanas, lokalizācijas, gāzes piegādes, ventilācijas, cauruļvadu un drošības sistēmas, vārstus un pārvaldīt LNG iztvaikošanu.

4. Speciālists spēj nodrošināt LNG sistēmas regulāru pārbaudi.

Speciālists spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Veikt un uzraudzīt LNG sistēmas regulāras pārbaudes.	1. Zināšanas par LNG sistēmas tehnisko apkopi un uzraudzību. 2. Zināšanas par iespējamiem darbības traucējumiem un trauksmēm. 3. Spēja veikt ikdienas, iknedēļas un periodisko tehnisko apkopi, novērst darbības traucējumus un dokumentēt tehniskās apkopes darbu.

5. Speciālists zina, kā droši un kontrolēti veikt LNG bunkurēšanas darbības.

Speciālists spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Droši veikt un uzraudzīt bunkurēšanas procedūras.	1. Zināšanas par: <ul style="list-style-type: none"> <li>• identifikācijas marķējumu atbilstoši attiecīgajiem policijas un ostu noteikumiem,</li> <li>• pietauvošanas un enkurošanās nosacījumiem ar mērķi veikt bunkurēšanu,</li> <li>• LNG bunkurēšanas procedūru,</li> <li>• LNG sistēmas caurpūti,</li> <li>• attiecīgajiem kontrolsarakstiem un piegādes sertifikātu,</li> <li>• bunkurēšanas drošības pasākumiem un evakuācijas procedūrām.</li> </ul> 2. Spēja sākt un uzraudzīt bunkurēšanas procedūras, ietverot pasākumus, lai garantētu drošu pietauvošanu, vadu un cauruļu pareizu novietojumu nolūkā novērst noplūdes, kā arī veikt pasākumus, lai vajadzības gadījumā jebkurā laikā droši atvienotu LNG un bunkurēšanas savienojumu. 3. Spēja nodrošināt atbilstību attiecīgajiem drošības zonas noteikumiem. 4. Spēja ziņot par bunkurēšanas procedūras sākšanu un veikt drošu bunkurēšanu saskaņā ar rokasgrāmatu, tostarp spēja uzraudzīt spiedienu, temperatūru un LNG līmeni tvertnēs. 5. Spēja veikt cauruļvadu sistēmu caurpūti, aizvērt vārstus un atvienot peldlīdzekli no bunkurēšanas iekārtas, un ziņot par procedūras beigām pēc bunkurēšanas pabeigšanas.

6. Speciālists spēj sagatavot LNG sistēmu peldlīdzekļa tehniskajai apkopei.

Speciālists spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Sagatavot LNG sistēmu peldlīdzekļa tehniskajai apkopei un jaunam lietojumam.	1. Zināšanas par pareizām caurpūtes procedūrām, piemēram, gāzes drenāžu un LNG sistēmas izskalošanu pirms uzturēšanās kuģu būvētavā.

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
	2. Spēja veikt: <ul style="list-style-type: none"> <li>• LNG sistēmas inertēšanu,</li> <li>• LNG degvielas tvertnes drenāžas procedūru,</li> <li>• LNG degvielas tvertnes pirmo papildīšanu (žāvēšanu un atdzesēšanu),</li> <li>• laišanu ekspluatācijā pēc uzturēšanās kuģu būvētavā.</li> </ul>

7. Speciālists spēj rīkoties ārkārtas situācijās, kas saistītas ar LNG.

Speciālists spēj:

1. SLEJA KOMPETENCE	2. SLEJA ZINĀŠANAS UN PRASMES
1. Atbilstoši reaģēt ārkārtas situācijās (piemēram, ja notiek LNG noplūde vai sūce, vielas ar zemu temperatūru nonākšana saskarē ar ādu, ugunsgrēks, negadījumi, kas saistīti ar īpaši bīstamu kravu pārvadāšanu, vai peldlīdzeklis uzskrien uz sēkļa).	1. Zināšanas par ārkārtas pasākumiem un kuģa drošības dokumentāciju (tostarp drošības plānu un drošības norādījumiem). 2. Spēja atbilstoši reaģēt tādās ārkārtas situācijās kā: <ul style="list-style-type: none"> <li>• LNG noplūde uz kuģa,</li> <li>• LNG nonākšana saskarē ar ādu,</li> <li>• LNG noplūde slēgtās telpās (piemēram, mašīntelpās),</li> <li>• LNG noplūde vai dabasgāzes noplūde starpbarjeru telpās (piemēram, dubulto sienu degvielas tvertnēs, dubulto sienu caurulēs),</li> <li>• ugunsgrēks LNG degvielas tvertņu tuvumā vai mašīntelpās,</li> <li>• spiediena paaugstināšanās cauruļvadu sistēmās pēc avārijas atslēgšanas aktivizēšanas nenovēršamas noplūdes vai novadīšanas atmosfērā gadījumā.</li> </ul> 3. Zināšanas par īpašiem apdraudējumiem, kas saistīti ar bīstamu kravu pārvadājumiem un peldlīdzekļa uzskriešanu uz sēkļa vai sadursmi. 4. Spēja veikt ārkārtas pasākumus un attālās uzraudzības ārkārtas pasākumus, piemēram, lai pienācīgi ierobežotu LNG ugunsgrēkus, virsmas, strūklas ugunsgrēkus un uzliesmojumus.

## II PIELIKUMS

## PRAKTISKO EKSĀMENU STANDARTS

## I. STANDARTI PRAKTISKAJAM EKSĀMENAM AR MĒRĶI SAŅEMT ĪPAŠU ATĻAUJU KUĢOŠANAI AR RADIOLOKĀCIJAS IEKĀRTU PALĪDZĪBU

## 1. Īpašas kompetences un novērtēšanas situācijas

Eksaminētāji var brīvi nolemt, kāds būs atsevišķu eksāmena elementu saturs.

Eksaminētāji pārbauda 1.–16. elementu un vismaz vienu no 17.–19. elementa. Pieteikuma iesniedzējiem jāiegūst vismaz 7 no 10 punktiem par katru elementu.

Nr.	Kompetences	Eksāmena elements
1.	1.1.	Ieslēgt, noregulēt navigācijas radiolokācijas iekārtas un kontrolēt to darbību;
2.	1.1.	Ieslēgt, noregulēt pagrieziena ātruma indikatoru un kontrolēt tā darbību;
3.	1.1.	pareizi interpretēt radiolokācijas iekārtu attēlus, iestatot diapazonu, izšķirtspēju, spilgtumu, pastiprinājumu, kontrastu, citus pieslēgtus aparātus, centrējumu un noregulējumu;
4.	1.1.	izmantojot pagrieziena ātruma indikatoru, piemēram, iestatot pagrieziena ātrumu atbilstoši peldlīdzekļa maksimālajam pagrieziena ātrumam;
5.	2.1.	noteikt antenas novietojumu uz ekrāna un kursa līnijā, sava peldlīdzekļa novietojumu, kursu un pagrieziena virzienu, kā arī attālumus un diapazonu;
6.	2.1.	interpretēt citu satiksmes dalībnieku (stāvošu peldlīdzekļu, tuvojošos peldlīdzekļu un tajā pašā virzienā kuģojošu peldlīdzekļu) uzvedību;
7.	2.2.	analizēt informāciju, ko sniedz radiolokācijas iekārtas, piemēram, kursa līniju, elektronisko peilēšanas līniju, rādiusa līniju un maināmā diapazona marķierus, mērķa slīdes, decentrēšanu, paralēlās līnijas, un izskaidrot radiolokācijas iekārtu attēlus;
8.	3.1.	samazināt traucējumus, ko rada savs peldlīdzeklis, pārbaudot antenu, mazinot ēnas un vairākus atstarojumus, piemēram, kravas nodalījumu zonā;
9.	3.2.	rīkoties, lai samazinātu traucējumus, ko rada vide, mazinot lietus un viļņu radīto ietekmi, pareizi novēršot izkliedētus laukus (piemēram, tiltu radītos), viltus atbalsis, ko rada energoapgādes līnijas un kabeļi, kā arī aizēnojumu un vairākcēļu izplatīšanās ietekmi;
10.	3.3.	novērst traucējumus, ko rada citas navigācijas radiolokācijas iekārtas, izmantojot traucējumu slāpēšanu;
11.	4.1.	korekti sadalīt pienākumus starp klāja apkalpes locekļiem;
12.	4.1.	nodrošināt sadarbību starp stūres vīru un personu, kura izmanto navigācijas radiolokācijas iekārtas, atbilstoši redzamībai un stūres mājas īpatnībām;
13.	4.1.	izmantojot pagrieziena ātruma indikatorus un iekšzemes ECDIS vai tamlīdzīgus displejus apvienojumā ar radiolokācijas iekārtām;
14.	4.1.	rīkoties saskaņā ar policijas noteikumiem aprūtinātās redzamības gadījumā un labas redzamības gadījumā;
15.	4.1.	izmantojot radio, skaņas signālus un vienoties par kursu, izmantojot radiolokācijas iekārtas sniegto informāciju;
16.	4.1.	dot komandas stūres vīram, tostarp pārbaudīt šai personai vajadzīgās zināšanas un prasmes;
17.	5.1.	veikt attiecīgus pasākumus liela satiksmes blīvuma situācijās;
18.	5.1.	veikt attiecīgus pasākumus iekārtu defektu gadījumā;
19.	5.1.	atbilstoši reaģēt neskaidrās vai bīstamās satiksmes situācijās.

## 2. Tehniskās prasības peldlīdzekļiem, ko izmanto praktiskajam eksāmenam

Uz peldlīdzekli, ko izmanto praktiskajam eksāmenam, attiecas Direktīvas (ES) 2017/2397 2. pants.

Peldlīdzekļi, ko izmanto praktiskajiem eksāmeņiem, lai novērtētu tāda kuģa vadītāja kompetenci, kurš kuģo ar radiolokācijas iekārtu palīdzību, atbilst tehniskajai prasībai, kas noteikta standarta ES-TRIN 2017/1 <sup>(1)</sup> 7.06. pantā. Peldlīdzekļi ir aprīkoti ar ekspluatējamu iekšzemes ECDIS vai tai pielīdzināmu ierīci elektronisko karšu attēlošanai.

### II. STANDARTI PRAKTISKAJAM EKŠĀMENAM AR MĒRĶI SAŅEMT PASAŽIERU NAVIGĀCIJAS SPECIĀLISTA KVALIFIKĀCIJAS SERTIFIKĀTU

#### 1. Īpašas kompetences un novērtēšanas situācijas

Eksaminētāji var brīvi nolemt, kāds būs atsevišķu eksāmena elementu saturs.

Eksaminētāji pārbauda 11 elementus no I kategorijas 14 elementiem ar nosacījumu, ka tiek novērtēts 16. un 20. elements.

Eksaminētāji pārbauda 7 elementus no II kategorijas 8 elementiem.

Pieteikuma iesniedzēji var iegūt maksimāli 10 punktus par katru elementu.

I kategorijā pieteikuma iesniedzējiem jāiegūst vismaz 7 no 10 punktiem par katru elementu. II kategorijā pieteikuma iesniedzējiem jāiegūst minimālais kopējais punktu skaits, proti, 45 punkti.

Nr.	Kompetences	Eksāmena elementi	Kategorija I, II
1.	1.1.	Demonstrēt pasažieriem glābšanas riņķu izmantošanu;	I
2.	1.1.	demonstrēt pasažieriem, klāja apkalpes locekļiem un kuģa personālam glābšanas vestu izmantošanu, tostarp īpaša individuāla dzīvības glābšanas aprīkojuma izmantošanu personām, kuras neveic pienākumus saskaņā ar drošības plānojumu;	I
3.	1.1.	demonstrēt atbilstošu iekārtu izmantošanu evakuācijai uz sekliem ūdeņiem, krastu vai citu peldlīdzekli;	I
4.	1.1.	demonstrēt kuģa laivas, tostarp tās dzinēja un prožektora vai platformas, izmantošanu saskaņā ar 19.15. pantu standartā ES-TRIN 2017/1, ar ko aizstāj kuģa laivas vai kopīgo dzīvības glābšanas ierīču izmantošanu saskaņā ar standarta ES-TRIN 2017/1 19.09. panta 5.–7. punktu;	I
5.	1.1.	demonstrēt atbilstošu nestuvju izmantošanu;	I
6.	1.1.	demonstrēt pirmās palīdzības aptieciņu izmantošanu;	I
7.	1.1.	demonstrēt autonomu elpošanas aparātu komplektu un aprīkojuma komplektu, kā arī dūmu cepuru izmantošanu saskaņā ar standarta ES-TRIN 2017/1 19.12. panta 10. punktu vai minēto komplektu apvienojumu izmantošanu;	I
8.	2.1.	pārbaudīt un uzraudzīt šīs tabulas 1.–7. pozīcijā minētā aprīkojuma pārbaudes intervālus;	II
9.	2.1.	pārbaudīt un uzraudzīt to personu nepieciešamo kvalifikāciju, kuras izmanto pirmās palīdzības aptieciņas, autonomu elpošanas aparātu komplektus un aprīkojuma komplektus, kā arī dūmu cepures;	II
10.	2.1.	pieņācīgi izvietot un izdalīt dzīvības glābšanas ierīces;	I
11.	2.3.	identificēt zonas, kas pieejamas pasažieriem ar ierobežotām pārvietošanās spējām;	II
12.	1.1.	demonstrēt dzīvības glābšanas aprīkojuma izmantošanu pasažieriem ar ierobežotām pārvietošanās spējām;	I
13.	2.1.	izskaidrot drošības plānojuma un drošības plāna elementus;	II

(1) Eiropas standarti, ar ko nosaka tehniskās prasības iekšzemes ūdensceļu kuģiem, ir pieejami vietnē <https://www.cesni.eu>.

Nr.	Kompetences	Eksāmena elementi	Kategorija I, II
14.	2.1.	sadalīt pienākumus kuģa personālam atbilstoši drošības plānojumam un drošības plānam;	II
15.	2.3.	sadalīt pienākumus kuģa personālam, ievērojot nediskriminējošu piekļuvi un drošības plānojumam, attiecībā uz pasažieriem ar ierobežotām pārvietošanās spējām;	II
16.	2.3.	organizēt apmācību un norādījumus personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1177/2010 IV pielikumu;	I
17.	2.2.	organizēt evakuāciju no pasažieru zonas, izskaidrojot īpašos pasākumus, kas jāveic sadursmes, uzskriešanas uz sēkļa, piedūmojuma un ugunsgrēka gadījumā;	I
18.	2.2.	nodzēst sākušos ugunsgrēku un prast rīkoties ar ūdensizturīgām un ugunsdrošām durvīm;	I
19.	2.2.	sniegt nepieciešamo informāciju kuģa vadītājam, pasažieriem un ārējiem glābšanas avotiem simulētā ārkārtas situācijā;	II
20.	3.1.	lietot angļu valodas pamatvārdu krājumu un vārdu izrunu, kas ir atbilstoša, lai varētu dot norādījumus pasažieriem un kuģa personālam standarta situācijās un viņus brīdināt un vadīt vajadzīgajā virzienā ārkārtas gadījumos.	I
21.	4.1.	izskaidrot, kuras pasažieru tiesības ir piemērojamas;	I
22.	4.1.	īstenot piemērojamās procedūras, lai nodrošinātu piekļuvi un sniegtu profesionālu palīdzību pasažieriem saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1177/2010.	II

## 2. Tehniskās prasības peldlīdzekļa un krasta iekārtai, ko izmanto praktiskajam eksāmenam

Vietā, kur notiek novērtēšana, ir pieejams pasažieru kuģiem paredzēts dzīvības glābšanas aprīkojums, kas nepieciešams, lai demonstrētu 2. eksāmena elementu, t. sk. īpašu dzīvības glābšanas aprīkojumu, kas paredzēts kuģiem ar kajītēm, saskaņā ar piemērojamo standartu ES-TRIN 2017/1. Tajā ir pieejams drošības plānojums un drošības plāns, kas atbilst standartam ES-TRIN 2017/1, un piemērotas telpas un iekārtas ar mērķi novērtēt spēju organizēt evakuāciju un uzvedību, dzēšot ugunsgrēku un reaģējot ugunsgrēka gadījumā.

Uz peldlīdzekli, ko izmanto praktiskajam eksāmenam, attiecas Direktīvas (ES) 2017/2397 2. pants.

### III. STANDARTI PRAKTISKAJAM EKSĀMENAM AR MĒRĶI SAŅEMT SAŠĶIDRINĀTAS DABASGĀZES (LNG) SPECIĀLISTA KVALIFIKĀCIJAS SERTIFIKĀTU

#### 1. Īpašas kompetences un novērtēšanas situācijas

Eksaminētāji var brīvi nolemt, kāds būs atsevišķu eksāmena elementu saturs. Eksaminētāji pārbauda 9 elementus no I kategorijas 11 elementiem.

Eksaminētāji pārbauda 5 elementus no II kategorijas 7 elementiem.

Pieteikuma iesniedzēji var iegūt maksimāli 10 punktus par katru elementu.

I kategorijā pieteikuma iesniedzējiem jāiegūst vismaz 7 no 10 punktiem par katru pārbaudīto elementu. II kategorijā pieteikuma iesniedzējiem jāiegūst minimālais kopējais punktu skaits, proti, 30 punkti.

Nr.	Kompetences	Eksāmena elementi	Kategorija I, II
1.	1.1.	Dot norādījumus apkalpes locekļiem un uzraudzīt viņu darbības, lai nodrošinātu atbilstību tiesību aktiem un standartiem, kas piemērojami ar LNG darbināmiem peldlīdzekļiem, uz peldlīdzekļa un jo īpaši bunkurēšanas procedūrā;	II
2.	1.2.	dot norādījumus apkalpes locekļiem un uzraudzīt viņu darbības, lai nodrošinātu atbilstību citiem attiecīgiem veselības aizsardzības un drošības noteikumiem;	II

Nr.	Kompetences	Eksāmena elementi	Kategorija I, II
3.	2.2.	vadīt risku pārvaldību, dokumentēt drošību uz kuģa (tostarp drošības plānu un drošības norādījumus), novērtēt un kontrolēt bīstamas zonas, ugunsdrošību un izmantot individuālos aizsardzības līdzekļus;	II
4.	3.1.	demonstrēt LNG iedarbības veidu;	II
5.	3.1.	nolasīt spiediena un temperatūras rādījumus, ekspluatēt gāzes atdalīšanas, lokalizācijas, cauruļvadu, gāzes piegādes, ventilācijas, drošības sistēmas, vārstus un pārvaldīt LNG iztvaikošanu;	I
6.	4.1.	veikt ikdienas, iknedēļas un periodisko tehnisko apkopi;	I
7.	4.1.	novērst darbības traucējumus, kas konstatēti tehniskās apkopes laikā;	I
8.	4.1.	dokumentēt tehniskās apkopes darbu;	II
9.	5.1.	sākt un uzraudzīt bunkurēšanas procedūras, ietverot pasākumus, lai garantētu drošu pietauvošanu, vadu un cauruļu pareizu novietojumu nolūkā novērst noplūdes, kā arī veikt pasākumus, lai vajadzības gadījumā jebkurā laikā droši atvienotu LNG un bunkurēšanas savienojumu;	I
10.	5.1.	nodrošināt atbilstību attiecīgajiem drošības zonas noteikumiem;	II
11.	5.1.	ziņot par bunkurēšanas procedūras sākšanu;	II
12.	5.1.	veikt drošu bunkurēšanu saskaņā ar rokasgrāmatu, tostarp spēja uzraudzīt spiedienu, temperatūru un LNG līmeni tvertnēs;	I
13.	5.1.	veikt cauruļvadu sistēmu caurpūti, aizvērt vārstus, atvienot peldlīdzekli no bunkurēšanas iekārtas un ziņot par procedūras beigām pēc bunkurēšanas pabeigšanas;	I
14.	6.1.	veikt: <ul style="list-style-type: none"> <li>• LNG sistēmas inertēšanu,</li> <li>• LNG degvielas tvertnes drenāžas procedūru,</li> <li>• LNG degvielas tvertnes pirmo piepildīšanu (žāvēšanu un atdzesēšanu),</li> <li>• laišanu ekspluatācijā pēc uzturēšanās kuģu būvētavā;</li> </ul>	I
15.	7.1.	atbilstoši reaģēt tādās ārkārtas situācijās kā: <ul style="list-style-type: none"> <li><input type="checkbox"/> LNG noplūde uz kuģa,</li> <li><input type="checkbox"/> LNG nonākšana saskarē ar ādu,</li> <li><input type="checkbox"/> LNG noplūde slēgtās telpās (piemēram, mašīntelpās),</li> <li><input type="checkbox"/> LNG noplūde vai dabasgāzes noplūde starpbarjeru telpās (piemēram, dubulto sienu degvielas tvertnēs, dubulto sienu caurulēs);</li> </ul>	I
16.	7.1.	atbilstoši reaģēt, ja izceļas ugunsgrēks LNG degvielas tvertņu tuvumā vai mašīntelpās;	I
17.	7.1.	atbilstoši reaģēt, ja notiek spiediena paaugstināšanās cauruļvadu sistēmās pēc avārijas atslēgšanas aktivizēšanas nenovēršamas noplūdes vai novadīšanas atmosfērā gadījumā;	I
18.	7.1.	veikt ārkārtas pasākumus un attālās uzraudzības ārkārtas pasākumus, piemēram, lai pienācīgi ierobežotu LNG ugunsgrēkus, virsmas, strūklas ugunsgrēkus un uzliesmojumus.	I

## 2. Tehniskās prasības peldlīdzekļa un krasta pieņemšanas iekārtām, ko izmanto praktiskajam eksāmenam

Peldlīdzekļa un krasta pieņemšanas iekārtās jābūt:

1) dokumentācijai, ko izmanto novērtēšanai, piemēram:

- 1.1. drošības plānojumam (ietverot drošības plānu un drošības norādījumus) saskaņā ar standarta ES-TRIN 2017/1 30.03. pantu;

- 1.2. riska novērtējumam saskaņā ar standarta ES-TRIN 2017/1 8. pielikuma I iedaļas 1.3. punktu;
  - 1.3. visiem citiem dokumentiem, kas prasīti standarta ES-TRIN 2017/1 30.01. panta 5. punktā, tostarp sīki izstrādātai ekspluatācijas rokasgrāmatai saskaņā ar standarta ES-TRIN 2017/1 8. pielikuma I iedaļas 1.4.9. punktu;
- 2) īpašām LNG izmantošanas sistēmām:
- 2.1. LNG bunkurēšanas sistēmai, ietverot bunkurēšanas staciju;
  - 2.2. LNG lokalizācijas sistēmai;
  - 2.3. LNG cauruļvadu sistēmai;
  - 2.4. gāzes piegādes sistēmai;
  - 2.5. gāzes sagatavošanas sistēmai;
- 3) atbilstoši mašīntelpai:
- 3.1. ventilācijas sistēmai;
  - 3.2. noplūžu novēršanas un ierobežošanas sistēmai;
  - 3.3. uzraudzības un drošības sistēmai; un
  - 3.4. papildu ugunsdzēsības sistēmām.

Uz peldlīdzekli, ko izmanto praktiskajam eksāmenam, attiecas Direktīvas (ES) 2017/2397 2. pants.

#### IV. STANDARTI PRAKTISKAJAM EKSĀMENAM AR MĒRĶI SAŅEMT KUĢA VADĪTĀJA KVALIFIKĀCIJAS SERTIFIKĀTU

##### 1. Īpašas kompetences un novērtēšanas situācijas

Eksāmenam ir divas daļas – viena par brauciena plānošanu un otra par brauciena izpildi. Brauciena izpildes novērtējumu veic vienā sesijā. Katra eksāmena daļa sastāv no vairākiem elementiem.

Kuģu vadītājiem, kas nav pabeiguši apstiprinātu mācību programmu, kuras pamatā ir kompetences standarti operatīvajam līmenim, un nav izturējuši administratīvas iestādes veiktu kompetences novērtējumu, kura mērķis ir pārliecināties, ka ir izpildīti kompetences standarti operatīvajam līmenim, prasības papildina ar īpašajiem elementiem, kas noteikti V iedaļā ietvertajos standartos (papildu modulis par uzraudzību saistībā ar praktisko eksāmenu ar mērķi iegūt kuģa vadītāja kvalifikācijas sertifikātu).

Satura ziņā eksāmens atbilst turpmāk izklāstītajām prasībām.

##### Brauciena plānošana

Eksāmena daļa, kas attiecas uz brauciena plānošanu, ietver 1. papildinājuma tabulā uzskaitītos elementus. Elementi ir sagrupēti I un II kategorijā atbilstoši to svarīgumam. Izmantojot minēto tabulu, no katras kategorijas atlasa 10 elementus, ko pārbauda eksāmenā.

##### Brauciena izpilde

Pieteikuma iesniedzējiem jāpierāda, ka tie spēj izpildīt braucienus. Obligāts priekšnosacījums – pieteikuma iesniedzēji paši veic darbības ar peldlīdzekli. Atsevišķie elementi, ko var pārbaudīt, ir atrodamī tabulā 2. papildinājumā, un atšķirībā no brauciena plānošanas daļas vienmēr pārbauda visus šos elementus.

Eksaminētāji var brīvi nolemt, kāds būs katra atsevišķā eksāmena elementa saturs.

##### 1. papildinājums

##### Tās eksāmena daļas saturs, kas attiecas uz brauciena plānošanu

Katrā kategorijā pārbauda 10 elementus. Pieteikuma iesniedzējs var iegūt maksimāli 10 punktus par katru elementu.

I kategorijā pieteikuma iesniedzējiem jāiegūst vismaz 7 no 10 punktiem par katru pārbaudīto elementu. II kategorijā pieteikuma iesniedzējiem jāiegūst minimālais kopējais punktu skaits, proti, 60 punkti.

Nr.	Kompetences	Eksāmena elementi	Kategorija I, II
1.	1.1.1.	Kuģot pa Eiropas iekšzemes ūdensceļiem, tostarp šķērsot slūžas un paceļamos tiltus, saskaņā ar kuģošanas nolīgumiem, kas noslēgti ar aģentiem;	I
2.	1.1.3.	ņemt vērā peldlīdzekļa ekspluatācijas ekonomiskos un ekoloģiskos aspektus, lai peldlīdzekli izmantotu efektīvi un lai nekaitētu videi;	II



Nr.	Kompetences	Eksāmena elementi	Kategorija I, II
3.	1.1.4.	ņemt vērā ūdensceļu tehniskās struktūras un profilus un veikt piesardzības pasākumus;	I
4.	1.2.1.	nodrošināt peldlīdzekļa apkalpes drošu komplektēšanu saskaņā ar piemērojamiem noteikumiem;	I
5.	1.3.3.	nodrošināt drošu piekļuvi peldlīdzeklim;	II
6.	2.1.1.	Ievērot kuģu būves un konstrukcijas principus, kas piemērojami iekšzemes ūdensceļos.	II
7.	2.1.2.	atšķirt peldlīdzekļu būvniecības metodes un peldlīdzekļu uzvedību ūdenī, jo īpaši no stabilitātes un izturības viedokļa;	II
8.	2.1.3.	saprast, kādas ir peldlīdzekļa konstrukcijas daļas, un bojājumu kontroli un analīzi;	II
9.	2.1.4.	rīkoties, lai aizsargātu peldlīdzekļa ūdensnecaurlaidību;	I
10.	2.2.1.	saprast peldlīdzekļa aprīkojuma funkcijas;	II
11.	2.2.2.	izpildīt īpašas prasības attiecībā uz kravu un pasažieru pārvadājumiem;	I
12.	3.1.1.	saprast attiecīgos valsts, Eiropas un starptautiskos noteikumus, kodeksus un standartus attiecībā uz kravu pārvadājumiem;	II
13.	3.1.2.	sagatavot kravas izvietojuma plānus, tostarp zināt kravu iekraušanas procedūras un balasta sistēmas, lai nodrošinātu, ka slodze uz korpusu ir pieņemamās robežās;	I
14.	3.1.3.	kontrolēt iekraušanas un izkraušanas procedūras attiecībā uz drošu pārvadāšanu;	I
15.	3.1.4.	atšķirt dažādas kravas un to īpašības, lai uzraudzītu un nodrošinātu kravu drošu iekraušanu, kā noteikts kravas izvietojuma plānā;	II
16.	3.2.1.	ņemt vērā kravu un kravas apstrādes darbību ietekmi uz galsveri un stabilitāti;	I
17.	3.2.2.	pārbaudīt peldlīdzekļa efektīvo tonnāžu, izmantot stabilitātes un galsveres diagrammas un slodzes aprēķināšanas aprīkojumu, tostarp ADB (automātisko datubāzi), lai pārbaudītu kravas izvietojuma plānu;	I
18.	3.3.1.	saprast attiecīgos valsts, Eiropas un starptautiskos noteikumus, kodeksus un standartus attiecībā uz pasažieru pārvadājumiem;	II
19.	3.3.2.	organizēt un uzraudzīt drošības mācības, kā noteikts (drošības) trauksmes sarakstā, lai garantētu drošu rīcību iespējamās briesmu situācijās;	II
20.	3.3.3.	sazināties ar pasažieriem ārkārtas situācijās;	I
21.	3.3.4.	noteikt un uzraudzīt ierobežotas pasažieru piekļuves klājam riska analīzi, kā arī apkopot efektīvu klāja aizsardzības sistēmu, lai novērstu neatļautu piekļuvi;	II
22.	3.3.5.	analizēt pasažieru ziņojumus (t. i., neparedzētus notikumus, goda aizskaršanas, vandālisma gadījumus), lai attiecīgi reaģētu;	II
23.	4.4.1.	novērst uz kuģa esošo elektrisko un elektronisko iekārtu iespējamus bojājumus;	II
24.	4.5.3.	novērtēt tehnisko un iekšējo dokumentāciju;	II

Nr.	Kompetences	Eksāmena elementi	Kategorija I, II
25.	5.1.1.	nodrošināt apkalpes locekļu drošu rīkošanos ar materiāliem un piedevām;	II
26.	5.1.2.	definēt, uzraudzīt un nodrošināt darba rīkojumus, lai apkalpes locekļi spētu neatkarīgi veikt tehniskās apkopes un remonta darbus;	II
27.	5.1.3.	iepirkt un kontrolēt materiālus un rīkus, ņemot vērā veselības un vides aizsardzību;	II
28.	5.1.4.	nodrošināt, ka troses un tauvas tiek izmantotas atbilstoši ražotāja specifikācijām un paredzētajam mērķim;	II
29.	6.3.2.	piemērot valsts, Eiropas un starptautiskos tiesību aktus sociālajā jomā;	II
30.	6.3.3.	stingri ievērot alkohola un narkotiku lietošanas aizliegumu un attiecīgi reaģēt pārkāpumu gadījumos, uzņemties atbildību un izskaidrot neatbilstošas rīcības sekas;	II
31.	6.3.4.	organizēt maltīšu nodrošināšanu un pagatavošanu uz kuģa;	II
32.	7.1.1.	piemērot valsts un starptautiskos tiesību aktus un veikt attiecīgus pasākumus veselības aizsardzībai un nelaimes gadījumu novēršanai;	II
33.	7.1.2.	kontrolēt un uzraudzīt peldlīdzekļa sertifikāta un citu peldlīdzeklim un tā ekspluatācijai svarīgu dokumentu derīgumu;	I
34.	7.1.3.	Ievērot drošības noteikumus visās darba procedūrās, izmantojot attiecīgus drošības pasākumus ar mērķi novērst nelaimes gadījumus.	I
35.	7.1.4.	kontrolēt un uzraudzīt visus drošības pasākumus, kas nepieciešami slēgtu telpu tīrīšanai, pirms personas atver attiecīgās telpas, ienāk tajās un veic to tīrīšanu;	II
36.	7.2.5.	kontrolēt dzīvības glābšanas ierīces un individuālo aizsardzības līdzekļu pareizu lietošanu;	II
37.	7.3.1.	ierosināt glābšanas plānu sagatavošanu dažādu veidu ārkārtas situācijām;	II
38.	7.4.1.	veikt piesardzības pasākumus, lai novērstu vides piesārņošanu, un izmantot attiecīgas iekārtas;	II
39.	7.4.2.	piemērot tiesību aktus vides aizsardzības jomā;	II
40.	7.4.3.	izmantojot iekārtas un materiālus ekonomiski un videi nekaitīgā veidā.	II

## 2. papildinājums

**Tās eksāmena daļas saturs, kas attiecas uz brauciena izpildi**

Pārbauda visus elementus, kas uzskaitīti šajā eksāmena daļā. Par katru elementu pieteikuma iesniedzējam jāiegūst vismaz 7 punkti no maksimālajiem 10 punktiem.

Nr.	Kompetences	Eksāmena elementi
1.	1.1.1.	Kuģot un manevrēt peldlīdzekli atbilstoši situācijai un saskaņā ar kuģošanas jomas tiesību aktu prasībām (attiecībā uz straumes ātrumu un virzienu, ūdens dziļuma pārbaudi un piekrauta kuģa maksimālo iegrimi, attālumu starp ķīli un jūras dibenu, satiksmes blīvumu, mijiedarbību ar citiem peldlīdzekļiem u. c.);
2.	1.1.4.	vadīt iekšzemes ūdensceļu peldlīdzekļa pietāšanu pie doka un atiešanu pareizā un pienācīgā veidā un atbilstoši tiesību aktos noteiktajām un/vai ar drošību saistītajām prasībām;
3.	1.1.5.	vajadzības gadījumā pārregulēt vai atiestatīt navigācijas līdzekļus;
4.	1.1.5.	apkopot visu navigācijai būtisko informāciju, ko sniedz navigācijas līdzekļi, un izmantot to, lai pielāgotu peldlīdzekļa vadību;
5.	1.1.6.	ieslēgt nepieciešamās ierīces (navigācijas līdzekļus, piemēram, iekšzemes AIS, iekšzemes ECDIS) stūrēšanas pozīcijā un tās noregulēt;
6.	2.2.2.	pārbaudīt, vai peldlīdzeklis ir sagatavots braucienam saskaņā ar noteikumiem un vai krava un citi priekšmeti ir izvietoti droši saskaņā ar noteikumiem;
7.	4.2.2.	atbilstoši reaģēt uz darbības traucējumiem (attiecīgā gadījumā tos simulē) kuģošanas laikā (piemēram, dzesēšanas ūdens temperatūras paaugstināšanās, dzinēja eļļas spiediena samazināšanās, galvenās(-o) iekārtas(-u) salūšana, stūres atteice, radiosakaru traucējumi, radiotelefona iekārtas salūšana, neskaids citu peldlīdzekļu virziens), izlemt par turpmākajām darbībām un veikt attiecīgus pasākumus attiecībā uz tehniskās apkopes darbu, lai kuģošana būtu droša;
8.	5.1.2.	pārvaldīt peldlīdzekli tā, lai spētu paredzēt nelaimes gadījuma iespējamību un novērstu lieku nolietošanos; bieži pārbaudīt pieejamos indikatorus;
9.	6.1.1.	nodibināt īpašu saziņu ar apkalpes locekļiem (saziņa uz kuģa) par dažādiem manevriem, arī darbinieku sanāksmju ietvaros (piemēram, instruktāžās), vai saziņu ar personām, ar kurām jāsadarbojas (izmantojot visus radiosakaru tīklus);
10.	6.2.2.	sazināties ar attiecīgajām personām (uz kuģa) un ar citiem iesaistītajiem dalībniekiem (sektora satiksmes centru, citiem peldlīdzekļiem u. tml.) minēto darbību laikā saskaņā ar noteikumiem (tīkli, ūdensceļi brauciena maršrutā) – radiotelefona, telefona izmantošana;
11.	7.3.3.	prast rīkoties ārkārtas situācijā (ko attiecīgā gadījumā simulē, piemēram, cilvēka pārkrišana pār bortu, tehnisks incidents, ugunsgrēks uz kuģa, bīstamu vielu noplūde, sūces), veicot ātrus un apdomātus glābšanas darbus un/vai bojājumu ierobežošanas manevrus vai pasākumus. Informēt attiecīgās personas un kompetentās iestādes ārkārtas gadījumā;
12.	7.3.4.	sazināties ar attiecīgajām personām darbības traucējumu gadījumā (uz kuģa) un ar citiem iesaistītajiem dalībniekiem (izmantojot radiotelefonu, telefonu), lai atrisinātu problēmas.

**2. Tehniskās prasības peldlīdzekļiem, ko izmanto praktiskajam eksāmenam**

Uz peldlīdzekli, ko izmanto praktiskajam eksāmenam, attiecas Direktīvas (ES) 2017/2397 2. pants.

**V. STANDARTI UZTRAUDZĪBAS PAPILDU MODELIM SAISTĪBĀ AR PRAKTISKO EKSĀMENU AR MĒRĶI SAŅEMT KUĢA VADĪTĀJA KVALIFIKĀCIJAS SERTIFIKĀTU**

Šis modulis ir jānokārto tiem pretendentiem, kas nav pabeiguši apstiprinātu apmācību programmu, kuras pamatā ir kompetences standarti operatīvajam līmenim, un nav izturējuši administratīvas iestādes veiktu kompetences novērtējumu, kura mērķis ir pārliecināties, ka ir izpildīti kompetences standarti operatīvajam līmenim.

Turpmāk norādītajām prasībām jābūt izpildītām papildus prasībām, kas minētas standartos attiecībā uz praktisko eksāmenu ar mērķi saņemt kuģa vadītāja kvalifikācijas sertifikātu.

## 1. Īpašas kompetences un novērtēšanas situācijas

Eksaminētāji var brīvi nolemt, kāds būs atsevišķu eksāmena elementu saturs. Eksaminētāji pārbauda 20 elementus no I kategorijas 25 elementiem.

Eksaminētāji pārbauda 8 elementus no II kategorijas 12 elementiem.

Pieteikuma iesniedzēji var iegūt maksimāli 10 punktus par katru elementu.

I kategorijā pieteikuma iesniedzējiem jāiegūst vismaz 7 no 10 punktiem par katru elementu. II kategorijā pieteikuma iesniedzējiem jāiegūst minimālais kopējais punktu skaits, proti, 40 punkti.

Nr.	Kompetences	Eksāmena elementi	Kategorija I, II
1.	0.1.1.	Izmantot materiālus, kas pieejami uz kuģa, piemēram, vinčas, polerus, tauvas un troses, ņemot vērā attiecīgos darba drošības pasākumus, tostarp izmantojot individuālos aizsardzības līdzekļus un glābšanas aprīkojumu;	I
2.	0.1.2.	savienot un atvienot stumjamo baržu kombinācijas, izmantojot vajadzīgo aprīkojumu un materiālus;	I
3.	0.1.2.	izmantot aprīkojumu un materiālus, kas pieejami uz kuģa, lai veiktu savienošanas operācijas, ņemot vērā attiecīgos darba drošības pasākumus, tostarp izmantojot individuālos aizsardzības līdzekļus un glābšanas aprīkojumu;	I
4.	0.1.3.	demonstrēt enkurošanās manevrus;	I
5.	0.1.3.	izmantot aprīkojumu un materiālus, kas pieejami uz kuģa, lai veiktu enkurošanās operācijas, ņemot vērā attiecīgos darba drošības pasākumus, tostarp izmantojot individuālos aizsardzības līdzekļus un glābšanas aprīkojumu;	I
6.	0.1.4.	nodrošināt peldlīdzekļa ūdensnecaurlaidību;	I
7.	0.1.4.	strādāt saskaņā ar kontrolesarakstu uz kuģa un uzturēšanās telpās, piemēram, veikt lūku un kravas telpu hidroizolēšanu un nostiprināšanu;	I
8.	0.1.5.	klāja apkalpes locekļiem izskaidrot un demonstrēt piemērojamās procedūras slūžu, taču un tiltu caurbraukšanas laikā;	II
9.	0.1.6.	rīkoties ar peldlīdzekļa dienas un nakts marķējumu sistēmu, zīmēm un skaņas signāliem un veikt to tehnisko apkopi;	I
10.	0.3.3.	izmantot iekrautās vai izkrautās kravas daudzuma noteikšanas metodes;	II
11.	0.3.3.	aprēķināt šķidrās kravas daudzumu, izmantojot eholotes vai tvertņu tabulas, vai abus;	II
12.	0.4.1.	ekspluatēt un vadīt mehānismus mašīntelpā, ievērojot procedūras;	I
13.	0.4.1.	izskaidrot sateču atsūkņēšanas un balasta sistēmas drošu darbību, ekspluatāciju un tehnisko apkopi, tostarp ziņot par incidentiem, kas saistīti ar pārsūkņēšanu, un spēja pareizi izmērīt un paziņot līmeni tvertnēs;	II
14.	0.4.1.	sagatavot un ekspluatēt dzinēju izslēgšanas iekārtas;	I
15.	0.4.1.	ekspluatēt sateču atsūkņēšanas, balasta un kravas sūkņu sistēmas;	I
16.	0.4.1.	izmantot hidrauliskās un pneimatiskās sistēmas;	I
17.	0.4.2.	izmantot sadales skapi;	I
18.	0.4.2.	izmantot ārējo energoapgādi;	I
19.	0.4.3.	piemērot droša darba procedūras dzinēju un iekārtu tehniskās apkopes un remonta laikā;	I

Nr.	Kompetences	Eksāmena elementi	Kategorija I, II
20.	0.4.5.	veikt sūkņu, cauruļvadu sistēmu un sateču atsūkņēšanas un balasta sistēmu tehnisko apkopi un uzturēšanu;	II
21.	0.5.1.	iztīrīt visas kajīšu telpas, stūres māju un pienācīgi uzturēt saimniecību atbilstoši higiēnas noteikumiem, tostarp uzņemties atbildību par savu kajīti;	II
22.	0.5.1.	iztīrīt mašīntelpas un dzinējus, izmantojot attiecīgos tīrīšanas materiālus;	I
23.	0.5.1.	pareizajā secībā attīrīt un iekonservēt peldlīdzekļa ārējās daļas, korpusu un klājus, izmantojot attiecīgos materiālus saskaņā ar vides noteikumiem;	II
24.	0.5.1.	rūpēties par peldlīdzekli un sadzīves atkritumu apsaimniekošanu saskaņā ar vides noteikumiem;	II
25.	0.5.2.	uzturēt visas tehniskās iekārtas, veikt to tehnisko apkopi atbilstoši tehniskajām instrukcijām un izmantot tehniskās apkopes programmas (tostarp digitālās);	I
26.	0.5.3.	izmantot un glabāt tauvas un troses saskaņā ar darba drošības praksi un noteikumiem;	II
27.	0.5.4.	atsiet troses un tauvas, izmantot mezglus atbilstoši to lietojumam un veikt trošu un tauvu apkopi;	I
28.	0.6.1.	lietot vajadzīgos tehniskos un jūras navigācijas terminus, kā arī ar sociālajiem aspektiem saistītus terminus saziņas standarta frāzēs;	I
29.	0.7.1.	novērst briesmas, kas saistītas ar apdraudējumiem uz kuģa;	I
30.	0.7.1.	novērst darbības, kas var būt bīstamas personālam vai peldlīdzeklim;	I
31.	0.7.2.	izmantot individuālos aizsardzības līdzekļus;	I
32.	0.7.3.	pielietot peldēšanas prasmes glābšanas operācijās;	II
33.	0.7.3.	izmantot glābšanas aprīkojumu glābšanas operācijās un glābt un pārvietot cietušo;	II
34.	0.7.4.	uzturēt glābšanās ceļus brīvus no šķēršļiem;	II
35.	0.7.5.	izmantot ārkārtas sakaru un signalizācijas sistēmas un aprīkojumu;	I
36.	0.7.6., 0.7.7.	piemērot dažādas ugunsdzēsības metodes un ugunsdzēsības aprīkojumu un stacionāras iekārtas;	I
37.	0.7.8.	sniegt pirmo medicīnisko palīdzību.	I

## 2. Minimālās prasības peldlīdzeklim, kas tiks izmantots praktiskajam eksāmenam

Uz peldlīdzekli, ko izmanto praktiskajam eksāmenam, attiecas Direktīvas (ES) 2017/2397 2. pants.

## TRENAŽIERU APSTIPRINĀŠANAS STANDARTI

## I. TEHNISKĀS UN FUNKCIONĀLĀS PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ KUĢU VADĪBAS TRENAŽIERIEM UN RADIOLOKĀCIJAS IEKĀRTU TRENAŽIERIEM IEKŠZEMES KUĢOŠANĀ

Nr.	Pozīcija	Tehniskās prasības kvalitātes līmenis	Testa procedūra	Kuģa vadības treniņieris	Radiolokācijas iekārtas treniņieris
1.	Iekšzemes navigācijas radiolokācijas iekārta	Trenažierī jābūt uzstādītai vismaz vienai iekšzemes navigācijas radiolokācijas iekārtai, kam ir tādas pašas funkcijas kā apstiprināta tipa iekšzemes navigācijas radiolokācijas iekārtai saskaņā ar standartu <i>ES-TRIN</i> .	Jāpārlicinās, vai iekārtai ir tādas pašas funkcijas kā apstiprināta tipa iekšzemes navigācijas radiolokācijas iekārtai.	x	x
2.	Sakaru sistēma	Trenažieri aprīko ar sakaru sistēmu, kas sastāv no: — alternatīviem iekšējiem telefona sakariem un — divām neatkarīgām iekšzemes ūdensceļu radiosakaru sistēmām.	Jāpārlicinās, vai trenažieris ir aprīkots ar sakaru sistēmām.	x	x
3.	Iekšzemes <i>ECDIS</i>	Trenažierī jābūt uzstādītai vismaz vienai iekšzemes <i>ECDIS</i> .	Jāpārlicinās, vai uzstādītajai iekārtai ir tādas pašas funkcijas kā iekšzemes <i>ECDIS</i> .	x	
4.	Manevru zona	Manevru zonā ir vismaz viena reprezentatīva upe ar sānu pietekām vai kanāliem un ostām.	Zonas vizuāla pārbaude	x	x
5.	Skaņas signāli	Skaņas signālus var aktivizēt, izmantojot kājas pedāļus vai pogas.	Jāpārlicinās, vai kājas pedāļi vai pogas darbojas pareizi.	x	x
6.	Nakts navigācijas gaismu panelis	Trenažierim ir uzstādīts nakts navigācijas gaismu panelis.	Jāpārlicinās, vai nakts navigācijas gaismu panelis darbojas pareizi.	x	x
7.	Matemātiskie modeļi peldlīdzeklim	Vismaz trīs matemātiskie modeļi, kas ir reprezentatīvi attiecībā uz peldlīdzekļu veidiem ar dažādām piedziņas metodēm un noslogojuma stāvokļiem, tostarp viens mazs peldlīdzeklis, kas var būt velkonis, viens vidējs peldlīdzeklis (piemēram, 86 m garš) un viens liels peldlīdzeklis (piemēram, 110 vai 135 m garš).	Jāpārlicinās, vai visi trīs obligātie modeļi ir pieejami.	x	
8.	Matemātiskie modeļi peldlīdzeklim	Vismaz viens matemātiskais modelis, kas ir reprezentatīvs attiecībā uz peldlīdzekļa veidu (piemēram, 86 m garš peldlīdzeklis).	Jāpārlicinās, vai šis obligātais modelis ir pieejams.		x
9.	Pieejamo mērķa peldlīdzekļu skaits (*)	Trenažieris ir aprīkots ar vismaz piecu Eiropas transporta ministru konferences ( <i>ECMT</i> ) klašu peldlīdzekļiem.	Jāpārlicinās, vai mērķa peldlīdzekļi ir pieejami vajadzīgajā skaitā un klāstā.	x	x
10.	Operatora stacija	Operators spēj sazināties visos ļoti augstas frekvences ( <i>VHF</i> ) kanālos. Operatoram ir jāspēj uzraudzīt kanālu izmantošanu.	Jāpārlicinās, vai operators var sazināties visos <i>VHF</i> kanālos un vai operators var uzraudzīt visu kanālu izmantošanu.	x	x

Nr.	Pozīcija	Tehniskās prasības kvalitātes līmenis	Testa procedūra	Kuģa vadības treniņieris	Radiolokācijas iekārtas treniņieris
11.	Dažādi uzdevumi	Ir iespēja izveidot, saglabāt un īstenot dažādus uzdevumus, kas visi ir pārveidojami to norises laikā.	Veic dažādas operācijas.	x	x
12.	Nošķirami uzdevumi	Ja eksaminē vairākus pieteikuma iesniedzējus, viņu uzdevumu izpilde netraucē citu pieteikuma iesniedzēju uzdevumu izpildei.	Uzdevumu parāda atkārtoti katram pieteikuma iesniedzējam.	x	x
13.	Peldlīdzekļa tiltiņa funkcijas un iekārtojums	Stūres mājas nodalījums ir konstruēts kuģošanai ar radiolokācijas iekārtu palīdzību un ir paredzēts vienai personai, kā noteikts standartā ES-TRIN 2017/1.	Jāpārlicinās, vai tiltiņa iekārtojums un iekārtu funkcijas atbilst iekšzemes ūdensceļu peldlīdzekļiem piemērojamām tehniskajām prasībām. Jāpārlicinās, vai stūres māja ir konstruēta tā, lai viena persona tajā varētu veikt stūrēšanas operācijas.	x	x
14.	Stūrēšanas stacija (tiltiņš/kabīne)	Stūrēšanas stacijas to formas un izmēru ziņā ir līdzīgas iekšzemes ūdensceļu peldlīdzekļu stūrēšanas stacijām.	Vizuāla pārbaude.	x	x
15.	Operatora stacija	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ir atsevišķa telpa, kurā var sēdēt operators(-i) un eksaminētājs (-i) un kurā eksaminētājam jāspēj uztvert pieteikuma iesniedzēja radiolokācijas iekārtas attēlu.</li> <li>2. Stūres mājai un operatora telpai jābūt nošķirtām vienai no otras. Tām jābūt pēc iespējas skaņu izolējošām.</li> <li>3. Operatoram jāspēj vienlaicīgi izmantot vismaz divus VHF kanālus.</li> <li>4. Operatoram jāspēj skaidri identificēt, kuru radiosakaru kanālu pieteikuma iesniedzējs izmanto.</li> </ol>	Operatora stacijas vizuāla pārbaude un funkciju pārbaude.	x	x
16.	Apspriežu/instruēšanas stacija	Iespēja atkārtoti atskaņot ierakstus operatora vai instruēšanas stacijā.	Novērtēšanas darbībām jābūt uzraudzītām.	x	x
Savs peldlīdzeklis (?)					
17.	Brīvības pakāpes	Trenažieris spēj vizualizēt kustību sešās brīvības pakāpēs.	<p>Trenažierī īstenotās brīvības pakāpes var novērtēt, novērojot vizualizācijas sistēmu vai izmantojot instrumentus. Tāpēc turpmāk aprakstītos manevrus veic, izmantojot mazus peldlīdzekļus, kuru kustība parasti ir izteiktāka un ātrāka nekā lielākiem peldlīdzekļiem.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>— Ja, kuģojot pa līknēm un skatoties uz priekšu, horizonts šūpojas, īsteno zvalstīšanās kustību.</li> <li>— Ja peldlīdzekļa priekšgals paceļas un nokrīt ar spēcīgiem garenvirziena paātrinājumiem, īsteno gareniskās šūpošanās kustību.</li> <li>— Ja, kuģojot ar palielinātu ātrumu nemainīga ūdens dziļuma apstākļos, eholote rāda izmaiņas, īsteno viļņošanās kustību. Šis tests ietver kuģa pakalģala iegrimes palielināšanās efekta modelēšanu.</li> </ul>	x	

Nr.	Pozīcija	Tehniskās prasības kvalitātes līmenis	Testa procedūra	Kuģa vadības trenāžieris	Radiolokācijas iekārtas trenāžieris
18.	Brīvības pakāpes	Trenažieris spēj simulēt kustību trīs brīvības pakāpēs.	Trenažierī īstenotās brīvības pakāpes ir jānovērtē.		x
19.	Spēkiekārtas sistēma	Spēkiekārtas sistēmas visu komponentu simulāciju veic apstākļos, kas ir pietuvināti reālajiem apstākļiem, un ņemot vērā visas attiecīgās ietekmes.	Spēkiekārtas sistēma jātestē, veicot paātrinājuma un apstāšanās manevrus, kuru laikā var novērot dzinēja veiktspēju (reakcija uz droseli) un peldlīdzekļa uzvedību (maksimālo ātrumu un laiku).	x	x
20.	Vadības ierīces	Vadības ierīces uzvedība ir pietuvināta reālajiem apstākļiem stūres pagrieziena ātruma ziņā, un to nosaka, ņemot vērā vissvarīgākās ietekmes.	Lai testētu vadības ierīču simulācijas kvalitāti, var veikt dažādu veidu izpēti. Ir doti ierobežojumi gadījumiem, kad uzvedību nav iespējams novērtēt bez stāvokļa mainīgo vērtību protokola. — Reakcija: vadības ierīci izmanto kustībai uz priekšu un atpakaļ. Vēro, vai notiek peldlīdzekļa virziena izmaiņas. — Stūres pagrieziena ātrums: izmanto vadības ierīci, uz displeja vēro pagrieziena ātrumu. To var izmērīt, ja ātrums ir reālistisks.	x	x
21.	Seklūdēns efekts	Ierobežota ūdens dziļuma ietekme uz jaudas pieprasījumu un manevrēšanas uzvedību tiek modelēta pareizi no kvalitātes viedokļa.	Ir ieteicami divi testa veidi, kas ļauj spriest par kvalitāti attiecībā uz seklūdēns ietekmes apsvērumu: kuģošana taisni uz priekšu – uz dažādiem ūdens dziļumiem izmēra sasniegto maksimālo ātrumu, ko standartizē ar ātrumu uz dziļa ūdens un kartē atzīmē attiecībā pret parametru “iegrime pēc ūdens dziļuma” (T/h). Salīdzināšana ar esošajiem datiem, kas iegūti no modeļu testiem, sniedz informāciju par seklūdēns ietekmi simulācijā; pagrieziena aplis – vadot peldlīdzekli ar nemainīgu jaudu un 20° grādu stūres leņķi pa sānu virzienā neierobežotu ūdeni, pakāpeniski samazinātā ūdens dziļumā var reģistrēt uz vietas pagriezienā esoša peldlīdzekļa ātruma, nonesuma leņķa, pagrieziena ātruma un pagrieziena apļa diametra vērtības. Šos datus atzīmējot kartē attiecībā pret T/h, ir iespējams noteikt, kā mainās nonesuma leņķa, pagrieziena ātruma, ātruma un diametra vērtības, mainoties ūdens dziļumam.	x	



Nr.	Pozīcija	Tehniskās prasības kvalitātes līmenis	Testa procedūra	Kuģa vadības trenāžieris	Radiolokācijas iekārtas trenāžieris
22.	Straumes ietekme	Uz peldlīdzekļa ir vismaz divi straumes mērīšanas punkti, tāpēc ir iespējams aprēķināt straumes pagriežmomentu.	Ieplāno testus nolūkā pārbaudīt šā veiktspējas raksturlieluma esību un tā ievērošanu simulācijā. — Savu peldlīdzekli bez piedziņas novieto upē, kurā ir straume. Vēro, vai straume nes peldlīdzekli. Papildus pārbauda, vai tā ātrums palielinās līdz straumes ātrumam. Ja straume tek upes virzienā, papildus pārbauda, vai peldlīdzeklis nedaudz griežas. — Izmēģinājums, izmantojot pieeju ostā no upes, kurā ir straume, parāda, cik tāl trenāžieris reālistiski aprēķina neviendabīgās straumes radīto pagriežmomentu.	x	x
23.	Vēja ietekme	Vēja ietekmē rodas spēki horizontālajā plaknē atbilstoši faktiskajam vēja ātrumam un virzienam. Vējš rada arī pagriežmomentu un zvalstīšanās momentu.	Lai testētu vēja ietekmes kvalitātes līmeni, var veikt dažādus testus. Jāizvēlas salīdzinoši lielas vēja ātruma vērtības, lai varētu viegli konstatēt šo ietekmi. Testu veic šādi: testu veic gan ar pretvēju, gan ar sānvēju un ar diviem dažādiem vēja ātrumiem zonā, kur nav citas ietekmes, izņemot vēju; sāk vēja simulāciju un vēro uzvedību; izbeidz vēja simulāciju un atkārtoti vēro uzvedību. Šo procesu sāk, kad peldlīdzeklis nav kustībā.	x	
24.	Krasta efekts	Sāns spēks un pagriežmomenti mēdz attiecīgi mainīties atkarībā no attāluma līdz krastam un no ātruma.	Lai trenāžierī pārbaudītu krasta efektu, ir vajadzīga manevru zona, kuras vienā pusē ir valnis vai siena. Jāveic turpmāk aprakstītie testi. — Peldlīdzeklis peld paralēli sienai. Pārbauda, vai taisnvirziena kustība tiek ietekmēta un vai peldlīdzeklis tuvojas sienai, un vai peldlīdzekļa priekšgals attālinās no sienas. — Maina attālumu līdz krastam vai sienai un peldlīdzekļa ātrumu un vēro, kā mainās šis efekts.	x	
25.	Mijiedarbība starp peldlīdzekļiem	Simulē peldlīdzekļu savstarpēju mijiedarbību un aprēķina reālistisko ietekmi.	Lai pārbaudītu peldlīdzekļu mijiedarbību kopumā, trenāžierī sāk uzdevumu ar diviem saviem peldlīdzekļiem, kas peld pa sānu virzienā neierobežotu ūdeni. Ja tas nav iespējams, testu var arī veikt, kā otru peldlīdzekli izmantojot satiksmes peldlīdzekli. Lai iegūtu labus novērtējuma rezultātus, peldlīdzekļi sāk kuģošanu pa paralēlām kursa līnijām salīdzinoši nelielā sānu attālumā.	x	

Nr.	Pozīcija	Tehniskās prasības kvalitātes līmenis	Testa procedūra	Kuģa vadības treniņieris	Radiolokācijas iekārtas treniņieris
			<ul style="list-style-type: none"> <li>— Gan apsteigšanas, gan panākšanas gadījumā pārbauda, cik tāl savs peldlīdzeklis pietuvojas un pagriežas.</li> <li>— Ūdens dziļumu samazina. Pārbauda, vai mijiedarbības efekts pastiprinās.</li> <li>— Attālumu starp peldlīdzekļiem palielina, lai noskaidrotu, vai efekts samazinās.</li> <li>— Palielina otra peldlīdzekļa ātrumu. Pārbauda funkcionālo saistību starp garāmpeldošā peldlīdzekļa efektu un panākšanas ātrumu.</li> </ul>		
26.	Pakaļgala iegrimis palielināšanās gaitā	Modelē gan dinamisko grimšanu, gan galsveri atkarībā no ātruma, ūdens dziļuma un iegrimis.	<p>Šo raksturlielumu vislabāk ir pārbaudīt zonā ar sānu virzienā neierobežotu ūdeni un nemainīgu ūdens dziļumu.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>— Izmēģinājuma pārbaudē jānoskaidro, vai pakaļgala iegrimis palielināšanās efektu var pārbaudīt, izmantojot eholotes.</li> <li>— Dažādas vērtības, kas attiecas uz attālumu starp ķīli un jūras dibenu peldlīdzekļa pakaļgalā un priekšgalā, parāda, vai ir vērojama peldlīdzekļa galsvere.</li> <li>— Palielinot ātrumu, pārbauda funkcionālo saistību starp pakaļgala iegrimis palielināšanos (starpību starp ķīli un jūras dibenu, peldlīdzeklim stāvot un esot kustībā) un peldlīdzekļa ātrumu.</li> <li>— Pārbauda, vai pakaļgala iegrimis palielinās pie nemainīga ātruma, samazinoties ūdens dziļumam.</li> </ul>	x	
27.	Kanāla efekts	Straumes atpakaļplūsmas ievērošana. Atpakaļplūsma nav lineāra attiecībā pret peldlīdzekļa ātrumu.	<p>Atpakaļplūsma ir fizisks efekts, kas treniņierī ieviests kā pretspēks, kurš iedarbojas uz peldlīdzekli. Lai to pārbaudītu, peldlīdzekli novieto šaurā kanālā, kur tas kuģo vienmērīgi ar nemainīgu jaudu. Tad izmēra ātrumu. Jaudu palielina, un izmēra ātrumu. Šo testu atkārtoti atklātā ūdenī, izmantojot tādu pašu nemainīgu jaudu (divos līmeņos). Paredzamais efekts ir šāds:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>— ātrums šaurajā kanālā ir mazāks nekā atklātā ūdenī, kad jaudas iestatījums ir vienāds,</li> <li>— pie lielāka jaudas iestatījuma ātruma starpība ir lielāka nekā pie mazāka jaudas iestatījuma.</li> </ul>	x	
28.	Slūžu efekts	Slūžās ietekme uz peldlīdzekli ir tāda pati kā kanālā. Slūžām ir ūdensizspaida plūsmas papildu efekts, kas rodas, slūžās iebraucot peldlīdzeklim ar lielu bloķēšanas koeficientu (virzuļa efekts).	Kanāla efekta tests parāda atpakaļplūsmu. Šis tests nav jāatkārto. Virzuļa efektu var parādīt šādi:	x	

Nr.	Pozīcija	Tehniskās prasības kvalitātes līmenis	Testa procedūra	Kuģa vadības treniņieris	Radiolokācijas treniņieris
			<ul style="list-style-type: none"> <li>— ar peldlīdzekli iebrauc slūžās salīdzinoši lielā ātrumā. Pēc iebraukšanas slūžās uz peldlīdzekli iedarbojas papildu pretestība (palēninājums). Kad spēkiekārtas sistēmu izslēdz, joprojām ir pieejami atpakaļgaitas spēki, un peldlīdzeklis nedaudz peld atpakaļgaitā,</li> <li>— peldlīdzekli iedarbina slūžās, piedziņu iestata uz nemainīgu vērtību. Peldlīdzeklis izbrauc no slūžām, un uz to iedarbojas pretspēks, ko rada virzuļa efekts. Pēc izbraukšanas no slūžām (peldlīdzekli neietekmē slūžas) pretspēks izzūd, par ko liecina straujš ātruma palielinājums, kuru var novērot.</li> </ul>		
29.	Uzskriešana uz sēkļa	Uzskriešana uz sēkļa samazina peldlīdzekļa ātrumu, par to liecina noteikta skaņa, bet ne vienmēr tā izraisa peldlīdzekļa apstāšanos. Par uzskriešanu uz sēkļa ziņo operatoram.	Lai pārbaudītu uzskriešanu uz sēkļa, ir vajadzīga manevru zona ar līdzenu pamatni, kas viegli paceļas. Tādējādi tiek pārbaudīta atbilstošas dziļuma informācijas esība pašā treniņierī, nevis tās attēlojums vizualizācijas sistēmā. Ja uzskriešana uz sēkļa notiek pludmalē, jāpārbauda, vai peldlīdzeklis patiešām apstājas un, ja tā ir, vai tas apstājas strauji vai lēnām samazinot ātrumu. Uzskrienot uz sēkļa, ar vizualizācijas sistēmas palīdzību jāpārbauda izmaiņas peldlīdzekļa horizontālajā plaknē. Peldot virs plakanas pamatnes īpaši seklā ūdenī, jāpārbauda, vai peldlīdzeklis uzskrien uz sēkļa pakaļgala ieņemšanas dēļ, vienlaikus pastāvīgi palielinot ātrumu. Visos uzskriešanas uz sēkļa gadījumos jāpārbauda, vai incidenta laikā ir dzirdama arī skaņa.	x	
30.	Uzskriešana uz sēkļa Peldlīdzekļa sadursme ar krastu, peldlīdzekļa sadursme ar citu peldlīdzekli, peldlīdzekļa sadursme ar tiltu	Par uzskriešanu uz sēkļa, peldlīdzekļa sadursmi ar krastu, peldlīdzekļa sadursmi ar citu peldlīdzekli vai peldlīdzekļa sadursmi ar tiltu simulācijā paziņo pretendētājam un operatoram.	Vizuāla pārbaude		x
31.	Peldlīdzekļa sadursme ar krastu	Par peldlīdzekļa sadursmēm ar krastu simulācijā informē vismaz ar skaņas signālu. Simulācija palēnina peldlīdzekli. Sadursmes aprēķinu veic, izmantojot peldlīdzekļa divdimensiju formu.	Peldlīdzekļa sadursmes ar krastu simulāciju var pārbaudīt tikai manevru zonām ar dažādiem objektiem krastā. Kuģojot pretī dažādiem objektiem, var pārbaudīt, vai treniņieris var tos konstatēt un reaģēt uz tiem.	x	

Nr.	Pozīcija	Tehniskās prasības kvalitātes līmenis	Testa procedūra	Kuģa vadības trenāžieris	Radiolokācijas iekārtas trenāžieris
			<p>Attiecībā uz dažādiem objektiem pārbauda, vai ir atsevišķi objektu veidi, uz kuriem nav sadursmes reakcijas.</p> <p>Sadursmes skaņu var pārbaudīt ar trenāžiera audiosistēmu, ja tāda ir pieejama.</p> <p>Sadursmes novērojums vizualizācijas sistēmā parāda, vai sadursme notiek pēkšņi vai tiek simulēta tā dēvētā "sabrukšanas" jeb trieciena absorbēšanas zona.</p> <p>Sadursme izstieptā leņķī, kuģojot ar mazu ātrumu, var parādīt, vai tiek aprēķināts elastīgais grūdiens.</p>		
32.	Peldlīdzekļa sadursme ar peldlīdzekli	Par peldlīdzekļa sadursmēm ar peldlīdzekli simulācijā informē vismaz ar skaņas signālu. Simulācija palēnina peldlīdzekli. Sadursmes aprēķinu veic, izmantojot peldlīdzekļa divdimensiju formu.	<p>Var izpildīt dažādas sadursmes ar nosacījumu, ka savam peldlīdzeklim nav būtiski, vai otrs peldlīdzeklis, ar kuru notiek sadursme, ir cits savs peldlīdzeklis vai satiksmes peldlīdzeklis.</p> <p>Pārbauda, kāda trenāžierī ir sava peldlīdzekļa reakcija sadursmes laikā ar citu peldlīdzekli un vai ir dzirdama skaņa.</p> <p>Instruktora stacijā, izmantojot pietiekamu palielinājumu, pārbauda, vai sadursmes konstatēšanai tiek izmantotas peldlīdzekļu kontūras.</p> <p>Pārbauda, vai sadursme notiek tieši tajā brīdī, kad kontūras savstarpēji saskaras.</p> <p>Pārbauda, vai sadursme tiek precīzi konstatēta arī dažādiem peldlīdzekļiem ar atšķirīgu formu.</p>	x	
33.	Peldlīdzekļa sadursme ar tiltu	Peldlīdzekļa sadursmi ar tiltu konstatē, izmantojot statistiku augstuma vērtību (kas atbilst nolaistai stūres mājai, nolaistam mastam). Par sadursmēm simulācijā informē vismaz ar skaņas signālu. Simulācija palēnina peldlīdzekli.	<p>Lai veiktu šo pārbaudi, manevru zonā jābūt tiltam un izmanto iekšzemes elektronisko navigācijas karti.</p> <p>Pārbauda, vai, caurbraucot tiltam ar nepietiekamu brīvo attālumu, notiek sadursme un kāds ir turpmākās simulācijas iznākums.</p> <p>Pārbauda, vai ir iespējama droša caurbraukšana, pietiekami pazeminot ūdens līmeni vai palielinot iegrimi. To pārbauda arī vizualizācijas sistēmā.</p> <p>Vajadzīgi dažādi braucieni, lai pārbaudītu sadursmes punktu uz kuģa, ja tāds ir tikai viens. Šādā gadījumā var arī precīzi konstatēt, vai tilts izraisa sadursmi centra līnijā vai uz ārējām robežām.</p>	x	

Nr.	Pozīcija	Tehniskās prasības kvalitātes līmenis	Testa procedūra	Kuģa vadības treniņieris	Radiolokācijas iekārtas treniņieris
34.	Paceļama stūres māja	Sadursmes augstums un acu punkts ir pielāgojami tilta novietojumam. Ir iespējama paceļamās stūres mājas pastāvīga kustība.	Šā veiktspējas parametra testa priekšnosacījums ir tipiska iekšzemes ūdensceļu peldlīdzekļa, piemēram, 110 m gara, pieejamība. Šīs funkcijas pamata pieejamību var pārbaudīt, izmantojot ierīci tilta pozīcijas mainīšanai. Šo funkciju var pārbaudīt uz tilta, kā arī pārbauda, vai ir iespējams brīvi izvēlēties pozīcijas un vai kustība ir pēkšņa vai ar reālistisku ātrumu. Tuvumā izvietojot citu savu peldlīdzekli, var pārbaudīt, vai šī funkcija ir pieejama arī attiecībā uz citiem peldlīdzekļiem vizualizācijas sistēmā. Vizualizācijas sistēmā var novērot, vai arī navigācijas ugunis un dienas zīmes pārvietojas atbilstoši otra sava peldlīdzekļa paceļamās stūres mājas kustībai.	x	
35.	Tauvas	Vizualizācijas sistēma parāda gan peldlīdzekļa dinamiku, gan tauvas dinamiku (piemēram, nokari, elastību, svaru un saplīšanu, kā arī pievienojumus poleru punktiem).	Manevru zonā ar piestātnes sienu pārbauda pietauvošanos ar tauvu. Kad izmanto tauvu, pārbauda, vai tauva pievienojas noteiktiem poleru punktiem. Tauvas pārplīšanu pārbauda, cenšoties ar tauvu apturēt pilnā ātrumā braucošu peldlīdzekli. Tauvas nokari pārbauda, samazinot spēku un attālumu.	x	
36.	Enkuri	Enkurus var izlaist un ievilk. Ņem vērā ūdens dziļumu un ķēdes dinamiku.	Manevru zonā ar ierobežotu ūdens dziļumu un savu peldlīdzekli, kam ir viens vai vairāki enkuri, var pārbaudīt enkura funkciju. Tas ir praktiski izdarāms, ja ir pieejama konstanta straume ar mainīgu ātrumu. Enkura izlaišana un ievilkšana ir iespējama tikai tad, ja pastāv atbilstoši operatīvie elementi. Jāpārbauda arī, vai ir instrumenti, kas parāda ķēdes garumu. Pārbauda, vai enkura izlaišanas un ievilkšanas laikā ātrumi atšķiras. Papildus arī jāpārbauda, vai ir dzirdama attiecīga skaņa. Mainot ūdens dziļumu, jāpārbauda, vai ūdens dziļums ietekmē enkura funkciju.	x	

Nr.	Pozīcija	Tehniskās prasības kvalitātes līmenis	Testa procedūra	Kuģa vadības trenāžieris	Radiolokācijas iekārtas trenāžieris
			Pie zema straumes ātruma jāpārbauda, vai peldlīdzeklis zvalstās un pēc noenkurošanās apstājas. Pastāvīgi palielinot straumes ātrumu, jāpārbauda, vai enkurs notur peldlīdzekli. Ja viens enkurs nenotur peldlīdzekli, ir jāpārbauda, vai peldlīdzeklis apstājas, ja izmanto divus enkurus.		
37.	Vilkšana (manevrs starp diviem peldlīdzekļiem)	Vilkšanas laikā ņem vērā gan peldlīdzekļa, gan tauvas savienojuma dinamiku.	Manevru zona vilkšanas funkcijas pārbaudei var būt zona atklātā jūrā. Papildus velkošajam vai vilktajam savam peldlīdzeklim ir vajadzīgs vēl viens peldlīdzeklis (savs vai satiksmes peldlīdzeklis). Pamata stāvokli attiecībā uz vilkšanu var pārbaudīt, izveidojot vilkšanas līniju starp savu peldlīdzekli un otru peldlīdzekli. Ja tas nav iespējams, jāpārbauda, vai ir pieejama vismaz alternatīva metode virtuāla velkoņa radītā spēka noteikšanai. Pārbauda, vai otrs peldlīdzeklis, ko izmanto, lai palīdzētu vilkšanā, var palielināt vilktā sava peldlīdzekļa ātrumu un ar sānisku vilkšanu arī ierosināt pagriešanas kustību. Pārbauda, vai velkošais savs peldlīdzeklis var pārvietot otru peldlīdzekli, veicot atbilstošus manevrus, un apturēt to un vai arī otru peldlīdzekli var iegriezt ar sānisku vilkšanu.	x	

## Satiksmes peldlīdzeklis

38.	Satiksmes peldlīdzekļu skaits	Ir pieejami vismaz 10 satiksmes peldlīdzekļi.	Testā jāpārlicinās, vai vajadzīgo daudzumu var iekļaut praktiskajā uzdevumā.	x	x
39.	Satiksmes peldlīdzekļa vadība	Satiksmes peldlīdzeklis var peldēt maršrutos, kuros reālistiskā veidā maina kursu un ātrumu.	Vadības funkciju pieejamība jāpārbauda, izveidojot jaunu uzdevumu, kurā iekļauj satiksmes peldlīdzekli.	x	x
40.	Uzvedība, esot kustībā	Saprātīgi vienmērīga uzvedība, esot kustībā.	Piemēro testa procedūru, kas attiecas uz satiksmes peldlīdzekļu vadību.	x	x
41.	Vēja ietekme	Satiksmes peldlīdzeklis reaģē uz konkrētu vēju, veidojot nonesuma leņķi.	Praktiskajā uzdevumā vēja ietekmē jāparādās satiksmes peldlīdzekļa nonesuma leņķim, kas mainās līdz ar vēja ātrumu un virzienu.	x	
42.	Straumes ietekme	Satiksmes peldlīdzeklis reaģē uz konkrētu straumi, veidojot nonesuma leņķi.	Praktiskajā uzdevumā straumes ietekmē jāparādās satiksmes peldlīdzekļa nonesuma leņķim, kas mainās līdz ar straumes ātrumu un virzienu.	x	x

Nr.	Pozīcija	Tehniskās prasības kvalitātes līmenis	Testa procedūra	Kuģa vadības treniņieris	Radiolokācijas iekārtas treniņieris
43.	Attēla sadaļa un lielum	Vizualizācijas sistēma nodrošina skatu visapkārt pa horizontu (360 grādos). Skata horizontālo lauku var iegūt ar fiksētu vismaz 210 grādu skatu un papildu maināmu(-iem) skatu(-iem) pārējam horizontam. Vertikālais skats nodrošina tādu skatu lejup ūdenī un augšup gaisā, kāds tas būtu no parastās stūres pozīcijas stūres mājā.	Brauciena treniņiera vizuāla pārbaude.	x	
44.	Kadru izšķirtspēja	Izšķirtspēja atbilst cilvēka acs izšķirtspējai. Kadru ātrums (ideālā gadījumā tas ir > 50 kadri sekundē, lai vismaz nodrošinātu reālistisku skaidru attēlu) ir tāds, lai nebūtu attēla saraustījumu.	Izšķirtspēja jāpārbauda, veicot vizuālu apskati.	x	
45.	Detalizācijas un attēla parādīšanas kvalitāte	Attēla parādīšanas sistēmas detalizācijas līmenis ir augstāks par vienkāršota attēlojuma līmeni. Tas nodrošina labu navigācijas zonas attēlojumu visos apstākļos.	Vizuālais modelis jāpārbauda, veicot vizuālu apskati.	x	
46.	Ūdens virsma	Peldlīdzekļu izraisītie viļņi ir atkarīgi no peldlīdzekļa ātruma. Ņem vērā ūdens dziļumu. Vēja izraisītie viļņi atbilst vēja virzienam un ātrumam.	Vizuālajai pārbaudei ir jāparāda, vai peldlīdzekļa izraisītie viļņi mainās līdz ar peldlīdzekļa ātrumu un vai vēja izraisītie viļņi mainās līdz ar vēja virzienu un ātrumu.	x	
47.	Saule, mēness, debess ķermeņi	Saules un mēness cikls atbilst 24 stundu intervālam. To novietojums neatbilst precīzi simulācijas vietai un datumam. Nakts debesis var sastāvēt no izklaidus izvietotām zvaigznēm.	Vizuālajai pārbaudei jāparāda, vai sauli, mēnesi un debess ķermeņus dienas, nakts un krāsas situācijās var mainīt.	x	
48.	Laikapstākļi	Ataino nekustīgu augstu mākoņu slāņus. Tāpat var attēlot lietu, dūmaku un miglu.	Vizuālā pārbaude parāda vajadzīgo detalizācijas līmeni.	x	
49.	Apkārtējais troksnis	Dzinēju trokšņus ataino reālistiski.	Dzinēju trokšņi jāpārbauda mierīgos laikapstākļos un jūras apstākļos, novērtējot trokšņus visiem dzinēju darbības ātrumiem. Jānosaka, vai dzinēju skaņa ir dzirdama un vai skaļuma līmenis un skaņa ir atbilstoši.	x	x
50.	Ārēji trokšņa avoti (piemēram, dzinēju trokšņi, skaņas brīdinājuma signāli un enkurs).	Atsevišķi skaņas signāli tiek atskaņoti reālistiski, bet pēc dzirdes nav iespējams noteikt to vietu.	Vispirms stāvoša sava peldlīdzekļa stūres mājā secīgi tiek aktivizēti visi pieejamie skaņas signāli. Novērtē, vai skaņas signāli ir reālistiski to skaņas un skaļuma līmeņa ziņā. Tad tos pašus skaņas signālus aktivizē otrā peldlīdzeklī, mainot attālumu līdz peldlīdzeklī. Jāpārbauda, vai atskan pareizie signāli un vai to skaļuma līmenis ir atbilstošs. Visas ekspluatējamās palīgspēkierīkatas (piemēram, enkuri) peldlīdzekļa stūres mājā tiek aktivizētas atsevišķi. Jāpārlicinās, vai ekspluatācijas statuss ir sadzirdams.	x	

Nr.	Pozīcija	Tehniskās prasības kvalitātes līmenis	Testa procedūra	Kuģa vadības treniņieris	Radiolokācijas iekārtas treniņieris
51.	Ārējais troksnis (skaņas signāli)	Skaņas signāli, kas nāk no mērķa peldlīdzekļa, ir dzirdami.	Praktiskā uzdevuma laikā tiek aktivizēts skaņas signāls no mērķa peldlīdzekļa.		x
52.	Iekšējās akustikas informācija	Skaņas signāli no tiltiņa ierīcēm ir reālistiski, bet tos atskaņo skaļruņi, kas atrodas uz treniņiera konsoles.	Visu pieejamo stūres mājas ierīču visus skaņas signālus aktivizē secīgi. Pārbauda, vai signālus dod pašas ierīces vai treniņiera skaļruņi un cik tālu tie izklausās reālistiski.	x	
53.	Klausīšanās	Operators spēj saklausīt visus trokšņus no peldlīdzekļa stūres mājas.	Simulācijas ietvaros jāpārbauda, vai skaņas no peldlīdzekļa stūres mājas tiek pārraidītas skaidri un saprotami un vai to skaļuma līmenis ir regulējams.	x	
54.	Ierakstīšana	Skaņas no peldlīdzekļa stūres mājas tiek ierakstītas sinhroni ar simulāciju.	Izpilda uzdevumu, ietverot radiosakarus un skaņas. Ieraksta atskaņojumam jāparāda pareizs skaņas ieraksts, kas ir sinhrons ar simulācijas ieraksta atskaņojumu.	x	
55.	Radiolokācijas iekārtas atbilstība	Horizontālā peilējuma leņķiskā precizitāte atbilst Eiropas tehniskajai specifikācijai (ETSI) EN 302 194. Ietekme, kas saistīta ar vertikāli ierobežoto atvēruma leņķi, ir identificējama, piemēram, kad caurbrauc tiltus.	Atbilstība "vertikāli": tilta caurbraukšanas simulācija, ņemot vērā: — antenas augstumu virs ūdens virsmas pie pašreizējās iegrimes, — izstarojuma leņķi saskaņā ar radiolokācijas iekārtas daivu un peldlīdzekļa galsveri, — tilta augstumu, mērot no tilta apakšmalas līdz ūdens līmenim.	x	x
56.	Izšķirtspēja	Radiolokācijas iekārtas treniņieris rada reālistisku radiolokācijas attēlu. Radiolokācijas iekārtas treniņieris atbilst ETSI EN 302 194 [1] prasībām.	Jāpierāda pienācīga izšķirtspēja 1200 m attālumā – divi objekti ar azimutālo attālumu 30 m ir jāidentificē kā divi atsevišķi objekti. Tādi divi objekti 1200 m attālumā tajā pašā virzienā, kuri atrodas 15 m attālumā viens no otra, jāidentificē kā divi dažādi objekti.	x	x
57.	Aizēnojums, ko rada savs peldlīdzeklis vai citi peldlīdzekļi	Aizēnojums atbilst trigonometriskajām attiecībām, bet nav atkarīgs no peldlīdzekļa dinamiskā novietojuma izmaiņām.	Aizēnojums, ko rada savs peldlīdzeklis, ir jāpārbauda, tuvojoties bojai un identificējot attālumu, kad boju aizsedz peldlīdzekļa priekšgals. Šis attālums ir reālistisks. Aizēnojums, ko rada citi peldlīdzekļi, ir jāpārbauda, novietojot divus peldlīdzekļus vienā virzienā. Novietojot mazāku peldlīdzekli aiz lielāka peldlīdzekļa, mazākais peldlīdzeklis radiolokācijas iekārtas displejā neparādās.	x	x
58.	Jūras un lietus traucējumi	Filtru noregulējums un to ietekme atbilst reālu apstiprinātu ierīču lielumam.	Veic novērtēšanu, ieslēdzot un noregulējot filtrus.	x	x



Nr.	Pozīcija	Tehniskās prasības kvalitātes līmenis	Testa procedūra	Kuģa vadības treniņieris	Radiolokācijas iekārtas treniņieris
59.	Viltus atbalsis	Ģenerē viltus atbalsis. Turklāt vairāku atbalsu biežums reālistiski mainās līdz ar attālumu.	Praktiskajā uzdevumā ar vairākiem mērķa peldlīdzekļiem viltus atbalsis ir redzamas. Testa laikā novērotājam jāraugās, vai rodas traucējumi un vairākas atbalsis.	x	x
60.	Ūdens dziļums	Grunts topogrāfiju detalizēti raksturo ar batimetriskajām kontūrām un eholotēm vai jebkādā citā veidā ar lielu izšķirtspēju, ciktāl dati ir pieejami.	Kuģojot pārbaudāmajā zonā, jāpārbauda, vai eholote rāda reālistiskas vērtības.	x	
61.	Straume	Straume var būt patvarīgi noteikta pēc vismaz divdimensiju vektora laukiem ar augstu izšķirtspēju, kas pielāgota peldlīdzekļa lielumam un teritorijai.	Straumes ietekme ir jāpārbauda, ļaujot savam peldlīdzeklim dreifēt pa upi. Peldlīdzeklis reālistiski virzās pa straumi.	x	x
62.	Plūdmaiņas	Plūdmaiņu datus norāda rupjā telpiskā vai laiciskā izšķirtspējā vai abējādi.	Plūdmaiņu ietekmi uz peldošiem objektiem var novērtēt, simulējot, vēlams, mazu peldošu objektu bez jebkādas piedziņas vai citiem spēkiem (piemēram, vēja vai tauvu radītiem). Mainot diennakts laiku, var pārbaudīt, vai plūdmaiņu straume un ūdens līmenis ir atkarīgi no laika un ir reālistiski. Ūdens līmeni var tieši redzēt uz eholotes un var ierakstīt par pilnu dienu, lai datus salīdzinātu ar izmērītajiem vai aprēķinātajiem datiem.	x	
63.	Vējš	Svārstības un vēja vektora lauki ir nosakāmi un pieļauj lokālu modifikāciju.	Ja uz kuģa ir "uzstādīts" anemometrs, instruments uz tiltiņa parāda relatīvo vēja ātrumu un virzienu. Jāpārbauda dažādu vēja lauku ietekme uz peldlīdzekļa dinamiku.	x	
64.	Nekustīgu objektu divdimensiju/trīsdimensiju modeļi	Objektu divdimensionāla aizvietošana ir atļauta tikai objektiem, kas atrodas tālu prom un nav atpazīti.	Kamēr peldlīdzeklis pārvietojas visā simulācijas teritorijā, kas ir jāapstiprina, novēro nekustīgus objektus. Var konstatēt, kādā attālumā un kādā veidā samazinās detalizācijas līmenis un vai tiek izmantoti divdimensiju modeļi.	x	
65.	Nekustīgu objektu detalizācijas līmenis	Labs detalizācijas līmenis var ļaut attēlot reālistiskus objektus, lai gan vienkāršojumus var atpazīt pēc formas un virsmas.	Atver novērtējamo apmācību zonu un iestata savu peldlīdzekli. Vispirms jāpārbauda, vai visi kuģošanai svarīgie objekti ir identificēti. Šai ainavai no pirmā acu uzmetiena jāšķiet reālistiskai.	x	
66.	Kustīgu objektu dienas/nakts modeļi	Tumsā jebkuru objektu var izgaismot. Kuģošanai svarīgi gaismas avoti var izstarot gaismu ar iepriekš noteiktām īpašībām.	Atver novērtējamo apmācību zonu un iestata savu peldlīdzekli. Simulācijas laiku iestata uz pusnakti. Jāpārbauda, vai visi kuģošanai svarīgie objekti simulācijā ir izgaismoti tāpat kā realitātē. Turklāt ir jāpārbauda, vai citi objekti ir izgaismoti. Ja treniņiera programmatūrai ir attiecīga funkcija, tad instruktors ieslēdz un izslēdz paredzēto vienumu apgaismojumu.	x	

Nr.	Pozīcija	Tehniskās prasības kvalitātes līmenis	Testa procedūra	Kuģa vadības treniņieris	Radiolokācijas iekārtas treniņieris
67.	Kustīgu objektu divdimensiju/trīsdimensiju modeļi	Divdimensiju objektus izmanto tikai fonā (lielā attālumā) tā, lai tie būtu tikpat kā nesaredzami. Visos citos gadījumos izmanto trīsdimensiju modeļus.	Atver novērtējamo apmācību zonu un iestata savu peldlīdzekli. Kuģošanu veic visā apmācību zonā; tajā pašā laikā pieejamos kustīgos objektus izmanto, novēro un novērtē, lai noteiktu, vai tiem ir redzamas plakanas virsmas, kas vērstas pret novērotāju.	x	
68.	Detalizācijas līmenis	Uzlabota detalizācijas līmeņa gadījumā ir attēloti reālistiski objekti, lai gan to formas un virsmas var būt attēlotas vienkāršotā veidā.	Savs peldlīdzeklis kuģo patvarīgi izvēlētā darbības zonā. Izmanto novērtējamus kustīgus objektus. Tos attēlo reālistiskā veidā.	x	
69.	Uguņu un dienas signālu iestatīšana	Parādītās ugunis un signālus var ieslēgt atsevišķi, t. i., visas ugunis un signālus atsevišķi glabā datubāzē un izvietoj atbilstoši reāla peldlīdzekļa prasībām un saskaņā ar regulējumu, kas piemērojams izmantotajam peldlīdzeklim.	Nelielā attālumā no satiksmes peldlīdzekļa jebkurā apmācību zonā izmanto savu peldlīdzekli. Ciktāl iespējams, operators iestata visu veidu dienas signālus un satiksmes ugunis uz satiksmes peldlīdzekļa. Ja treniņieris to pieļauj, satiksmes peldlīdzekļa vietā izmanto otru savu peldlīdzekli. Arī uz otrā sava peldlīdzekļa iestata visu veidu ugunis un dienas signālus. Pirmā sava peldlīdzekļa stūrēšanas stacijā pārbauda, kuras ugunis un kuri dienas signāli ir redzami uz abiem pārējiem peldlīdzekļiem.	x	
70.	Dienas/nakts modeļi	Gaismas avoti var mirgot atbilstoši konkrētiem parametriem.	Savs peldlīdzeklis kuģo darbības zonā. Simulācijas laiku iestata uz 24:00. Izmanto visus novērtējamus kustīgus objektus. Ciktāl iespējams, operators ieslēdz visus pieejamos gaismas avotus, kas uzstādīti objektos, lai veiktu to vizuālu pārbaudi.	x	
71.	Radiolokācijas iekārtas atstarotspēja	Atstarotais signāls radiolokācijas iekārtas attēlā ir reālistisks un atkarīgs no skata leņķa.	Pārbauda, vai atstarojoši objekti ataino reālistisku atstaroto signālu.	x	x
72.	Atbalsis, ko rada viļņi un nokrišņi	Ūdens svārstību radītās atbalsis saglabā, lai noteiktu tipisku viļņu modeli, aptverot arī ūdens svārstību līmeņu diapazonu. Nokrišņu radītās atbalsis parāda reālistiskā veidā.	Ūdens svārstību radītās atbalsis jāpārbauda, izmantojot dažādus viļņu augstumus un virzienus. Pārbauda nokrišņu radītās atbalsis.	x	x
73.	Viļņi	Ūdens svārstības un viļņu virzienu var pielāgot; peldlīdzeklis kuģo reālistiski.	Jāpārbauda, vai peldlīdzekļa kustība mainās atbilstoši ūdens svārstībām. Viļņu virzienam un augstumam jābūt redzamam.	x	
74.	Nokrišņi	Visi laikapstākļi (redzamības ierobežojums, nokrišņi, izņemot zibeni un mākoņu veidošanos) ir pieejami, rezultātā veidojot saskaņotu attēlu.	Veic vizuālu pārbaudi, lai noteiktu, vai redzamība var būt samazināta.	x	

Nr.	Pozīcija	Tehniskās prasības kvalitātes līmenis	Testa procedūra	Kuģa vadības treniņieris	Radiolokācijas iekārtas treniņieris
75.	Kartes attēls	Iekšzemes ECDIS informācijas režīmā jāatbilst prasībām, kas noteiktas visjaunākajā Eiropas Savienības vai Reinas kuģniecības centrālās komisijas publicētajā standartā (Komisijas Īstenošanas regulā (ES) Nr. 909/2013 vai CCNR iekšzemes ECDIS 2.3. izdevumā vai atjauninātā izdevumā).	Jāpārbauda, vai ECDIS programmatūra ir sertificēta un vai tiek izmantota iekšzemes elektroniskā navigācijas karte.	x	
76.	Mērvienības	Trenažieris izmanto mērvienības, kas paredzētas kuģošanai pa Eiropas iekšzemes ūdensceļiem (km, km/h).	Parādītās mērvienības ir jānovērtē.	x	x
77.	Valodas iespējas	Izmanto eksāmena valodu un/vai angļu valodu.	Jāpārbauda instrumentu valoda.	x	x
78.	Uzdevumu skaits	Ir iespēja izveidot, saglabāt un īstenot dažādus uzdevumus, kas visi ir pārveidojami to norises laikā.	Veic dažādas operācijas.	x	x
79.	Savu peldlīdzekļu skaits	Attiecībā uz katru tiltu var ielādēt atsevišķu savu peldlīdzekli.	Demonstrē atsevišķus uzdevumus uz vairākiem tiltiem (ja piemērojams).	x	
80.	Datu saglabāšana	Visas simulācijas vērtības, kas ir nepieciešamas, lai atkārtoti atskaņotu simulāciju, tostarp pietiekuma iesniedzēja veikuma video un skaņas ieraksti, ir jāsaglabā.	Sāk simulācijas procesu un veic tā saglabāšanu. Simulāciju ielādē atkārtoti un caurskata, lai noteiktu, vai ir pieejami visi attiecīgie dati no ierakstītā simulācijas procesa.	x	x
81.	Parādītās informācijas saglabāšana	Jābūt iespējai atkārtoti atskaņot ierakstus operatora telpā vai instruēšanas stacijā. Radiosakari ir ierakstāmi.	Uzdevuma ierakstu atskaņo atkārtoti.	x	x

(<sup>1</sup>) Mērķa peldlīdzekli pilnībā vada ar trenažieri, un tam var būt daudz vienkāršāka kustības vadība nekā savam peldlīdzeklī.

(<sup>2</sup>) Savs peldlīdzeklis ir trenažierī iebūvēts objekts, ko pilnībā vada cilvēks un kas nodrošina scenārija vizuālu atveidojumu.

## II. KUĢU VADĪBAS TRENAŽIERU UN RADIOLOKĀCIJAS IEKĀRTU TRENAŽIERU APSTIPRINĀŠANAS ADMINISTRATĪVĀS PROCEDŪRAS STANDARTI

### I. **Procedūra to trenāžieru apstiprināšanai, kurus izmanto Direktīvas (ES) 2017/2397 17. panta 3. punkta a) un b) apakšpunktā minētajos eksāmenos**

1. Vienība, kas izmanto trenāžierus kompetenču novērtēšanai, iesniedz dalībvalsts kompetentajai iestādei apstiprinājuma pieprasījumu, kurā:
  - a) norāda, kādam kompetenču novērtējumam trenāžieris ir jāapstiprina, t. i., praktiskajam eksāmenam ar mērķi saņemt kuģa vadītāja kvalifikācijas sertifikātu (kuģa vadības trenāžieris) vai praktiskajam eksāmenam ar mērķi saņemt īpašu atļauju kuģošanai ar radiolokācijas iekārtu palīdzību (radiolokācijas iekārtas trenāžieris), vai abiem;
  - b) norāda, ka trenāžieris nodrošina pilnīgu atbilstību minimālajām tehniskajām un funkcionālajām prasībām, kas noteiktas attiecīgajā trenāžieru standartā vai standartos.
2. Kompetentā iestāde nodrošina, ka minimālās prasības, kas noteiktas trenāžieru funkcionālo un tehnisko prasību standartā, tiek pārbaudītas atbilstoši testa procedūrai par katru pozīciju. Šim nolūkam kompetentā iestāde piesaista speciālistus, kas ir neatkarīgi no vienības, kura vada apmācības programmu. Speciālisti dokumentē atbilstības pārbaudi par katru pozīciju. Ja testa procedūras apstiprina, ka prasības ir izpildītas, kompetentā iestāde apstiprina trenāžieri. Apstiprinājumā norāda, kādam konkrētam kompetences novērtējumam trenāžieris ir apstiprināts.

### II. **Paziņojums par apstiprinājumu un kvalitātes standartu sistēma**

1. Trenāžieru apstiprināšanas kompetentā iestāde paziņo par trenāžiera apstiprinājumu Eiropas Komisijai un katrai iesaistītajai starptautiskajai organizācijai, norādot vismaz šādu informāciju:
  - a) to kompetenču novērtējums, kam trenāžieris ir apstiprināts, proti, praktiskajam eksāmenam ar mērķi saņemt kuģa vadītāja kvalifikācijas sertifikātu (kuģa vadības trenāžieris) vai praktiskajam eksāmenam ar mērķi saņemt īpašu atļauju kuģošanai ar radiolokācijas iekārtu palīdzību (radiolokācijas iekārtas trenāžieris), vai abiem;
  - b) trenāžiera operatora vārds, uzvārds vai nosaukums;
  - c) apmācības programmas nosaukums (ja piemērojams);
  - d) iestāde, kas piešķir kvalifikācijas sertifikātus, īpašu atļauju vai praktisko eksāmenu sertifikātus;
  - e) trenāžiera apstiprinājuma spēkā stāšanās, atsaukšanas vai apturēšanas datums.
2. Direktīvas (ES) 2017/2397 27. pantā minētās kvalitātes novērtēšanas un nodrošināšanas sistēmas vajadzībām kompetentās iestādes saglabā pieprasījumus, kas minēti I.1. iedaļas a) punktā, un dokumentāciju, kas minēta I.2. iedaļā.

---

## IV PIELIKUMS

## VESELĪBAS STĀVOKĻA STANDARTI

## VESELĪBAS STĀVOKĻA ATBILSTĪBAS KRITĒRIJI MEDICĪNISKO STĀVOKĻU KONSTATĒŠANAI (VISPĀRĒJAIS VESELĪBAS STĀVOKLIS, REDZE UN DZIRDE)

## Ievads

Veselības pārbaudītājam būtu jāņem vērā, ka nav iespējams izstrādāt atbilstības kritēriju visaptverošu sarakstu, kas aptver visus iespējamus stāvokļus un to formulējuma un prognozes izmaiņas. Tabulā izmantotās pieejas pamatprincipus bieži var ekstrapolēt uz nosacījumiem, uz kuriem tabula neattiecas. Lēmumi par atbilstību gadījumā, kad pastāv medicīniskais stāvoklis, ir atkarīgi no rūpīga klīniskā novērtējuma un analīzes, un ikreiz, kad tiek pieņemts lēmums par atbilstību, ir jāņem vērā šādi aspekti:

- veselības stāvokļa atbilstība, tostarp fiziskā un psiholoģiskā piemērotība, nozīmē, ka personai, kura strādā uz iekšzemes ūdensceļu peldlīdzekļa, nav nekādas slimības vai traucējumi, kas personai neļauj:
  - a) izpildīt peldlīdzekļa ekspluatācijas nodrošināšanai vajadzīgos uzdevumus;
  - b) jebkurā laikā izpildīt uzticētos pienākumus;
  - c) pareizi uztvert apkārtējo vidi;
- uzskaitītie medicīniskie stāvokļi ir tādu medicīnisku stāvokļu uzskatāmākie piemēri, kuru dēļ apkalpes locekļi var nebūt piemēroti veicamajam darbam. Sarakstu var arī izmantot, lai noteiktu attiecīgus atbilstības ierobežojumus. Dotie kritēriji var sniegt ārstiem tikai norādi, un tie neaizstāj pamatotu medicīnisku atzinumu,
- sekas attiecībā uz strādāšanu un dzīvošanu uz iekšzemes ūdensceļu peldlīdzekļiem ir ļoti dažādas un ir atkarīgas no katra stāvokļa dabiskās priekšvēstures un ārstēšanas iespējām. Lai pieņemtu lēmumu par atbilstību, izmanto informāciju par stāvokli un novērtējumu par stāvokļa iezīmēm, kas piemīt pārbaudāmajai personai,
- ja veselības stāvokļa atbilstību nevar pilnīgi pierādīt, var piemērot ietekmes mazināšanas pasākumus un ierobežojumus ar nosacījumu, ka tiek nodrošināta līdzvērtīga kuģošanas drošība. Ietekmes mazināšanas pasākumu un ierobežojumu saraksts ir pievienots šā teksta piezīmēs. Nepieciešamības gadījumā atsauces uz minētajiem ietekmes mazināšanas pasākumiem un ierobežojumiem ir sniegtas veselības stāvokļa atbilstības kritēriju aprakstos.

Tabula ir izkārtota šādi:

1. aile – Pasaules Veselības organizācijas (WHO) Starptautiskais slimību klasifikators, 10. redakcija (SSK-10). Analīzes atbalstam ir uzskaitīti kodi un jo īpaši starptautiskais datu apkopojums;
2. aile – stāvokļa vai stāvokļu grupas vispārpieņemtais nosaukums ar īsu izklāstu par stāvokļa vai grupas saistību ar darbu uz iekšzemes ūdensceļu peldlīdzekļiem;
3. aile – veselības stāvokļa atbilstības kritēriji, uz kuru pamata pieņemts lēmums “neatbilst”;
4. aile – veselības stāvokļa atbilstības kritēriji, uz kuru pamata pieņemts lēmums “spēj jebkurā laikā izpildīt uzticētos pienākumus”.

Ir divi papildinājumi:

1. papildinājums “Būtiskie kritēriji attiecībā uz redzi, kā noteikts diagnozes kodā H 0059”;
2. papildinājums “Būtiskie kritēriji attiecībā uz dzirdi, kā noteikts diagnozes kodā H 68-95”.

SSK-10 diagnožu kodi	Stāvoklis Kritēriju pamatojums	Neatbilstība spējai jebkurā laikā izpildīt uzticētos pienākumus — paredzams, ka būs īslaicīga (T) — paredzams, ka būs pastāvīga (P)	Spēja jebkurā laikā izpildīt uzticētos pienākumus
<b>A 00–B 99</b>	<b>INFEKCIJAS</b>		
A 00–09	<b>Kuņģa-zarnu trakta infekcija</b> <i>Citu personu inficēšana, recidīvs</i>	T – ja konstatēta, kamēr persona atrodas krastā (akūti simptomi vai tiek gaidīti pārbaužu rezultāti par to, vai persona ir infekcijas pārnēsātāja), vai ja apstiprināts pārnēsātāja statuss, līdz brīdim, kad apstiprināts, ka infekcija likvidēta	Nav simptomu, kas ietekmē spēju droši veikt darbu

SSK-10 diagnožu kodi	Stāvoklis Kritēriju pamatojums	Neatbilstība spējai jebkurā laikā izpildīt uzticētos pienākumus — <b>paredzams, ka būs īslaicīga (T)</b> — <b>paredzams, ka būs pastāvīga (P)</b>	Spēja jebkurā laikā izpildīt uzticētos pienākumus
A 15–16	<b>Plaušu tuberkuloze</b> <i>Citu personu inficēšana, recidīvs</i>	T – pozitīvi pārbaužu rezultāti vai slimības vēsture līdz brīdim, kad pabeigta izmeklēšana Ja persona inficēta – līdz brīdim, kad nostabilizējušies ārstēšanas rezultāti un apstiprināts, ka vairs nevar inficēt citas personas P – recidīvs vai būtiski paliekoši bojājumi	Veiksmīgi pabeigts ārstniecības kurss
A 50–64	<b>Seksuāli transmisīvās infekcijas</b> <i>Akūti traucējumi, recidīvs</i>	T – ja infekcija konstatēta, kamēr persona atrodas krastā – līdz diagnozes apstiprināšanai, ārstēšanas uzsākšanai un ārstniecības kursa veiksmīgai pabeigšanai P – neārstējamas komplikācijas vēlinā stadijā	Nav simptomu, kas ietekmē spēju droši veikt darbu
B 15	<b>A hepatīts</b> <i>Inficēšanās, uzturā lietojot inficētu pārtiku vai ūdeni</i>	T – līdz dzeltes izzušanai vai slodzes tolerances atjaunošanai	Nav simptomu, kas ietekmē spēju droši veikt darbu
B 16–19	<b>B hepatīts</b> <i>Citu personu inficēšana, tām nonākot saskarē ar inficētām asinīm vai citiem ķermeņa šķidrumiem. Iespējami neatgriezeniski aknu bojājumi un aknu vēzis</i>	T – līdz dzeltes izzušanai vai slodzes tolerances atjaunošanai P – neatgriezeniski aknu bojājumi ar simptomiem, kas nelabvēlīgi ietekmē spēju droši veikt darbu, vai ar iespējamām komplikācijām	Nav simptomu, kas ietekmē spēju droši veikt darbu. Piemērots darbam, ievērojot laika ierobežojumu, kas nav ilgāks par diviem gadiem
	<b>C hepatīts</b> <i>Citu personu inficēšana, tām nonākot saskarē ar inficētām asinīm vai citiem ķermeņa šķidrumiem. Neatgriezenisku aknu bojājumu iespējamība</i>	T – līdz dzeltes izzušanai vai slodzes tolerances atjaunošanai P – neatgriezeniski aknu bojājumi ar simptomiem, kas nelabvēlīgi ietekmē spēju droši veikt darbu, vai ar iespējamām komplikācijām	Nav simptomu, kas ietekmē spēju droši veikt darbu
B 20–24	<b>HIV+</b> <i>Citu personu inficēšana, tām nonākot saskarē ar inficētām asinīm vai citiem ķermeņa šķidrumiem. Progresēšana līdz slimībām, kas saistītas ar HIV, vai AIDS</i>	T – laba izpratne par veselības stāvokli un ārstēšanas ieteikumu pilnīga ievērošana P – neatgriezeniski progresējošas ar HIV saistītas slimības. Neizzūdoša zāļu nelabvēlīgā iedarbība	Nav simptomu, kas ietekmē spēju droši veikt darbu. Piemērots darbam, ievērojot laika ierobežojumu, kas nav ilgāks par diviem gadiem.
A 00–B 99 nav norādītas atsevišķi	<b>Cita infekcija</b> Veselības stāvokļa pasliktināšanās, citu personu inficēšana	T – nopietnas infekcijas un nopietna inficēšanas riska gadījumā P – ja nemainīgi pastāv atkārtotas pasliktināšanās vai infekciozu recidīvu risks	Nav simptomu, kas ietekmē spēju droši veikt darbu
<b>C 00–48</b>	<b>ĻAUNDABĪGI AUDZĒJI</b>		
C 00–48	<b>Ļaundabīgi audzēji</b> , tostarp limfoma, leukēmija un saistītas medicīniskās problēmas <i>Recidīvs – īpaši akūtas komplikācijas, piemēram, apdraudējums pašam asiņošanas dēļ</i>	T – līdz izmeklēšana un ārstniecība tiek pabeigta un saņemtas prognozes P – pastāvīgs traucējums ar simptomiem, kas nelabvēlīgi ietekmē spēju droši veikt darbu, vai ar augstu recidīva risku	Nav simptomu, kas ietekmē spēju droši veikt darbu Nepieciešams apstiprināt ar oficiālu speciālista slēdzienu

SSK-10 diagnožu kodi	Stāvoklis <i>Kritēriju pamatojums</i>	Neatbilstība spējai jebkurā laikā izpildīt uzticētos pienākumus — paredzams, ka būs īslaicīga (T) — paredzams, ka būs pastāvīga (P)	Spēja jebkurā laikā izpildīt uzticētos pienākumus
<b>D 50–89 ASINS UN ASINSRADES ORGĀNU SLIMĪBAS</b>			
D 50–59	Anēmija/hemoglobīnopātija <i>Pazemināta slodzes tolerance. Epizodisks eritrocītu skaita samazinājums</i>	T – līdz normalizējas un nostabilizējas hemoglobīna līmenis P – smaga recidivējoša vai ilgstoša anēmija vai personai konstatēti neārstējami un traucējumus radoši simptomi, kurus izraisījis eritrocītu samazinājums	Nav simptomu, kas ietekmē spēju droši veikt darbu
D 73	<b>Splenektomija</b> (iepriekš veiktas ķirurģiskas operācijas) <i>Paaugstināta uzņēmība pret atsevišķām infekcijām</i>	T – līdz klīniskās ārstēšanas pabeigšanai un slodzes tolerances atjaunošanai	Nav simptomu, kas ietekmē spēju droši veikt darbu
D 50–89 nav norādītas atsevišķi	<b>Citas asins un asinsrades orgānu slimības</b> <i>Daudzveidīga – nenormālas asiņošanas atkārtotāšanās, kā arī iespējama pazemināta slodzes tolerance vai paaugstināta uzņēmība pret infekcijām</i>	T – kamēr notiek izmeklēšana P – hroniski koagulācijas traucējumi	Katrs gadījums jānovērtē individuāli
<b>E 00–90 ENDOKRĪNĀS, UZTURES UN VIELMAIŅAS SLIMĪBAS</b>			
E 10	<b>Diabēts – insulīnkarīgs</b> <i>Hipoglikēmijas izraisīti akūti traucējumi. Komplikācijas, kas rodas, zaudējot kontroli pār glikozes līmeni asinīs. Paaugstināta redzes, neiroloģisku un sirdsdarbības problēmu iespējamība</i>	T – ja: 1) slimība netiek pienācīgi kontrolēta; 2) netiek ievēroti ārstēšanas norādījumi; vai 3) trūkst izpratnes par glikēmiju P – ja slimība netiek pienācīgi kontrolēta vai netiek ievēroti ārstēšanas norādījumi. Hipoglikēmija anamnēzē vai glikēmijas neapzināšanās. Progresējošas diabēta komplikācijas	Katrs gadījums jānovērtē individuāli, ievērojot maksimālo laika ierobežojumu, kas ir pieci gadi. Ja pierādīta laba kontrole, ārstēšanas norādījumu pilnīga ievērošana un laba izpratne par hipoglikēmiju. Var būt norādīts ierobežojums 04***
E 11–14	<b>Insulīnneatkarīgs cukura diabēts</b> <i>Ārstēšana ar citām zālēm. Insulīna patēriņa pieaugums, paaugstināta redzes, neiroloģisku un sirdsdarbības problēmu iespējamība</i>	T – ja: 1) slimība netiek pienācīgi kontrolēta; 2) netiek ievēroti ārstēšanas norādījumi; vai 3) trūkst izpratnes par glikēmiju	Kad veselības stāvoklis stabilizējas, ja nav progresējošu komplikāciju, – piemērots darbam, ievērojot laika ierobežojumu, kas nav ilgāks par pieciem gadiem.
	<b>Insulīnneatkarīgs diabēts</b> ; ārstē vienīgi ar diētu <i>Insulīna patēriņa pieaugums, paaugstināta redzes, neiroloģisku un sirdsdarbības problēmu iespējamība</i>	T – ja: 1) slimība netiek pienācīgi kontrolēta; 2) netiek ievēroti ārstēšanas norādījumi; vai 3) trūkst izpratnes par glikēmiju	Kad veselības stāvoklis stabilizējas, ja nav progresējošu komplikāciju, – piemērots darbam, ievērojot laika ierobežojumu, kas nav ilgāks par pieciem gadiem.

SSK-10 diagnožu kodi	Stāvoklis Kritēriju pamatojums	Neatbilstība spējai jebkurā laikā izpildīt uzticētos pienākumus — <b>paredzams, ka būs īslaicīga (T)</b> — <b>paredzams, ka būs pastāvīga (P)</b>	Spēja jebkurā laikā izpildīt uzticētos pienākumus
E 65–68	<b>Aptaukošanās / nenormāla ķermeņa masa</b> – paaugstināta vai pazemināta <i>Paaugstināts traumu risks, pazemināts kustīgums un slodzes tolerance ikdienas pienākumu un ārkārtas funkciju veikšanai.</i> <i>Paaugstināts diabēta, artēriju slimību un artīta risks</i>	T – ja nespēj izpildīt drošībai būtiskos pienākumus, uzrādīti zemi rezultāti fizisko spēju vai fiziskas sagatavotības pārbaudē, ķermeņa masas indekss (KMI) $\geq 40$ (3. pakāpes aptaukošanās) P – nespēj izpildīt drošībai būtiskos pienākumus; uzrādīti zemi rezultāti fizisko spēju vai fiziskas sagatavotības pārbaudē un nespēja uzlabot šos rezultātus	Spēj veikt uzticētos drošībai būtiskos ikdienas pienākumus un pienākumus ārkārtas situācijās. Var būt norādīti ierobežojumi 07*** vai/un 09***
E 00–90 nav norādītas atsevišķi	<b>Citi endokrīnās sistēmas un vielmaiņas traucējumi</b> (vairogdziedzera funkcijas traucējumi, virsnieru slimības, tostarp Adisona slimība, hipofīzes, olnīcu, sēklinieku darbības traucējumi) <i>Recidīva vai komplikāciju risks</i>	T – kamēr tiek izmeklēts, stāvoklis tiek labi kontrolēts, un tiek ievēroti ārstēšanas norādījumi. Vienu gadu pēc sākotnējās diagnozes uzstādīšanas vai recidīva, regulāri veicot izvērtēšanu P – ja pastāvīga traucējuma gadījumā bieži jāveic ar izrakstīto zāļu lietošanu saistītas izmaiņas vai pastāv paaugstināts būtisku komplikāciju risks	Katrs gadījums jānovērtē individuāli – ja zāļu lietošanas rezultāti stabili un nav nepieciešama bieža medicīnisko stāvokļu uzraudzība, un pastāv ļoti zems komplikāciju risks
<b>F 00–99</b>	<b>PSIHISKI UN UZVEDĪBAS TRAUCĒJUMI</b>		
F 10	<b>Alkohola pārmērīga lietošana</b> (atkarība) <i>Recidīvs, nelaimes gadījumi, neparasta uzvedība / drošības noteikumu neievērošana</i>	T – kamēr tiek izmeklēts, stāvoklis tiek labi kontrolēts, un tiek ievēroti ārstēšanas norādījumi. Vienu gadu pēc sākotnējās diagnozes uzstādīšanas vai recidīva, regulāri veicot izvērtēšanu P – ja pārmērīgas alkohola lietošanas problēma joprojām pastāv vai ja pastāv risks, ka darba laikā var progresēt vai recidivēt blakusslimības	Trīs gadus pēc kārtas – piemērots darbam, ievērojot viena gada ierobežojumu, ar ierobežojumiem 04*** un 05***. Pēc tam – piemērots darbam trīs gadus ar ierobežojumiem 04*** un 05***. Pēc tam – piemērots darbam bez ierobežojumiem secīgus divu, trīs un piecu gadu periodus bez recidīva un blakusslimībām, ja asins analīzes katra perioda beigās neliecina par problēmām
F 11–19	<b>Atkarība no narkotiskām vielām /pastāvīga vielu pārmērīga lietošana</b> , tostarp nelikumīgu narkotisko vielu lietošana un atkarība no receptu zālēm <i>Recidīvs, nelaimes gadījumi, neparasta uzvedība / drošības noteikumu neievērošana</i>	T – kamēr tiek izmeklēts, stāvoklis tiek labi kontrolēts, un tiek ievēroti ārstēšanas norādījumi. Vienu gadu pēc sākotnējās diagnozes uzstādīšanas vai recidīva, regulāri veicot izvērtēšanu P – ja pārmērīgas alkohola lietošanas problēma joprojām pastāv vai ja pastāv risks, ka darba laikā var progresēt vai recidivēt blakusslimības	Trīs gadus pēc kārtas – piemērots darbam, ievērojot viena gada ierobežojumu, ar ierobežojumiem 04*** un 05***. Pēc tam – piemērots darbam trīs gadus ar ierobežojumiem 04*** un 05***. Pēc tam – piemērots darbam bez ierobežojumiem secīgus divu, trīs un piecu gadu periodus bez recidīva un blakusslimībām, ja asins analīzes katra perioda beigās neliecina par problēmām



SSK-10 diagnožu kodi	Stāvoklis <i>Kritēriju pamatojums</i>	Neatbilstība spējai jebkurā laikā izpildīt uzticētos pienākumus — <b>paredzams, ka būs īslaicīga (T)</b> — <b>paredzams, ka būs pastāvīga (P)</b>	<b>Spēja jebkurā laikā izpildīt uzticētos pienākumus</b>
F 20–31	<b>Psihoze</b> (akūta) —organiska, šizofrēniska vai citas SSK noteiktas ka- tegorijas psihoze. Bipolāri traucējumi (ma- niakālās depresijas traucē- jumi) Recidīvs, kas izraisa pārmaiņas uztverē/apziņā, nelaimes gadījumi, neparas- ta un drošības noteikumiem neatbilstoša uzvedība	Ja bijusi tikai viena epizode ar provocējo- šajiem faktoriem: T – kamēr tiek izmeklēts, stāvoklis tiek labi kontrolēts, un tiek ievēroti ārstēšanas norādījumi. Trīs mēnešus pēc sākotnējās diagnozes	Ja kļāja apkalpes loceklis apzinās savu stāvokli, ievēro ārstēšanas no- rādījumus un lietotajām zālēm nav nelabvēlīgas blakusiedarbības – pie- mērots darbam ar ierobežojumu 04***. Var būt norādīts ierobežo- jums 05***. Piemērots darbam bez ierobežoju- miem – vienu gadu pēc epizodes ar nosacījumu, ka var izvairīties un vienmēr izvairīsies no provocējo- šiem faktoriem. Laika ierobežojums: vispirms divi gadi, seši mēneši. Vēlāk pieci gadi, viens gads
F 32–38	<b>Garastāvokļa/afektīvie traucējumi.</b> Spēcīgs ne- miers, depresija vai citi psihiski traucējumi, kas var pasliktināt darbību. <i>Reci- dīvs, samazināta darbība, it īpaši ārkārtas situācijās</i>	T – akūtā stadijā, izmeklēšanas laikā vai ja konstatēti traucējumus radoši simpto- mi vai zāļu blakusiedarbība P – pastāvīgi vai recidivējoši traucējumus radoši simptomi	Pēc pilnīgas atveseļošanās un kon- krētā gadījuma pilnīgas izvērtēša- nas. Atzinums par piemērotību var tikt norādīts atkarībā no gara- stāvokļa traucējumu iezīmēm un smaguma. Laika ierobežojums: vispirms divi gadi, seši mēneši. Var būt norādīti ierobežojumi 04*** un/vai 07***. Vēlāk pieci gadi, viens gads
F 00–99 nav norādītas atsevišķi	<b>Garastāvokļa/afektīvie traucējumi</b> Nelieli vai reaktīvi nemiera/ depresijas simptomi. <i>Reci- dīvs, samazināta darbība, it īpaši darbība ārkārtas si- tuācijās</i>	T – līdz simptomu izzušanai un zāļu lie- tošanas izbeigšanai P – pastāvīgi vai recidivējoši traucējumus radoši simptomi	Ja izzuduši traucējumus radošie simptomi vai zālēm nav paslikti- nošas blakusiedarbības. Var būt norādīti ierobežojumi 04*** un/ vai 07***.
F 00–99 nav norādītas atsevišķi	<b>Citi traucējumi,</b> piemēram, personības traucējumi, uzmanības traucējumi (ADHD), attīs- tības traucējumi (piemē- ram, autisms). Pazemināta darbība un uzticamība, nelabvēlīga ietekme uz at- tiecībām ar citiem cilvē- kiem	P – ja tiek uzskatīts, ka traucējumi ap- draud drošību	Nav paredzamas nevēlamas sekas, atrodoties darbā. Incidenti iepriekšējos darba pienā- kumu pildīšanas periodos. Var būt norādīti ierobežojumi 04*** un/vai 07***

SSK-10 diagnožu kodi	Stāvoklis Kritēriju pamatojums	Neatbilstība spējai jebkurā laikā izpildīt uzticētos pienākumus — paredzams, ka būs īslaicīga (T) — paredzams, ka būs pastāvīga (P)	Spēja jebkurā laikā izpildīt uzticētos pienākumus
<b>G 00–99 NERVU SISTĒMAS SLIMĪBAS</b>			
G 40–41	<b>Viena epilepsijas lēkme</b> <i>Lēkmju izraisīts kaitējums peldlīdzeklim, citām personām un personiskajai drošībai</i>	Viena epilepsijas lēkme T – izmeklēšanas laikā un uz vienu gadu pēc lēkmes	Kopš lēkmes aizritējis viens gads, un tiek regulāri lietotas zāles: piemērots darbam ar ierobežojumu 04***. Piemērots darbam bez ierobežojumiem – kopš lēkmes aizritējis viens gads, un ārstēšana pabeigta pirms viena gada
	<b>Epilepsija – bez provocējošiem faktoriem</b> (vairākkārtīgas lēkmes) <i>Lēkmju izraisīts kaitējums peldlīdzeklim, citām personām un personiskajai drošībai</i>	T – izmeklēšanas laikā un divus gadus pēc pēdējās lēkmes P – atkārtotas lēkmes, nav iespējams kontrolēt ar zālēm	Beidzis lietot zāles vai zāles lieto regulāri un pienācīgi ievēro ārstēšanas norādījumus: piemērots darbam ar ierobežojumu 04***. Piemērots darbam, ja lēkmes nav bijušas vismaz iepriekšējo desmit gadu laikā un šajā laika posmā nav lietotas zāles
	<b>Epilepsija – alkohola, zāļu, galvas traumas izraisīta</b> (vairākkārtīgas lēkmes) <i>Lēkmju izraisīts kaitējums peldlīdzeklim, citām personām un personiskajai drošībai</i>	T – izmeklēšanas laikā un divus gadus pēc pēdējās lēkmes P – atkārtotas lēkmes, nav iespējams kontrolēt ar zālēm	Beidzis lietot zāles vai zāles lieto regulāri un pienācīgi ievēro ārstēšanas norādījumus: piemērots darbam ar ierobežojumu 04***. Piemērots darbam, ja lēkmes nav bijušas vismaz iepriekšējo piecu gadu laikā un šajā laika posmā nav lietotas zāles
G 43	<b>Migrēna</b> (biežas lēkmes, kas izraisa darbnespēju) <i>Darbnespēju izraisošu lēkmju recidīva iespējamība</i>	P – biežas lēkmes, kas izraisa darbnespēju	Nav paredzamas darbnespēju izraisošas nevēlamas sekas, atrodoties darbā. Nav bijis incidentu iepriekšējos darba pienākumu pildīšanas periodos
G 47	<b>Miega traucējumi</b> Nogurums un iemigšanas epizodes darba laikā	T – līdz brīdim, kad sekmīgi aizritējuši trīs mēneši kopš ārstēšanas uzsākšanas P – ārstēšana nav bijusi sekmīga, vai persona nav ievērojusi ārstēšanas norādījumus	Uzskatāmi apliecināts, ka ārstēšana sekmīgi noritējusi trīs mēnešus ilgā laika posmā. Norādījumu ievērošanas pārbaude ik pēc sešiem mēnešiem. Var būt norādīts ierobežojums 05***
	<b>Narkolepsija</b> Nogurums un iemigšanas epizodes darba laikā	T – līdz brīdim, kad problēma tiek sekmīgi kontrolēta ar ārstniecības metožu palīdzību vismaz divus gadus P – ārstēšana nav bijusi sekmīga, vai persona nav ievērojusi ārstēšanas norādījumus	Ja speciālists apstiprina, ka ar ārstniecības metodēm problēma tiek pilnīgi kontrolēta vismaz divus gadus: piemērots darbam ar ierobežojumu 04***
G 00–99 nav norādītas atsevišķi	<b>Citas nervu sistēmas pataloģijas,</b> piemēram, multiplā skleroze, Parkinsona slimība. <i>Recidīvs/progresēšana. Muskulu spēka, līdzsvara, koordinācijas un kustīguma ierobežojumi</i>	T – kamēr tiek izmeklēts, stāvoklis labi kontrolēts, un tiek ievēroti ārstēšanas norādījumi P – ja ierobežojumi ietekmē spēju droši veikt darba pienākumus vai ja persona nespēj izpildīt prasības attiecībā uz fizisko sagatavotību	Jānovērtē katrs gadījums individuāli, pamatojoties uz prasībām attiecībā uz ikdienā un ārkārtas situācijās veicamajiem pienākumiem un ņemot vērā neirologa-psihiatra atzinumu

SSK-10 diagnožu kodi	Stāvoklis Kritēriju pamatojums	Neatbilstība spējai jebkurā laikā izpildīt uzticētos pienākumus — <b>paredzams, ka būs īslaicīga (T)</b> — <b>paredzams, ka būs pastāvīga (P)</b>	Spēja jebkurā laikā izpildīt uzticētos pienākumus
R 55	<b>Ģībonis un citi samaņas traucējumi</b> <i>Recidīvs, kas rada traumas vai izraisa kontroles zudumu</i>	T – līdz izmeklēšanā tiek noskaidrots cēlonis un tiek pierādīta kontrole pār jebkuru pamatslimību. Notikums:	Katrs gadījums jānovērtē individuāli. Var būt norādīts ierobežojums 04***
		a) ir vienkāršs samaņas zudums / idiopātisks ģībonis	Katrs gadījums jānovērtē individuāli. Var būt norādīts ierobežojums 04***
		b) nav vienkāršs samaņas zudums / idiopātisks ģībonis. Neizskaidrojami traucējumi: neatkārtojas, bez konstatēta ar sirdsdarbību, vielmaiņu vai nerviem saistīta pamatcēloņa T – četras nedēļas	Katrs gadījums jānovērtē individuāli. Var būt norādīts ierobežojums 04***
		c) traucējumi: recidīvā vai ar iespējamu ar sirdsdarbību, vielmaiņu vai nerviem saistītu pamatcēloni T – ar iespējamu pamatcēloni, kas nav identificēts vai ārstējams: uz sešiem mēnešiem pēc notikuma, ja nav recidīva T – ar iespējamu pamatcēloni vai ar cēloni, kas ir identificēts un tiek ārstēts: uz vienu mēnesi pēc sekmīgas ārstēšanas pabeigšanas	
		d) samaņas traucējumi ar pazīmēm, kas liecina par epilepsijas lēkmi. Sk. G 40–41 P – visos iepriekš minētajos gadījumos, ja notikumi atkārtojas, neatkarīgi no tā, ka stāvoklis ir pilnīgi izmeklēts un tiek atbilstoši ārstēts	
T 90	<b>Intrakraniāla operācija/ievainojums</b> , ieskaitot asinsvadu anomāliju ārstēšanu vai nopietnas galvas traumas ar smadzeņu bojājumiem. <i>Lēkmju izraisīts kaitējums kuģim, citām personām un personiskajai drošībai. Kognitīvās, sensorās vai motoriskās funkcijas traucējumi. Recidīvs vai pamatslimības izraisītas komplikācijas</i>	T – uz vienu gadu vai ilgāku laika posmu, līdz speciālists atzīst, ka lēkmes iespējamība ir zema* P – pamatslimība vai trauma joprojām rada traucējumu, vai lēkmes recidīvā	Pēc vismaz viena gada, ja lēkmju iespējamība ir zema* un pamatslimība vai trauma nerada traucējumus: piemērots darbam ar ierobežojumu 04***. Piemērots darbam bez ierobežojumiem, ja pamatslimība vai trauma nerada traucējumus un netiek lietotas zāles pret epilepsiju. Ļoti zema* lēkmju iespējamība

SSK-10 diagnožu kodi	Stāvoklis <i>Kritēriju pamatojums</i>	Neatbilstība spējai jebkurā laikā izpildīt uzticētos pienākumus — <b>paredzams, ka būs īslaicīga (T)</b> — <b>paredzams, ka būs pastāvīga (P)</b>	Spēja jebkurā laikā izpildīt uzticētos pienākumus
<b>H 00–99</b>	<b>ACU UN AUSU SLIMĪBAS</b>		
H00–59	<b>Redzes traucējumi:</b> progresējoši vai recidivējoši (piemēram, glaukoma, makulopātija, diabētiskā retinopātija, <i>retinitis pigmentosa</i> , keratokonuss, diplopija, blefarospazmas, uvēīts, radzenes čūla, tīklenes atslāņošanās). <i>Nespēja izpildīt redzes standartus nākotnē, recidīva risks</i>	T – īslaicīga nespēja izpildīt attiecīgos redzes standartus (sk. 1. papildinājumu), un pēc izārstēšanas vai atveseļošanās pastāv zema turpmāka pasliktinājuma vai pasliktinošu recidīvu iespējamība P – nespēja izpildīt attiecīgos redzes standartus (sk. 1. papildinājumu), vai gadījumā, ja slimība tiek ārstēta, pastāv paaugstināta turpmāka pasliktinājuma vai pasliktinošu recidīvu iespējamība	Ļoti zems recidīva risks. Ļoti zema iespējamība, ka sertifikāta derīguma termiņa laikā redze pasliktināsies tiktāl, ka persona vairs nespēs izpildīt redzes standartus
H 65–67	<b>Ārējās auss vai vidusauss iekaisums</b> Recidīvs, risks, ka infekcija izplatās ar pārtikas apstrādātāju starpniecību, apgrūtināta dzirdes aizsardzības līdzekļu izmantošana	T – ja ir simptomi, kas ietekmē spēju droši veikt darbu P – ja pārtikas apstrādātājam ir hroniski izdalījumi no auss	Faktiska izārstēšana, un nav recidīva riska
H 68–95	<b>Dzirdes traucējumi:</b> progresējoši (piemēram, otosklerozē)	T – īslaicīga nespēja izpildīt attiecīgos dzirdes standartus (sk. 2. papildinājumu), un pēc izārstēšanas vai atveseļošanās pastāv zema turpmāka pasliktinājuma vai pasliktinošu recidīvu iespējamība P – nespēja izpildīt attiecīgos dzirdes standartus (sk. 2. papildinājumu), vai gadījumā, ja slimība tiek ārstēta, pastāv paaugstināta turpmāka pasliktinājuma vai pasliktinošu recidīvu iespējamība	Ļoti zems recidīvu risks*. Ļoti zema iespējamība, ka sertifikāta derīguma termiņa laikā dzirde pasliktināsies tiktāl, ka persona vairs nespēs izpildīt dzirdes standartus
H 81	<b>Menjēra slimība</b> un citi darbnespēju izraisoša hroniska vai recidivējoša reiboņa veidi. <i>Tāda nespēja saglabāt līdzsvaru, kas izraisa gaitas traucējumus un sliktu dūšu</i>	T – akūtās stadijas laikā P – biežas lēkmes, kas izraisa darbnespēju	Zems darbnespēju zuduma risks*, atrodoties darbā

SSK-10 diagnožu kodi	Stāvoklis <i>Kritēriju pamatojums</i>	Neatbilstība spējai jebkurā laikā izpildīt uzticētos pienākumus — paredzams, ka būs īslaicīga (T) — paredzams, ka būs pastāvīga (P)	Spēja jebkurā laikā izpildīt uzticētos pienākumus
<b>I 00–99</b>	<b>SIRDS UN ASINSVADU SISTĒMA</b>		
I 05–08 I 34–39	<b>Iedzimtas sirds slimības un sirds vārstuļu slimības</b> (tostarp ķirurģiskās operācijas šo slimību ārstēšanai). Trokšņi sirdī iepriekš nav izmeklēti. <i>Iespējama progresēšana, fiziskās slodzes ierobežojumi</i>	T – kamēr tiek izmeklēts un, ja nepieciešams, izārstēts P – ja ir pazemināta slodzes tolerance vai vērojamas darbnespējas epizodes vai ja tiek lietoti antikoagulanti, vai ja ir pastāvīgi augsts pasliktināšanās risks	Katrs gadījums jānovērtē individuāli, pamatojoties uz kardioloģijas speciālista atzinumu
I 10–15	<b>Hipertensija</b> Paaugstināts sirds išēmiskās slimības, acu, nieru bojājumu un insulta risks. Iespējama akūta hipertensijas epizode	T – parasti, ja sistoliskais spiediens pārsniedz 160 mm Hg vai diastoliskais spiediens pārsniedz 100 mm Hg, līdz brīdim, kad pabeigta izmeklēšana un, ja nepieciešams, izārstēšana P – ja neatkarīgi no tā, vai ārstēšana tiek vai netiek veikta, sistoliskais spiediens pastāvīgi pārsniedz 160 mm Hg vai diastoliskais spiediens pastāvīgi pārsniedz 100 mm Hg	Ja persona ir izārstēta un nenotiek slimības vai zāļu izraisīta stāvokļa pasliktināšanās
I 20–25	<b>Kardiāls notikums</b> , t. i., miokarda infarkts, ar elektrokardiogrammu apstiprināts iepriekšējs miokarda infarkts vai jaunatklāta Hisa kūliša kreisās kājiņas blokāde, stenokardija, sirdsdarbības apstāšanās, vainagartēriju apvadana-stomozes izveide, koronārā angioplastija. <i>Pēkšņs darbspēju zudums, samazināta fiziskā tolerance. Problēmas atkārtotu kardiālu notikumu ārstēšanas nodrošināšanā, esot darbā</i>	T – uz trim mēnešiem pēc sākotnējās izmeklēšanas un ārstēšanas vai uz ilgāku laika posmu, ja simptomi neizzūd un ja ir paaugstināts recidīva risks konstatētu patoloģisku stāvokļu dēļ P – ja nav izpildīti sertifikāta izdošanas kritēriji un nav paredzama recidīva riska samazināšanās	Ja recidīvu iespējamība ir ļoti zema*, tiek ievēroti visi riska samazināšanas ieteikumi un nav būtisku blakusslimību, sākotnēji sertifikātu var izsniegt uz sešiem mēnešiem, bet pēc tam – uz vienu gadu. Zems recidīvu risks*: piemērots darbam ar ierobežojumu 04***. Piemērots darbam, ievērojot laika ierobežojumu, kas ir viens gads
I 44–49	<b>Sirds aritmijas</b> un ritma vadīšanas traucējumi (ieskaitot pacientus ar ritma devējiem un implantējamajiem kardioversijas defibrilatoriem (ICD)). <i>Recidīva izraisīta stāvokļa pasliktināšanās risks, pēkšņs darbspēju zudums, samazināta fiziskā tolerance. Sirdsdarbības stimulatora/ICD darbību var ietekmēt spēcīgs elektromagnētiskais lauks</i>	T – līdz brīdim, kad pabeigta izmeklēšana, ārstēšana un apstiprināts, ka ārstēšana bijusi sekmīga P – ja joprojām pastāv darbnespēju izraisītie simptomi vai ir paliekošs risks, ka recidīvi, tostarp ICD implants, radīs stāvokļa pasliktināšanos	Zems recidīvu risks*: piemērots darbam ar ierobežojumu 04***. Piemērots darbam, ievērojot laika ierobežojumu, kas ir viens gads

SSK-10 diagnožu kodi	Stāvoklis Kritēriju pamatojums	Neatbilstība spējai jebkurā laikā izpildīt uzticētos pienākumus — paredzams, ka būs īslaicīga (T) — paredzams, ka būs pastāvīga (P)	Spēja jebkurā laikā izpildīt uzticētos pienākumus
I 61–69 G 46	<b>Išēmiska cerebrovaskulāra slimība</b> (insults vai pārējoša išēmiska lēkme). <i>Paaugstināts recidīva risks, pēkšņs darbspēju zudums, kustību ierobežojums. Var attīstīties cita asinsrites slimība, kas izraisa darbspēju pēkšņu zudumu</i>	T – kamēr tiek izmeklēts, stāvoklis tiek labi kontrolēts, un tiek ievēroti ārstēšanas norādījumi. Trīs mēnešus pēc sākotnējās diagnozes P – ja paliekošie simptomi apgrūtinā pienākumu izpildi vai ir paliekošs recidīva risks	Lēmums par veselības stāvokļa atbilstību veicamajiem pienākumiem jāpieņem, katru gadījumu novērtējot atsevišķi; norādīts ierobežojums 04***. Novērtējumā norāda kardiālu notikumu iespējamību nākotnē. Spēj veikt uzticētos drošībai būtiskos ikdienas pienākumus un pienākumus ārkārtas situācijās. Piemērots darbam, ievērojot laika ierobežojumu, kas ir viens gads
I 73	<b>Arteriālā klaidikācija</b> Var attīstīties cita asinsrites slimība, kas izraisa darbspēju pēkšņu zudumu. Ierobežota fiziskā tolerance	T – līdz novērtēšanas pabeigšanai P – ja nespēj veikt darba pienākumus	Piemērots darbam ar ierobežojumu 04***, ja simptomi nav izteikti un neapgrūtinā būtisko darba pienākumu izpildi vai ja tie novērsti ķirurģiski vai ar citu ārstēšanas metodi. Novērtē kardiālu notikumu iespējamību nākotnē. Piemērots darbam, ievērojot laika ierobežojumu, kas ir viens gads
183.	Varikozas vēnas <i>Asiņošanas draudi ievainojuma gadījumā, ādas pārmaiņas un čūla</i>	T – līdz izārstēšanai, ja simptomi rada traucējumus. Pēc ķirurģiskas operācijas uz laiku līdz vienam mēnesim	Nav traucējumus radošu simptomu vai komplikāciju
I 80.2–3	Dziļo vēnu tromboze / plaušu embolija <i>Recidīva un smagas plaušu embolijas risks.</i> Risks, ka antikoagulantu terapija izraisīs asiņošanu	T – līdz izmeklēšanai un ārstēšanai ir pabeigta un parasti arī īsās antikoagulantu terapijas laikā P – var apsvērt recidīvu gadījumā vai tad, ja antikoagulantus tiek lietoti pastāvīgi	Var atzīt par piemērotu tādā darbam, kurā ir zems ievainojumu risks, ja antikoagulantu lietošanas laikā stāvoklis stabilizējas un tiek regulāri uzraudzīts koagulācijas līmenis
I 00–99 nav norādītas atsevišķi	<b>Cita sirds slimība</b> , piemēram, kardiomiopātija, perikardīts, sirds apstāšanās. <i>Recidīva risks, pēkšņs darbspēju zudums, samazināta fiziskā tolerance</i>	T – līdz brīdim, kad pabeigta izmeklēšana, ārstēšana un apstiprināts, ka ārstēšana bijusi sekmīga P – ja ir traucējumus radoši simptomi vai iespējamība, ka recidīvs radīs traucējumus	Katrs gadījums jānovērtē individuāli, pamatojoties uz speciālistu atzinumiem
<b>J 00–99</b>	<b>ELPOŠANAS SISTĒMA</b>		
J 02–04 J 30–39	Deguna, kakla, deguna blakusdobumu saslimšanas <i>Rada traucējumus pašai personai.</i> <i>Dažās situācijās iespējama pārtikas/citu apkalpes locekļu inficēšana</i>	T – līdz brīdim, kad nav simptomu, kas ietekmē spēju droši veikt darbu P – ja rada traucējumus un recidīvus	Pēc ārstēšanas pabeigšanas, ja nav faktoru, kas veicina recidīvu

SSK-10 diagnožu kodi	Stāvoklis Kritēriju pamatojums	Neatbilstība spējai jebkurā laikā izpildīt uzticētos pienākumus — paredzams, ka būs īslaicīga (T) — paredzams, ka būs pastāvīga (P)	Spēja jebkurā laikā izpildīt uzticētos pienākumus
J 40–44	Hronisks bronhīts un/vai emfizēma <i>Pazemināta slozdes tolerance un traucējumus radoši simptomi</i>	T – akūtas epizodes gadījumā P – ja ir smagi recidīvi vai vispārējais veselības stāvoklis neatbilst standartiem, vai pieaug elpas trūkums	Jāvērtē spēja pildīt pienākumus ārkārtas situācijās. Spēj veikt uzticētos drošībai būtiskos ikdienas pienākumus un pienākumus ārkārtas situācijās. Piemērots darbam, ievērojot laika ierobežojumu, kas ir viens gads
J 45–46	<b>Astma</b> (detalizēts novērtējums ar speciālista atzinumu attiecībā uz visiem jaunajiem pretendentiem) <i>Neprognozējamas smaga elpas trūkuma epizodes</i>	T – līdz brīdim, kad epizode ir beigusies, cēlonis izmeklēts (tostarp jebkura saistība ar darba pienākumiem) un ieviests efektīvas ārstēšanas režīms. Personām, kuras ir jaunākas par 20 gadiem, ar hospitalizāciju anamnēzē vai steroidu perorālu lietošanu pēdējo triju gadu laikā P – ja paredzams, ka darbā tiks piedzīvota strauja un dzīvībai bīstama astmas lēkme, vai anamnēzē ir nekontrolēta astma, piemēram, atkārtotas hospitalizācijas epizodes	Piemērots darbam, ja anamnēzē ir pieaugušo astma**, kas tiek labi kontrolēta, lietojot inhalējamus pretastmas preparātus, bez hospitalizācijas epizodēm vai perorālu steroidu lietošanas pēdējo divu gadu laikā un bez fiziskās slodzes izraisītas astmas, kas regulāri jāārstē
J 93	<b>Pneimotorakss</b> (spontāns vai traumatiskais) <i>Akūti traucējumi recidīva dēļ</i>	T – parasti uz 12 mēnešiem pēc sākotnējās epizodes P – pēc atkārtotām epizodēm, ja vien netiek veikta pleirektomija vai pleiroduze	Parasti 12 mēnešus pēc epizodes vai īsāka laika posma atbilstīgi speciālista ieteikumam
<b>K 00–99</b>	<b>GREMOŠANAS SISTĒMA</b>		
K 01–06	Mutes veselības problēmas <i>Akūtas zobu sāpes. Recidivējošas mutes un smaganu infekcijas</i>	T – līdz brīdim, kad nav simptomu, kas ietekmē spēju droši veikt darbu	Ja zobi un smaganas ir veseli (bezzobu smaganas un protēzes labā stāvoklī savās vietās). Neizmanto sarežģītas protēzes, vai iepriekšējā gadā veikta pārbaude pie zobārsta, novērstas konstatētās problēmas un kopš tā laika citu problēmu nav bijis
K 25–28	Peptiska čūla <i>Recidīvi ar sāpēm, asiņošanu vai perforāciju</i>	T – līdz sadzīšanai vai izārstēšanai, kas panākta ķirurģiski vai ar helikobaktēriju kontroli, un uz trīs normāla uztura režīma mēnešiem P – ja čūla nav izzudusi arī pēc ķirurģiskās operācijas un zāļu lietošanas	Pēc izārstēšanas un trīs mēnešus ilga normāla uztura režīma
K 40–41	Trūces – inguinālās un femorālās <i>Strangulācijas risks</i>	T – līdz brīdim, kad izmeklēšanā apstiprināts, ka strangulācijas risks nepastāv, un, ja nepieciešams, līdz ārstniecības beigām	Kad trūce pietiekami izārstēta vai kad ķirurgs norādījis, ka nepastāv strangulācijas risks



SSK-10 diagnožu kodi	Stāvoklis Kritēriju pamatojums	Neatbilstība spējai jebkurā laikā izpildīt uzticētos pienākumus — paredzams, ka būs īslaicīga (T) — paredzams, ka būs pastāvīga (P)	Spēja jebkurā laikā izpildīt uzticētos pienākumus
K 42–43	Trūces – umbilikālās un ventrālās Vēdera sienas nestabilitāte liekšanās un smagumu celšanas laikā	Katrs gadījums jānovērtē individuāli, ņemot vērā simptomu vai traucējumu smagumu. Jāņem vērā nelabvēlīgā ietekme, ko rada visa ķermeņa regulāra un smaga fiziska piepūle	Katrs gadījums jānovērtē individuāli, ņemot vērā simptomu vai traucējumu smagumu. Jāņem vērā nelabvēlīgā ietekme, ko rada visa ķermeņa regulāra un smaga fiziska piepūle
K 44	<b>Trūces – diafragmālās (hiatālās)</b> Kuņģa satura un skābes atgrūšana, kas izraisa dedzinošu sajūtu aiz krūšu kaula, u. c.	Katrs gadījums jānovērtē individuāli, pamatojoties uz simptomu smagumu, kad persona atguļas, un šādu simptomu izraisītiem miega traucējumiem	Katrs gadījums jānovērtē individuāli, pamatojoties uz simptomu smagumu, kad persona atguļas, un šādu simptomu izraisītiem miega traucējumiem
K 50, 51, 57, 58, 90	Neinfekciozs enterīts, kolīts, Krona slimība, divertikulīts u. c. Traucējumi un sāpes	T – līdz izmeklēšanas un ārstēšanas pabeigšanai P – ja slimība smaga vai recidivējoša	Katrs gadījums jānovērtē individuāli, pamatojoties uz speciālista atzinumu. Zems recidīva risks
K 60 I 84	<b>Taisnās zarnas slimības: hemoroīdi, fisūras, fistula</b> Iespējamās sāpes izraisītošo un darbības ierobežojošas epizodes	T – ja ir simptomi, kas ietekmē spēju droši veikt darbu P – jāapsver, ja nav ārstējams vai ir recidīvi	Katrs gadījums jānovērtē individuāli
K 70, 72	Aknu <b>ciroze</b> Aknu mazspēja. Varikozo bārības vada vēnu asiņošana	T – līdz izmeklēšanas pilnīgai pabeigšanai P – ja slimība smagā formā vai to papildina tādas komplikācijas kā ascīts un bārības vada vēnu varikozes	Katrs gadījums jānovērtē individuāli, pamatojoties uz speciālista atzinumu. Piemērots darbam, ievērojot laika ierobežojumu, kas ir viens gads
K 80–83	<b>Žultsceļu slimība</b> Žultsakmeņu izraisītas žults kolikas, dzelte, aknu mazspēja	T – līdz žults koliku pilnīgai izārstēšanai P – smaga aknu slimība ar recidivējošiem vai pastāvīgiem traucējumiem radošiem simptomiem	Katrs gadījums jānovērtē individuāli, pamatojoties uz speciālista atzinumu. Zema žults koliku straujas sākšanās iespējamība
K 85–86	Pankreatīts Recidīva risks	T – līdz izārstēšanai P – ja recidivējošs vai alkohola etioloģijas: ja vien ir apstiprināta abstinence	Katrs gadījums jānovērtē individuāli, pamatojoties uz speciālistu atzinumiem
Y 83	Stoma (ileostomija, kolostomija) Traucējumi, ja tiek zaudēta kontrole, – nepieciešamība pēc maisiem u. tml. Iespējamās problēmas ietilgušā ārkārtas situācijā	T – kamēr tiek izmeklēts, stāvoklis tiek labi kontrolēts, un tiek ievēroti ārstēšanas norādījumi P – ja slimība grūti kontrolējama	Katrs gadījums jānovērtē individuāli
<b>N 00–99</b>	<b>UROĢENITĀLĀS SISTĒMAS SLIMĪBAS</b>		
N 00, N 17	Akūts nefrīts Nieru mazspēja, hipertensija	P – līdz izārstēšanai	Katrs gadījums jānovērtē individuāli, ja ir paliekošas sekas
N 03–05, N 18–19	<b>Subakūts vai hronisks nefrīts vai nefroze</b> Nieru mazspēja, hipertensija	T – līdz izmeklēšanas pabeigšanai	Speciālistam katrs gadījums jānovērtē individuāli, ņemot vērā nieru funkcionālos rādītājus un komplikāciju risku



SSK-10 diagnožu kodi	Stāvoklis Kritēriju pamatojums	Neatbilstība spējai jebkurā laikā izpildīt uzticētos pienākumus — paredzams, ka būs īslaicīga (T) — paredzams, ka būs pastāvīga (P)	Spēja jebkurā laikā izpildīt uzticētos pienākumus
N 20–23	<b>Nieru vai urīnceļu akmeņi</b> <i>Nieru kolīku izraisītas sāpes</i>	T – līdz pabeigta izmeklēšana un apstiprināts, ka nav tādu simptomu riska, kas ietekmē spēju droši veikt darbu P – smagos atkārtotas akmeņu veidošanās gadījumos	Katrs gadījums jānovērtē individuāli
N 33, N 40	Prostatas hiperplāzija / urīnceļu obstrukcija <i>Urīna akūta aizture</i>	T – līdz izmeklēšanas un ārstēšanas pabeigšanai P – ja slimība nav ārstējama	Katrs gadījums jānovērtē individuāli
N 70–98	<b>Ginekoloģiskās problēmas</b> – smaga vaginālā asiņošana, spēcīgas menstruālās sāpes, endometriozes, dzimumorgānu noslīdējums vai citas problēmas. <i>Sāpju vai asiņošanas radīti traucējumi</i>	T – ja stāvoklis pasliktinās vai ja nepieciešama izmeklēšana, lai noteiktu cēloni un to novērstu	Katrs gadījums jānovērtē individuāli, ja, ņemot vērā stāvokli, var būt vajadzīga ārstēšana brauciena laikā vai var tikt ietekmēta darbība
R 31, 80, 81, 82	<b>Proteinūrija, hematūrija, glikozūrija</b> vai citas urīnizvadsistēmas darbības anomālijas. <i>Liecina par nieru slimībām vai citām slimībām</i>	T – ja sākotnējās atradnes ir klīniski nozīmīgas P – nopietna un neārstējama pamatslimība, piemēram, nieru funkcijas pasliktināšanās	Ļoti zems nopietnas pamatslimības risks
Z 90.5	Stāvoklis pēc nieres ekstirpācijas vai viena nefunkcionējoša niere <i>Ierobežota šķidruma regulācija ārkārtas apstākļos, ja atlikusi niere nav pilnīgi funkcionāla</i>	P – jebkurš atlikušās nieres funkcijas samazinājums jaunam klājas apkalpes loceklim. Atlikušās nieres būtiska disfunkcija pieredzējušam klājas apkalpes loceklim	Saskaņā ar nieru izmeklējuma rezultātiem un speciālista atzinumu atlikusi niere ir pilnīgi funkcionāla un nav pakļauta progresējošas slimības ierosinātajiem
<b>O 00–99</b>	<b>GRŪTNIECĪBA</b>		
O 00–99	Grūtniecība <i>Komplikācijas, vēlīnos grūtniecības periodos – kustību ierobežojumi. Iespējams apdraudējums mātei un bērnam priekšlaicīgu dzemdību gadījumā, atrodas darbā</i>	T – lēmums jāpieņem saskaņā ar valsts tiesību aktiem Grūtniecības sarežģījumi, kam nepieciešama intensīva uzraudzība	Grūtniecība bez sarežģījumiem un traucējumiem radošiem faktoriem: lēmums jāpieņem saskaņā ar valstī pastāvošo praksi un tiesību aktiem
<b>L 00–99</b>	<b>ĀDA</b>		
L 00–08	Ādas infekcijas <i>Recidīvs, citu personu inficēšana</i>	T – ja ir simptomi, kas ietekmē spēju droši veikt darbu P – apsver attiecībā uz klājas apkalpes locekļiem, kuriem ir recidīvi	Ņemot vērā infekcijas veidu un smagumu
L 10–99	<b>Citas ādas slimības</b> , piemēram, ekzēma, dermatīts, psoriāze. <i>Recidīvi, dažkārt saistīti ar darba vides faktoriem</i>	T – ja ir simptomi, kas ietekmē spēju droši veikt darbu	Lēmums jāpieņem katrā gadījumā individuāli, piemērojot attiecīgus ierobežojumus, ja stāvoklis pasliktinās karstuma vai darbā izmantotu vielu ietekmē

SSK-10 diagnožu kodi	Stāvoklis <i>Kritēriju pamatojums</i>	Neatbilstība spējai jebkurā laikā izpildīt uzticētos pienākumus — paredzams, ka būs īslaicīga (T) — paredzams, ka būs pastāvīga (P)	Spēja jebkurā laikā izpildīt uzticētos pienākumus
<b>M 00–99</b>	<b>BALSTA UN KUSTĪBU APARĀTA SLIMĪBAS</b>		
M 10–23	<b>Osteoartrīts</b> , citas locītavu slimības un vēlāka locītavu protezēšana Sāpes un kustību ierobežojums, kas ietekmē ikdienas pienākumu veikšanu vai pienākumu veikšanu ārkārtas situācijās. Infekcijas vai izmežģītjuma iespējamība un ierobežots protēžu kalpošanas laiks	T – līdz funkcijas pilnīgai atgūšanai, un, lai atsāktu darbu pēc gūžas vai ceļa locītavas endoprotezēšanas, jābūt oficiālam speciālista slēdzienam P – ielaistos un smagos gadījumos	Katrs gadījums jānovērtē individuāli. Spēj veikt ikdienas darbu un pienākumus ārkārtas situācijās, un ļoti zema iespējamība, ka stāvoklis pasliktināsies tiktāl, ka minētos pienākumus nevarēs veikt
M 24.4	<b>Recidivējoša</b> pleca vai ceļa locītavas <b>nestabilitāte</b> <i>Pēkšņs kustību ierobežojums ar sāpēm</i>	T – līdz apmierinošai izārstēšanai un locītavas funkcijas stabilitātes atjaunošanai	Neregulāras nestabilitātes gadījumā lēmums jāpieņem, katru gadījumu novērtējot atsevišķi
M 54.5	<b>Muguras lejasdaļas sāpes</b> Sāpes un kustību ierobežojums, kas ietekmē spēju veikt ikdienas darbu vai pienākumus ārkārtas situācijās. Traucējumu pasliktināšanās	T – akūtā stadijā P – ja ir recidīvi vai darbspēja	Katrs gadījums jānovērtē individuāli
Y 83.4 Z 97.1	<b>Ekstremitāšu protēze</b> <i>Kustību ierobežojums, kas ietekmē spēju veikt ikdienas darbu vai pienākumus ārkārtas situācijās</i>	P – ja nespēj izpildīt būtiskus pienākumus	Ja spēj izpildīt ikdienas pienākumus un pienākumus ārkārtas situācijās, bet ir ierobežojums, veicot nenozīmīgas aktivitātes. Var būt norādīts ierobežojums 03***
<b>VISPĀRĪGAS SASLIMŠANAS</b>			
R 47, F 80	<b>Runas traucējumi</b> Ierobežotas saziņas spējas	P – nespēj uzticami nodrošināt ikdienas pienākumu un ārkārtas situācijās veicamo pienākumu drošu vai efektīvu izpildi	Nav būtisku runas traucējumu
T 78 Z 88	<b>Alerģijas</b> (izņemot alerģisko dermatītu un astmu) <i>Iespējami recidīvi un arvien smagāka atbildes reakcija. Pazeminātas darbspējas</i>	T – līdz brīdim, kad nav simptomu, kas ietekmē spēju droši veikt darbu P – ja paredzama dzīvībai bīstama atbildes reakcija uz alergēnu	Ja atbildes reakcija rada traucējumus, bet neapdraud dzīvību, un sekas iespējams pilnīgi kontrolēt, ilgstoši lietojot nesteroīdas zāles vai mainot paradumus, ko darbā iespējams praktiski izdarīt, neapdraudot drošību

SSK-10 diagnožu kodi	Stāvoklis Kritēriju pamatojums	Neatbilstība spējai jebkurā laikā izpildīt uzticētos pienākumus — <b>paredzams, ka būs islaicīga (T)</b> — <b>paredzams, ka būs pastāvīga (P)</b>	Spēja jebkurā laikā izpildīt uzticētos pienākumus
Z 94	<b>Transplantāti</b> –nieru, sirds, plaušu, aknu (protēzēm, t. i., locītavu, ekstremitāšu, lēcu, dzirdes, sirds vārstuļu; sk. attiecīgo nodaļu) Atgrūšanas iespējamība. Zāļu blakusiedarbība	T – līdz brīdim, kad nostabilizējies stāvoklis pēc ķirurģiskās operācijas un pretatgrūšanas zāļu lietošana P – katrs gadījums jānovērtē individuāli un ņemot vērā speciālista atzinumu	Katrs gadījums jānovērtē individuāli, konsultējoties ar speciālistu. Piemērots darbam, ievērojot laika ierobežojumu, kas ir viens gads
Klasificē atbilstoši stāvoklim	<b>Progresējoši stāvokļi</b> , kas atbilst noteiktiem kritērijiem, piemēram, Hantingtona horeja (ieskaitot ģimenes anamnēzi), keratokonus	T – līdz izmeklēšanas un ārstēšanas pabeigšanai, ja indicēta ārstēšana P – ja iespējama kaitējoša progresēšana	Katrs gadījums jānovērtē individuāli, konsultējoties ar speciālistu. Šādi stāvokļi ir pieņemami, ja ir atzīts, ka līdz nākamajai veselības pārbaudei bīstama progresēšana ir maz ticama
Klasificē atbilstoši stāvoklim	<b>Stāvokļi, kas nav norādīti atsevišķi</b>	T – līdz izmeklēšanas un ārstēšanas pabeigšanai, ja indicēta ārstēšana P – ja stāvoklis pastāvīgi pasliktinās	Jārīkojas tāpat kā saistīto stāvokļu gadījumā. Jāņem vērā paliekošais pēkšņas darbnespējas, recidīva, slimības progresēšanas risks, kā arī ierobežojumi, veicot darbu ikdienā un ārkārtas situācijās. Šaubu gadījumā konsultējas ar citiem ārstiem vai apsver ierobežojuma noteikšanu un vēršanos pie neatkarīgas ārstniecības personas

## 1. papildinājums

**Būtiskie kritēriji attiecībā uz redzi, kā noteikts diagnozes kodā H 0059****Minimālie kritēriji attiecībā uz redzi**1. *Redzes asums dienā*

Redzes asums abām acīm kopā vai acij ar labāko redzi ar korekciju vai bez tās ir 0,8 vai lielāks. Ir pieņemama monokulārā redze.

Izteikta redzes dubultošanās (motilitāte), ko nevar koriģēt, nav pieņemama. Monokulāras redzes gadījumā: normāla motilitāte acij ar labu redzi.

Var būt norādīts ierobežojums 01\*\*\*.

2. *Redze rītausmā un krēslā*

Jāpārbauda glaukomas, tīklenes slimību vai lēcas duļķošanās (piemēram, kataraktas) gadījumā. Kontrastjutība pie 0,032 cd/m<sup>2</sup> bez apžilbinošas gaismas; pārbaudes rezultāts ir 1:2,7 vai labāks, pārbaudot ar mezotestu.

3. *Skata lauks*

Horizontālais redzes lauks ir vismaz 120 grādi. Tā plašums ir vismaz 50 grādi pa kreisi un pa labi un 20 grādi uz augšu un uz leju. Nav redzes traucējumu 20 centrālo grādu rādiusā.

Vismaz viena acs atbilst redzes asuma standartam, un tās redzes lauks ir bez patoloģiskas skotomas. Ja sākotnējā pārbaudē tiek konstatētas anomālijas, kā arī glaukomas un tīklenes distrofijas gadījumā obligāta ir oficiāla pārbaude pie acu ārsta.

4. *Krāsu izjūta klāja apkalpes locekļiem, kuriem ir ar kuģošanu saistīti pienākumi*

Krāsu izjūtu uzskata par atbilstošu, ja pretendents nokārto Išihara 24 krāsu plāksņu testu, tajā pieļaujot ne vairāk kā divas kļūdas. Ja pretendents nenokārto šo testu, jāveic viens no minētajiem apstiprinātajiem alternatīvajiem testiem. Šaubu gadījumā veic testu ar anomaloskopu. Anomaloskopa attiecība ir no 0,7 līdz 1,4, uzrādot normālu trihromāziju.

Apstiprinātie testi, kas ir alternatīva Išihara plāksnēm, ir šādi:

- a) *Velhagen/Broschmann* (rezultātā ne vairāk kā divas kļūdas);
- b) *Kuchenbecker-Broschmann* (ne vairāk kā divas kļūdas);
- c) *HRR* (minimālais rezultāts "vieglā formā");
- d) *TMC* (minimālais rezultāts "otrā pakāpē");
- e) *Holmes Wright B* (rezultāts ar ne vairāk kā 8 nelielām kļūdām);
- f) *Farnsworth Panel D 15* tests (minimālais rezultāts: ne vairāk kā viens diametrāls šķērsojums krāsu izkārtojumā);
- g) krāsu redzes novērtēšanas un diagnostikas (*CAD*) tests (rezultāts ar ne vairāk kā četrām *CAD* vienībām).

Atbilstoši Padomes Direktīvai 96/50/EK <sup>(1)</sup> izsniegtu kuģu vadīšanas apliecību turētājus, kuriem anomaloskopa attiecība krāsu izjūtai ir no 0,7 līdz 3,0, uzskata par piemērotiem darbam, ja viņu sertifikāts izsniegts pirms 2004. gada 1. aprīļa.

Optiskās korekcijas stikla filtru, piemēram, tonētu kontaktlēcu un briļļu, izmantošana krāsu izjūtas noteikšanā nav atļauta.

(<sup>1</sup>) Padomes 1996. gada 23. jūlija Direktīva 96/50/EK par to nosacījumu saskaņošanu, ar kuriem dažādās valstīs piešķir kuģu vadīšanas apliecību kravu un pasažieru pārvadājumiem pa iekšējiem ūdensceļiem Kopienā (OV L 235, 17.9.1996., 31. lpp.).

*2. papildinājums***Būtiskie kritēriji attiecībā uz dzirdi, kā noteikts diagnozes kodā H 68-95****Minimālie kritēriji attiecībā dzirdi**

Dzirdi uzskata par atbilstošu, ja vidējais dzirdes zudums abām ausīm ar dzirdes aparātu vai bez tā nepārsniedz 40 dB 500, 1 000, 2 000 un 3 000 Hz frekvencē. Ja tiek pārsniegta 40 dB vērtība, dzirdi joprojām uzskata par atbilstošu, ja tiek izturēta dzirdes pārbaude ar audiometru, kas atbilst standartam ISO 8253-1:2010 vai līdzvērtīgam standartam.

Var būt norādīts ierobežojums 02\*\*\*.

**Piezīmes attiecībā uz tabulu un papildinājumiem***\* Recidīvu risks*

Kur attiecībā uz paliekošo recidīva risku lieto terminus “ļoti zems” un “zems”. Tie būtībā ir klīniski atzinumi, tomēr par dažiem stāvokļiem ir pieejami kvantitatīvi pierādījumi par recidīva risku. Ja tie ir pieejami, piemēram, par lēkmēm un kardiāliem notikumiem, tie var norādīt uz vajadzību veikt papildu izmeklējumus, lai attiecībā uz personu noteiktu paliekošo recidīva risku. Recidīvu riska aptuvenš kvantitatīvs iedalījums:

ļoti zems – recidīva iespēja gada laikā mazāka nekā 2 procenti;

zems – recidīva iespēja gada laikā ir 2–5 procenti.

*\*\* Pieaugušo astma*

Ar astmu var slimot kopš bērnības, vai arī tā var parādīties pēc 16 gadu vecuma. Pastāv daudzi dažādi iekšēji un ārēji cēloņi, kas var izraisīt astmu pieaugušam cilvēkam. Ja topošie kļāja apkalpes locekļi, kuri uzņemti salīdzinoši vēlu, iepriekš ir slimojuši ar pieaugušo astmu, jāizmeklē viņu reakcija uz konkrētiem alergēniem, tostarp uz arodastmas alergēniem. Tāpat jāņem vērā arī mazāk specifiski izraisītāji, piemēram, saaukstēšanās, fiziska slodze un elpceļu infekcija. Tie visi var ietekmēt piemērotību darbam iekšzemes ūdensceļos.

Viegla neregulāra astma – neregulāras vieglas sēkšanas epizodes retāk nekā vienu reizi divās nedēļās, simptomus iespējams viegli un ātri mazināt, izmantojot inhalējamus beta-agonistus.

Viegla astma – biežas sēkšanas epizodes, kurās jāizmanto inhalējamie beta-agonisti vai kortikosteroīdi. Regulāri lietojot inhalējamus steroīdus (vai steroīdos/ilgas iedarbības beta-agonistus), iespējams efektīvi mazināt simptomus un beta-agonistu terapijas nepieciešamību.

Fiziskas slodzes izraisīta astma – sēkšanas un elpas trūkuma epizodes, ko izraisa fiziska piepūle, it īpaši piepūle zemā temperatūrā. Šādas epizodes iespējams efektīvi ārstēt ar inhalējamajiem steroīdiem (vai ar steroīdajiem / ilgas iedarbības beta-agonistiem) vai citām iekšēji lietojamām zālēm.

Vidēji smaga astma – biežas sēkšanas epizodes, lai arī persona regulāri lieto inhalējamus steroīdus (vai steroīdos / ilgas iedarbības beta-agonistus), ilgstoši un bieži jālieto inhalējamie beta-agonisti vai citas zāles, dažkārt nepieciešami iekšēji lietojamie steroīdi.

Smaga astma – biežas sēkšanas un elpas trūkuma epizodes, bieža hospitalizācija, bieži jāpiemēro iekšēji lietojamo steroīdu terapija.

*\*\*\* Ietekmes mazināšanas pasākumi un ierobežojumi*

01 Vajadzīga redzes korekcija (brilles vai kontaktlēcas, vai abi)

02 Vajadzīgs dzirdes aparāts

03 Vajadzīga ekstremitāšu protēze

04 Nav atļauts veikt darba pienākumus vienatnē stūres mājā

05 Tikai dienasgaismā

06 Nav atļauts veikt ar kuģošanu saistītus pienākumus

07 Ierobežojums līdz vienam peldlīdzeklim, kura nosaukums ir .....

08 Ierobežota zona, proti, .....

09 Ierobežots uzdevums, proti, .....

Ietekmes mazināšanas pasākumi un ierobežojumi var būt apvienoti. Vajadzības gadījumā tos apvieno.

---